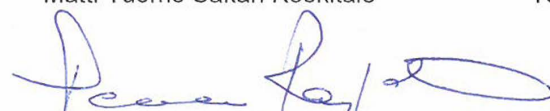


Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
JUKKA OLAVI KEMPPAINEN	Telia Tunnistus	02.05.2025 13:30:40 UTC+03:00
TIINA LIISA HINTIKKA	Telia Tunnistus	02.05.2025 14:53:43 UTC+03:00
ARJA PÄIVI PORKKA	Telia Tunnistus	02.05.2025 14:56:37 UTC+03:00
SENJA KOVANIEMI	Telia Tunnistus	02.05.2025 15:01:56 UTC+03:00
Juho Antti Pakaslahti	Telia Tunnistus	02.05.2025 16:09:46 UTC+03:00
ASKO TAPIO LAUKKANEN	Telia Tunnistus	02.05.2025 16:19:15 UTC+03:00
Marko Olavi Pietilä	Telia Tunnistus	05.05.2025 11:22:55 UTC+03:00
TEEMU PETTERI SANAKSENAHO	Telia Tunnistus	05.05.2025 12:26:24 UTC+03:00
MINNA KRISTIINA RAUTIO	Telia Tunnistus	05.05.2025 14:47:51 UTC+03:00
Matti Tuomo Sakari Keskitalo	Telia Tunnistus	06.05.2025 12:24:47 UTC+03:00


Pekka Rajala, Kunnanhallitus 6.5.2025



Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisältö: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (177 sivua)

Kansilehden sivu 1/1



LIMINGAN KUNNAN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2024



1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	4
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	6
1.3 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	8
1.4 KUNTATALOUS.....	10
1.5 LIMINGAN KUNNAN KEHITYS.....	11
1.6 OLENNAISET MUUTOKSET LIMINGAN KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	15
1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	17
1.8 KUNNAN HENKILÖSTÖ	19
1.9 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ.....	20
1.10 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	22
1.11 YMPÄRISTÖASIAT JA JÄTEHUOLTO.....	23
1.12 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	24
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	26
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	28
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	28
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS.....	30
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	32
3.4 KUNNAN KOKONAISTULOT JA –MENOT	36
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	37
4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ.....	37
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS.....	38
4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	43
4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	43
4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	44
4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	45
5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	48
6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	49
6.1 STRATEGISET TAVOITTEET.....	49
6.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN.....	53
6.2.1 KÄYTTÖTALouden SITOVUUDEN TOTEUMA TULOSALUEITTAIN.....	53
6.2.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	54
6.2.3 TILINTARKASTUS	54
6.2.4 KONSERNIPALVELUT.....	55
6.2.5 ELINVOIMAPALVELUT.....	66
6.2.6 HYVINVOINTIPALVELUT	70
6.2.7 SIVISTYSPALVELUT.....	80
6.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	88
6.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	93
6.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	97
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	98

7.1 LIMINGAN KUNTA LIIKELAITOKSIN	98
7.2 KONSERNI	102
8. LIITETIEDOT	107
8.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	107
8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	110
8.3 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	116
9. LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	126
9.1 KUNNALLISTEKNIikka LIIKELAITOS.....	126
9.2 RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIIKELAITOS.....	144

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	S. 159
LUETTELOT JA SELVITYKSET	S. 162
TILIKARTTA	S. 165

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Epävarma talous- ja työllisyystilanne ja korkea korkotaso vaikuttivat pankkien lisääntyneen säätelyn ohella siihen, että kasvun käynnistyminen ja rakentamisen virkistyminen siirtyivät Suomessa jälleen eteenpäin. Asunto- ja teollisuusrakentamisen määrät olivat kaukana normaalivuosisista. Myös työttömyysaste on noussut koko ajan. Taustalla on vaikuttanut myös Ukrainan sota, joka on pakottanut suuntaamaan valtion varoja erilaisiin varautumisen ja maanpuolustuksen toimiin sekä hyvinvointialueiden tukemiseen. Suomi on jäänyt tuottavuuskehityksessä muista maista jälkeen, joka näkyy kokonaistilanteessa. Kasvua ei ole ollut 15 vuoteen.

Kansantalouden tilanne ja suhdanteet näkyivät myös Limingassa. Asuntorakentaminen ja tonttien varaustilanne on parantunut, mutta vielä ollaan kaukana tavoitteista. Edellä mainituista syistä johtuen asukasluku väheni 60 hengellä. Lapsia syntyi 120 mutta kuolleisuus kasvoi ja luonnollinen kasvu oli yhteensä 74 henkeä.

Vuoden aikana laadittiin talouden tasapainotusohjelma, jonka avulla onnistuimme pienentämään vuoden 2024 alijäämän 583 000 euroon. Keväällä ennakoitiin vuosikatteen jäävän negatiiviseksi ja alijäämän olevan 3,7 miljoonaa euroa. Tasapainotusohjelman punainen lanka on tilatehokkuuden parantaminen ja tilojen käyttöasteen nostaminen. Linjauksen mukaan luovutaan vuokratiloista ja ei ydintehtävissä olevista tiloista. Toimet kohdistuvat usealle vuodelle ja pääosin vuodelle 2025. Määräaikaista työsuhteita ei jatkettu ja toimienpiteillä saatiin aikaan 19 henkilötyövuoden vähennys.

Kunnan kehittämisen ja saavutettavuuden kannalta merkittävää oli uuden MAL-sopimuksen allekirjoittaminen seudun kuntien ja valtion eri osapuolten kesken. Sopimuksessa sovittiin konkreettiset maankäyttöön, asumiseen ja liikenteen kehittämiseen liittyvät toimet ja rahoitusosuudet seudulla vuosille 2024-2027. Limingan osalta on sovittu raideliikenteen kehittämiseen liittyen tulevien asemarakenteiden kustannusosuudet ja reunaehdot. Kokonaiskustannukset ovat 4,4 milj. euroa, jotka jaetaan puoliksi valtion ja kunnan kesken. Tavoitteena on, että Oulunseudulla alkaisi lähijunaliikenne noin 5 vuoden kuluttua. Matka Ouluun taittuisi lähijunalla 17 minuutissa. Raideliikenne on yleensä lisännyt radanvarsikuntien vetovoimaa niin asumisen kuin yritystoiminnan osalla.

Toinen merkittävä strategiaan kuuluva kehittämiskokonaisuus on matkailu, jossa tavoitteena on profiloitua kansainvälisen matkailun kohteena. Kunnan matkailun kolme tukijalkaa muodostavat Ruutikankaan ampumaurheilukeskus, Liminganlahden luontokeskus sekä vanha Liminka ja kulttuuripersonat. Ruutikankaalla pidettiin elokuussa ensimmäiset MM-kisat, lajina kivääripractical. Kisoissa oli vajaa 700 kilpailijaa ja noin 180 tuomaria. Kun osallistujien viipymä oli noin 3 viikkoa, tapahtuma toi seudulle miljoonia euroja matkailutuloa. Aluetta hallinnoi ja kehittää Ruutikunnat Oy, joka on Limingan, Oulun, Raahen sekä Lumijoen kuntien omistama yhtiö. Tuleville vuosille on odotettavissa lähes vuosittain EM- ja MM-kilpailuja, mikä luo lisää liiketoimintaedellytyksiä alueen matkailualan yrittäjille.

E erityisen tärkeä on ollut Oulun kaupunkiseudun yhteinen elinvoima- ja edunvalvontatyö, joka on tiivistynyt ja parantunut viime vuosina. Tähän liittyy mm MAL-sopimus sekä Pohjoinen ohjelma. Kilpailua käydään

alueiden välillä ja Pohjoisen tulee toimia yhdessä. Seutu on edistänyt ja ajanut yhdessä mm. kaksoisraidetta, lähijunaliikenteen käynnistämistä sekä lentoyhteyksien parantamista ja yleensä alueen saavutettavuutta. Myös Ruutikankaan alueen kehittäminen on koko seudun ja pohjoisen Suomen yhteinen asia.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2019 Limingan kansainvälisyysohjelman. Ohjelman mukaisesti kansainvälistymistä kehitetään vaihteittain monin eri tavoin. Kaksikielinen opetus, joka ulottuu esiopetuksesta lukioon saakka, on vakiintunut. Nuorille luodaan edellytyksiä pärjätä kansainvälisessä maailmassa olemalla aktiivisia ja luomalla verkostoja ja ystävyyskoulusuhteita ERASMUS-ohjelman puitteissa. Vuoden aikana pysähdyksissä ollut koulutusvienti käynnistyi uudelleen ja elokuussa Limingassa vieraili 140 oppilaan kiinalainen ryhmä, tutustuen suomalaiseen opetukseen ja luoden ystävyysuhteita nuorten kesken. Vastavierailu toteutuu keväällä 2025.

Liminka sai vuoden aikana UNICEFin-lapsiystävällinen kunta tunnustuksen. Tunnustuksen saaminen on edellyttänyt kahden vuoden toimintaa mm. nykytilan kartoituksen sekä kehittämissuunnitelman laatimista siitä miten lasten oikeuksia ja vaikuttamista kunnassa voidaan parantaa.

Merkittävää on myös ilmasto- ja ympäristöohjelman sekä metsäsuunnitelman valmistuminen. Liminka kulkee kehityksen kärkijoukoissa ja tavoitteena on hiilineutraalisuus vuonna 2035.

Investointien osalla vuosi 2024 oli vaatimaton, sillä nettoinvestoinnit olivat 3,4 miljoonaa euroa. Merkittävimmät hankkeet kohdistuivat Tupokseen, jossa rakennettiin tekonurmipintainen liikuntapuisto 1,0 Me, sekä turvallisuutta lisäävä kevyenliikenteen väylä 0,5 Me koulun läheisyyteen. Keskustan osalla suurin hanke oli Linnukkatien kevyen liikenteen väylä 0,9 Me, johon hankkeeseen saatiin myös valtion rahoitusta.

Huoltovarmuuden kannalta merkittävää oli kunnan 4,8 Me takauspäätos Limingan Vesihuolto Oy:n vesilaitosinvestoinnille. Uusi vesilaitos mahdollistaa eri lähteistä puhdistettavien vesien hyödyntämisen ja turvaa veden riittävyyden myös jatkossa.

Esitän lämpimät kiitokset kuluneesta vuodesta erinomaiselle henkilökunnalle sekä päättäjille!

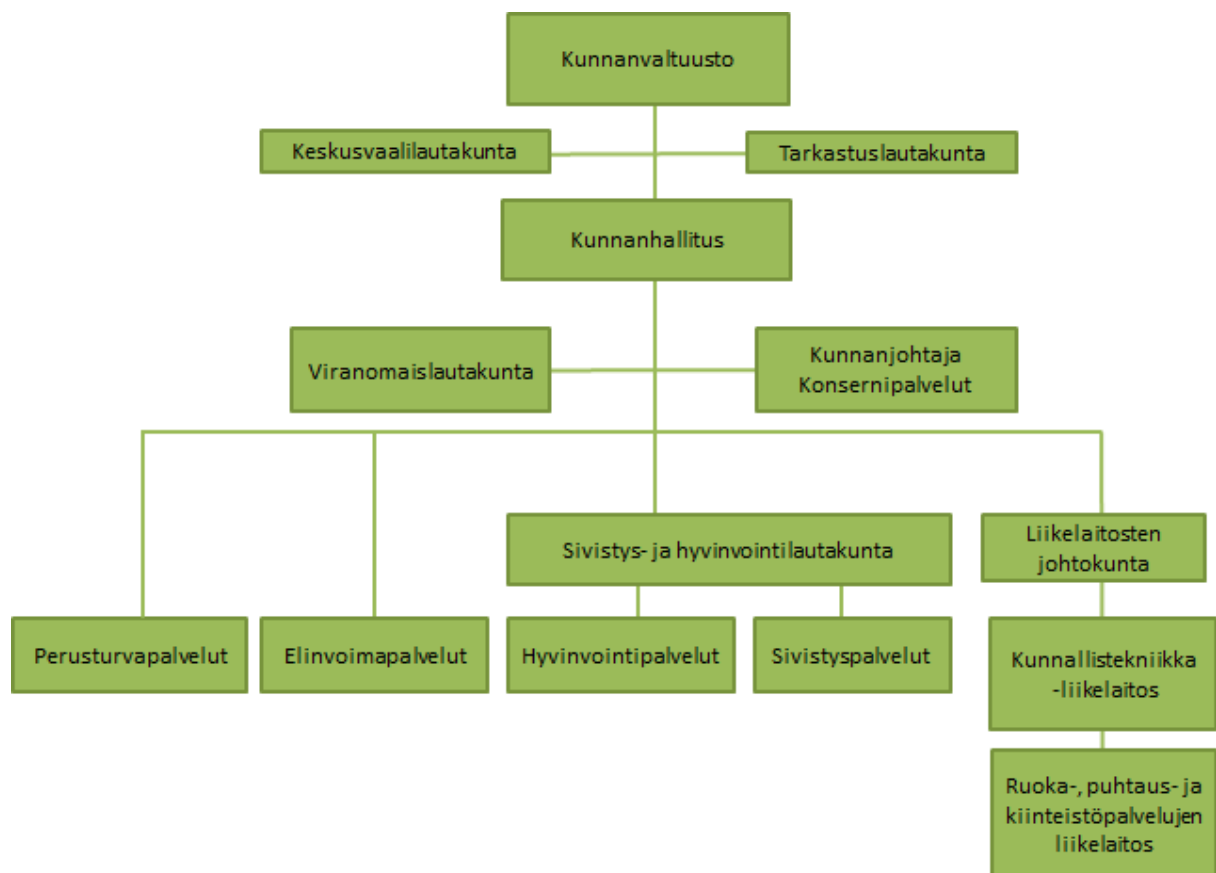
Pekka Rajala
Kunnanjohtaja

1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamushenkilöorganisaatio Johto	Virasto-organisaatio Johto
Kunnanvaltuusto, 35 jäsentä pj Liisa Kylmänen I vpj Tapio Koskela II vpj Kristian Ruotsalainen	Virastopäällikkö kunnanjohtaja Pekka Rajala
Kunnanhallitus, 9 jäsentä pj Juho Pakaslahti vpj Asko Laukkanen	Osastot ja osastopäälliköt:
Tarkastuslautakunta, 6 jäsentä pj Hanna Luukinen	Elinvoimapaalvelut elinvoimajohtaja Teemu Haapala
Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä pj Markku Kemell	Konsernipalvelut hallintojohtaja Päivi Keltanen
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta, 9 jäsentä pj Suvi Korkatti	Sivistyspalvelut sivistysjohtaja Päivi Mäki
Viranomaislautakunta, 9 jäsentä pj Leena Rantasuomela	Hyvinvointipalvelut Henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Eliisa Tornberg
Liikelaitosten johtokunta, 5 jäsentä pj Tuomas Ahola	Kunnallistekniikka-liikelaitos liikelaitosjohtaja Marja-Riitta Vavuli-Kiviniemi
Lakeuden EKO, 8 jäsentä pj Tuomas Ahola	Ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut -liikelaitos liikelaitosjohtaja Sami Tuohimaa

Virasto-organisaatio



Kunnan johtoryhmään ovat kuuluneet kunnanjohtaja Pekka Rajala, hallintojohtaja Päivi Keltanen, talousjohtaja Lasse Siekkinen, elinvoimajohtaja Teemu Haapala, tekninen johtaja Jaana Valjus, sivistysjohtaja Päivi Mäki sekä henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Eliisa Tornberg.

1.3 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Joulukuussa 2024 julkaistun VM:n taloudellisen katsauksen (talvi 2024) sekä tilastokeskuksen keräämien tietojen perusteella Suomen talous supistuu 0,3 % vuonna 2024. Vaikka talous näyttää edelleen supistuvan, on siinä silti nähtävissä elpymisen merkkejä etenkin loppuvuoden osalta. Odotetustikin eniten Suomen talouskasvun odotuksia on jarruttanut rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityisen kulutuksen pientyminen. Suomen viennin kasvu on vauhdittunut, mutta sitä rajoittaa euroalueen vaimeaksi jäänyt talouskasvu, joka näkyy erityisesti tavaraviennin kysynnässä. Positiivisia taloussignaaleja ovat inflaation hidastuminen ja korkojen lasku, joiden toivotaan kääntävän investoinnit ja yksityisen kulutuksen kasvuun vuoden 2025 aikana. Taloustilanne on luonnollisesti näkynyt myös työllisyystilanteen heikentymisenä, jonka odotetaan myös lähtevän vahvistumaan 2025 vuoden aikana.

Arviot hyvinvointialueiden alijäämistä ovat hieman parantuneet 2024 vuoden loppua kohden, mutta alijäämien kattaminen hallituksen päättämässä aikataulussa on alkanut vaikuttamaan epärealistiselta. Kuntien ongelma ei ole kuntien yhteenlasketun rahan riittävyys, vaan suomalaisten hyvinvoinnin epätasa-arvoinen jakautuminen ja kuntien eriytyminen, joka on myös merkittävä uhka koko suomen huoltovarmuudelle. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä suunniteltu valtionosuusjärjestelmän uudistus toteutuu kuntien näkökulmasta aivan liian suppeana ja aiheuttavan entisestään enemmän selittämättömiä eroja kuntien valtionosuusrahoituksen välillä. Rakenteeltaan samanlaisten kuntien välillä voi olla useiden miljoonien eroja valtionosuusrahoituksen kokonaismäärässä. Uhkana tulevaisuudessa on valtakunnallisesti yhdenvertaisten palveluiden toteutuminen etenkin sivistyksen ja varhaiskasvatuksen palveluissa.

Hamasin 2023 aiheuttama eskalaatio Israeliin käynnisti laajan maahyökkäyksen Gazaan. Vuoden 2025 alussa Israel ja Hamas sopivat aselevosta ja konflikti näyttää rauhoittumisen merkkejä. Venäjän 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu edelleen ja Venäjä on pystynyt kiihdyttämään hyökkäysoperaatioidensa intensiteettiä jatkuvasti mittavista miehistötappioista huolimatta. Maailmantalouden viimeisimpänä epävarmuustekijänä on noussut Yhdysvaltojen mahdollinen kauppasota tuontitulleilla Etelä-Amerikan ja Euroopan valtioita, sekä Kiinaa kohtaan. Lisäksi isona kysymysmerkkinä on Yhdysvaltojen voimistuneet intressit Grönlannin ja Panaman kanavan hallinnan suuntaan. Toisen maailmansodan aikaiset suurten valtioiden neuvottelemat etupiirit ovat uhkakuvana geopolitiikan ja maailmantalouden kehityksessä, joiden heijastusvaikutuksia on vaikea arvioida. Suuressa kuvassa intressit valtioiden välisiin markkinoihin näyttää olevan vähentymässä ja protektionismi kasvamassa, joka lisää painetta mm. inflaation kasvuun. Valitettavasti jännitteet ja epävarmuus valtioiden välillä näyttää edelleen olevan kasvussa, mikä johtuu pääasiassa suurten valtioiden jännitteistä ja epävarmuutta lisäävään politiikkaan. Toisen maailmansodan opetukset on selkeästi unohdettu.

Maailmantalouden kehityksessä on nähty positiivisia signaaleja, mutta epävarmuutta tällä hetkellä lisää kauppapoliittisten jännitteiden kiristyminen, jonka ennakoidaan hidastavan kasvua ja kiihdyttävän inflaatiota. Maailmantaloudessa epävakautta aiheuttaa tällä hetkellä Yhdysvaltojen repivä kauppapoliittinen retoriikka, jossa vuosikymmenien aikana rakennetut yhteistyösuhteet ovat kovalla vauhdilla purkautumassa. Ulkomaankaupan tarkastelu nollasummapelinä, jossa on ainoastaan voittajia ja häviäjiä, on lisääntymässä etenkin Yhdysvaltojen valtionhallinnossa. Vapaasta maailmankaupasta, jossa tuotanto hakee paikkansa sieltä, missä tuotanto on edullisinta, Yhdysvallat on siirtymässä kohti protektionismia, jossa oman maan tuotantoa pyritään suojelemaan esimerkiksi tuontitullien avulla. Tämä tulee vääjäämättä näkymään

inflaation kasvuna koko maailmantaloudessa etenkin, jos kauppapoliittisten intressien ristiriidat etenee maailmanlaajuisesti kauppasodaksi.

Korkojen kasvu ja inflaatio ovat vähentäneet voimakkaasti etenkin yksityisen rakennusalan investointeja, mutta loppuvuoden 2024 aikana tilanne näyttää parantuneen. Tulpan etenkin yksityisen rakentamisen elpymiselle aiheuttaa tällä hetkellä pankkien kireäksi muuttunut lainanantopolitiikka, jossa yksityisten investointien takausvaatimukset ovat tällä hetkellä epärealistisen vaikeat suurelle osalle normaalista työssäkäyvistä väestöstä. Samaan aikaan pankit ovat tehneet merkittäviä tuloksia ja esimerkiksi vuonna 2023 pankkisektorin liike-tulos oli 40 % edellisvuotta parempi. Nykyinen tilanne, jossa pankit pystyvät minimoimaan lainanantoon liittyvät riskinsä todella alhaisiksi ja samaan aikaan parantamaan merkittävästi omaa tuloksellisuuttaan, on talouskasvun kannalta kestävä. Vihreään siirtymään, digitalisaatioon ja tekoälyyn liittyvien tuotannollisten investointien kasvunäkymät ovat lyhyenkin aikavälin ennusteilla edelleen hyvät.

Lähde: VM, Kuntaliitto, Tilastokeskus

1.4 KUNTATALOUS

Julkisen talouden tilanne näyttää vaikealta vuoden 2025 alijäämäennusteen painuessa 4,2 %:in suhteessa 2024 bruttokansantuotteeseen. Lähitulevaisuudessa talouden odotetun elpymisen ja hallituksen toimien myötä julkisen talouden vajeen ennakoidaan kuitenkin lähtevän elpymään, joskin pysyvän alijäämäisenä vielä tulevinakin vuosina. Julkisen talouden allijäämän ennakoidaan pienentyvän kahden prosentin tasolle ja velkasuhteen (velka suhteessa bruttokansantuotteeseen) 87 %:n tasolle vuoteen 2029 mennessä. Sellaista talouden taittumakohtaa, jossa julkinen talous kääntyisi ylijäämäiseksi ja velkojen määrä kääntyisi laskuun, ei ole lähivuosina näköpiirissä huolimatta rajusta julkisen talouden säästökuurista.

Kuntaliiton tekemän selvityksen perusteella tilinpäätösennusteista kuntien nettomenokehitys (toimintakate) on saatu alle kahden prosentin kasvun tasolle mikä viittaa siihen, että kuntien sopeuttamisohjelmat ovat tasapainottaneet taloutta. Kuntasektorin eriytyminen näyttää jatkavan vahvistumistaan. Eriytymiskehityksessä pääkaupunkiseudun suuret kaupungit tekevät satojen miljoonien eurojen positiivisen tuloksen kuntakentän yhteenlasketussa tuloksessa ja pystyvät samalla pitämään kunnallisveronsa erittäin alhaisina verrattuna esimerkiksi keski- ja pohjoissuomen kuntiin. Suurimmassa osassa Suomen kuntia kunnallisverot ovat lähempänä kymmenen prosentin tasoa ja tästä huolimatta vuosikatteeltaan alijäämäisten kuntien määrä on voimakkaassa kasvussa. Kuntakentältä kuuluvien äänien perusteella tarvetta laajemmalle kuntien eriytymiskehitystä vaimentavalle valtionosuus- ja verotulojen kokonaisuudistukselle olisi selkeästi tarvetta.

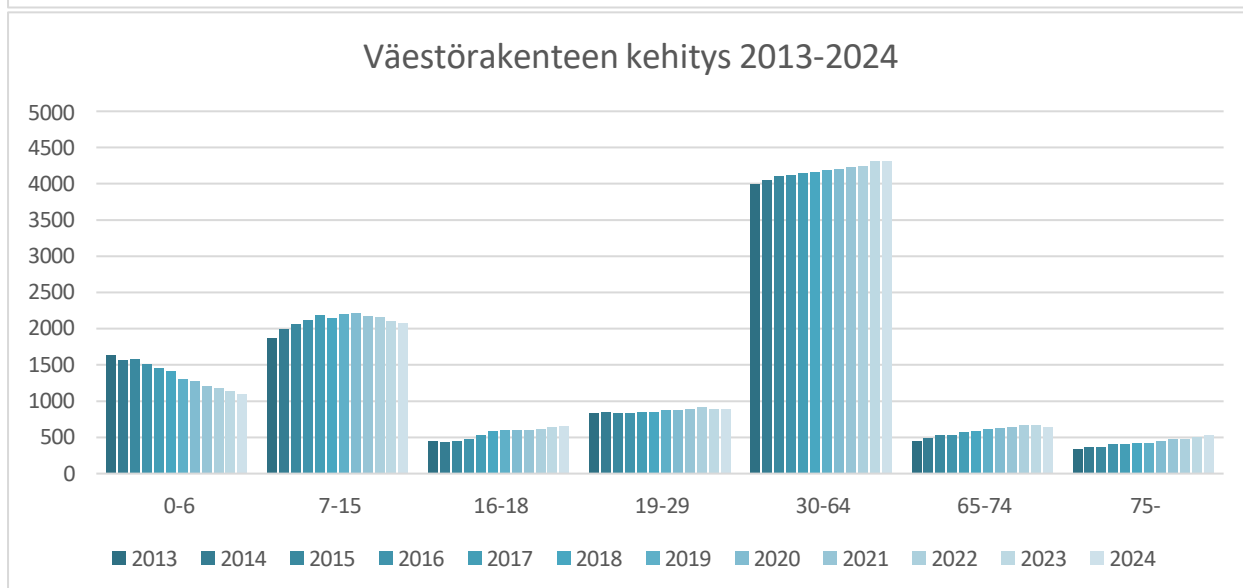
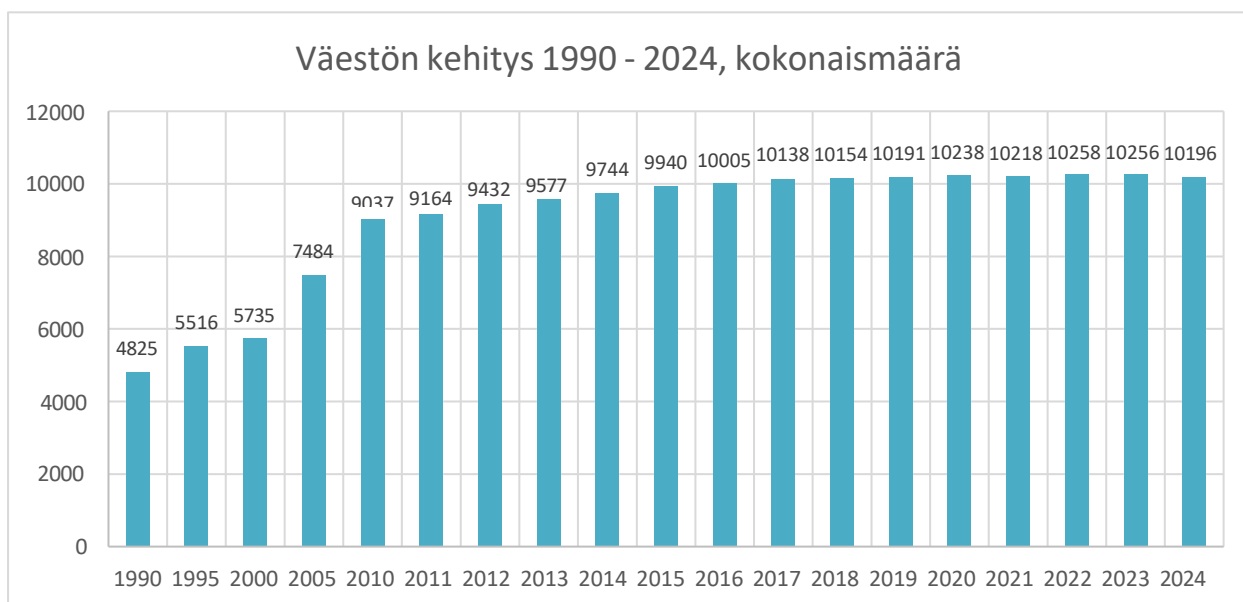
Väestön ikääntyminen jarruttaa tuotannon ja verotulojen kasvua, sekä samalla lisää julkisen talouden menoja. Samaan aikaan julkisten palveluiden tuottamisen yksikköhinnat näyttävät hyvinvointialueuudistuksesta huolimatta jatkavan nopeaa kasvuaan. Korkojen ennustettu pienentyminen ei riitä pysäyttämään julkisen talouden velkamäärän kasvua, vaan ainoastaan hidastamaan sitä. Lähivuosina toteutuvaksi odotettu teknologinen murros, energiasiirtymä ja uusteollistuminen eivät todennäköisesti myöskään tule pelastamaan rakenteellista epätasapainoa julkisen talouden rahoituksessa, ainakaan lyhyellä aikavälillä.

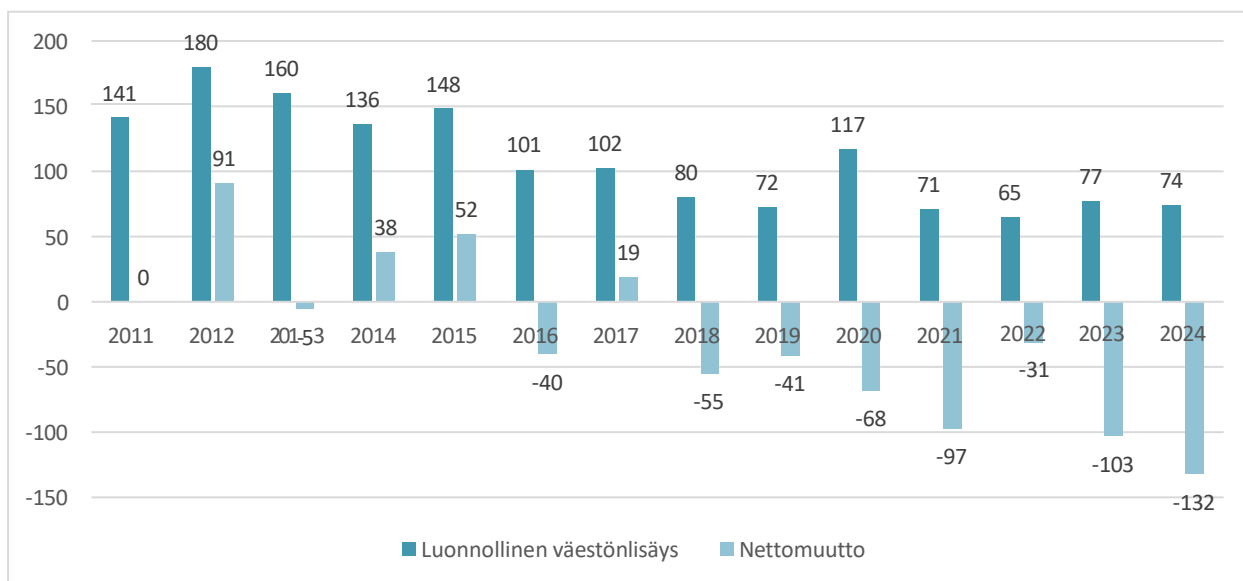
Kuntataloudessa on nähty investointien hidastumista, mutta paine investointien tekemiseen ei ole muuttunut. Kyse on ollut pääasiassa investointien siirtämisestä otollisempaan ajankohtaan, joka toisaalta tarkoittaa patoutuneen investointitarpeen muodostumista. Investointitarpeet muodostuvat kuntien keskimääräisesti vanhasta rakennuskannasta, muuttoliikkeestä ja vihreän siirtymän investoinneista. Kuntien yhteenlaskettu velkamäärä on lähtenyt taas kasvuun vuonna 2024 edellisen vuoden notkahduksen jälkeen.

Mikäli kuntatalouden kehitysnäkymissä ei tapahdu selkeää suunnanmuutosta kohti parempaa, näyttää siltä, että tulemme näkemään seuraavan kymmenen vuoden sisällä lisääntyvässä määrin kriisikuntamenettelyyn joutuvia kuntia, sekä myös uusia kuntaliitoksia pitkän tauon jälkeen. Kuntien taloudellinen selviytyminen tulee jatkossa myös aiempaa voimakkaammin näyttäytymään osana Suomen huoltovarmuuden kehittymistä, kun taantuvien ja väestöään nopeasti menettävien alueiden kunnilta on mm. hyvinvointialueuudistuksessa lähtenyt pois mahdollisuudet vaikuttaa merkittävään osaan alueidensa vetovoima- ja elinvoimatekijöistä. Kysymys on, pystyykö Suomi uskottavasti turvaamaan oman itäraajansa ja sen takana välittömästi olevat maa-alueet, mikäli kyseiset alueet hiipuvat väestömäärissä nykytahdin mukaisesti?

1.5 LIMINGAN KUNNAN KEHITYS

Limingan kunta on kasvanut 2000-luvulla voimakkaasti, mutta kahden viimeisen vuoden aikana väestömäärä on lähtenyt laskuun. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kunnan asukasluku on kasvanut 452 asukkaalla eli 4,6 %. Tällä ajanjaksolla kasvu on perustunut luonnolliseen väestönkasvuun, sillä nettomuuton kumulatiivinen toteuma viimeisen kymmenen vuoden ajalta on -496 henkilöä. Viime vuosina etenkin negatiivinen nettomuutto on kiihtynyt, eli kunnasta muuttaa enenevässä määrin asukkaita pois, kuin uusia kuntalaisia tulee tilalle. Kuntastrategian mukainen tavoite on positiivinen nettomuutto vuosittain, joka ei ole toteutunut viimeisen kuuden vuoden aikana. Vuonna 2024 Limingan asukasluku vähentyi tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella 57 asukkaalla (- 0,6 %), ollen vuoden lopussa yhteensä 10 196 asukasta. Kuntastrategian mukainen tavoite väestönkasvusta ei toteutunut. Asukasmäärä vähentyi positiivisesta luonnollisesta väestönlisäyksestä huolimatta, sillä negatiivinen nettomuutto jatkoi kehittymistään voimistuvalla trendillä. Luonnollinen väestönkasvu on viimeisen kymmenen vuoden aikana hidastunut noudattaen yleistä syntyvyyden kehitystä. Vuonna 2024 syntyneiden lasten määrä oli 120 ja vastaavasti vuonna 2023 syntyneiden lasten määrä oli noin 121.





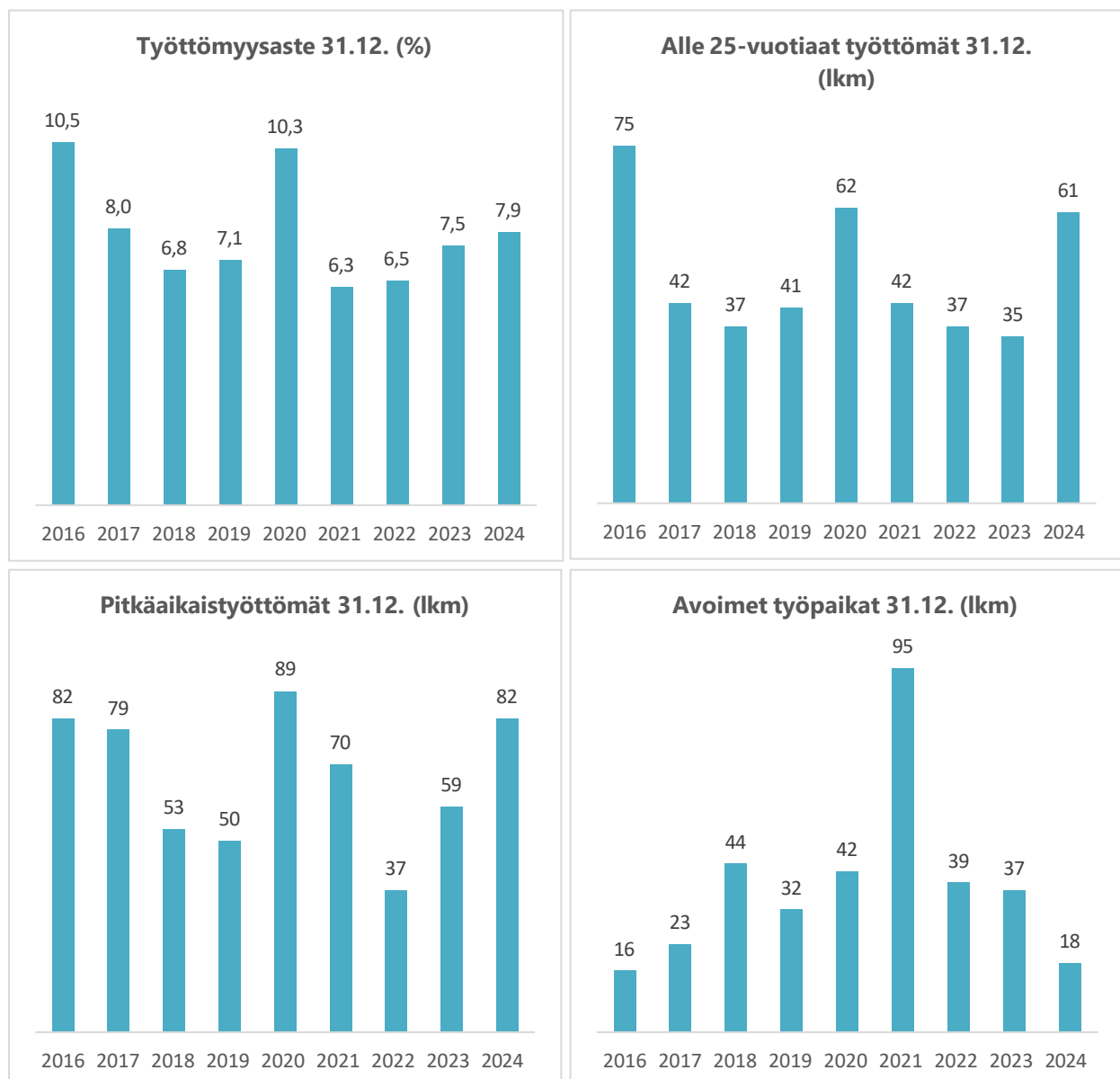
Limingan kunnan ikärakenne painottuu lapsiin ja nuoriin sekä työikäiseen väestöön. Tilastokeskuksen tilastojen mukaan (2023) mukaan Limingan väestön keski-ikä on Suomen alhaisin, 33,8 vuotta. Keski-ikä on kuitenkin noussut vuoden takaisesta 0,4 vuotta. Koko maan väestön keski-ikä on 43,8 vuotta. Vuoden 2024 lopussa 0-15-vuotiaiden osuus oli Limingassa 31,1 % ja alle 7-vuotiaita oli Limingassa 10,7 %. Yli 65-vuotiaita oli Limingassa 11,5 % väestöstä. Limingan väestöllinen huoltosuhde on vuoden 2023 lopussa 69,2. Limingan nuoresta väestöstä huolimatta väestöllinen huoltosuhde on kohtuullisen hyvällä tasolla: 61 kunnassa huoltosuhde on parempi ja 247 kunnassa heikompi kuin Limingassa.

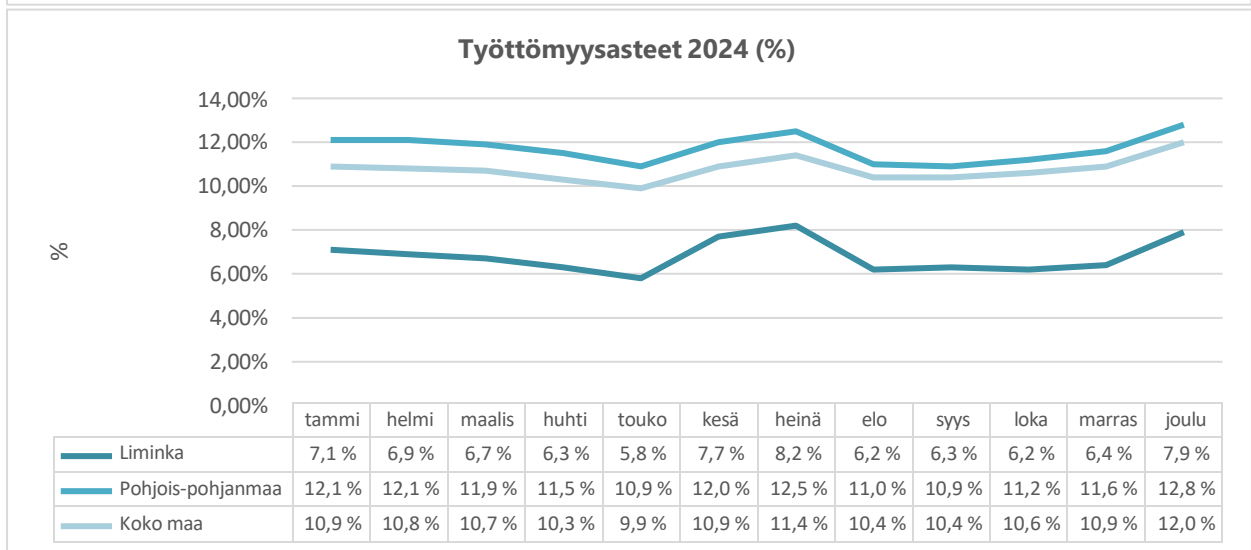
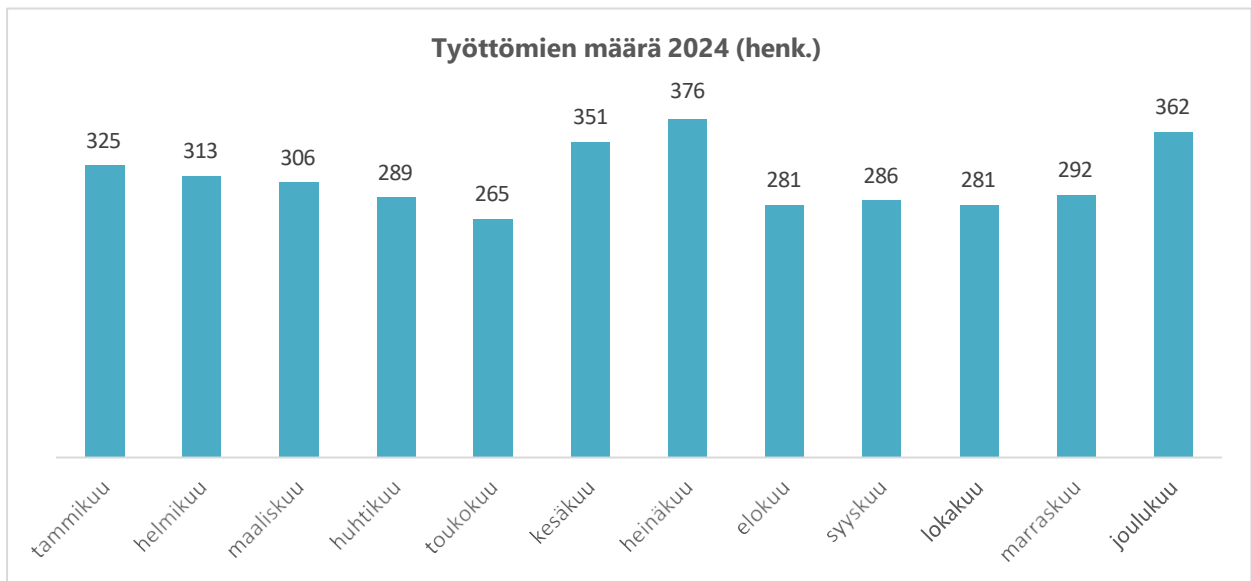
Väestönkasvu sekä lasten ja nuorten suuri määrä ja suhteellisen palvelutarpeen kasvu aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Muuttajat ovat nuoria lapsiperheitä ja syntyvyys on korkea, mikä näkyy erityisesti lasten ja nuorten palvelujen tarpeena. Toistaiseksi kunta on pystynyt turvaamaan asukkaalleen hyvät peruspalvelut. Kunta on 2010-luvulla investoinut merkittävästi, muun muassa koulu- ja päiväkotihankkeisiin, kirjastoon sekä terveyskeskukseen. Vuonna 2018 valmistui Ojanperän koulu ja vuonna 2019 uusi Linnukan koulu. Vuonna 2017 korvattiin Kedonperän ja Lintupuiston päiväkodit Aapin vuokrapäiväkodillä. Syksyn 2020 aikana rakennettiin Tupokseen Vesikarin koulun korvaavat tilat, jotka otettiin käyttöön alkuvuodesta 2021. Vuoden 2021 aikana aloitettiin Lukion peruskorjaaminen, joka otettiin käyttöön joulukuussa 2022. Viime vuosina pääasiassa rakentamisen hiljentyminen on aiheuttanut selkeän muutoksen alle 15-vuotiaiden määrään, joiden suhteellinen osuus väestöstä näyttää koko ajan pienentyvän. Vuoden 2024 aikana aloitettiin varhaiskasvatuksen palveluverkon sopeuttaminen nykyiseen ja edelleen supistuvaan palvelukysyntään ja toiminnan tehostamistarpeisiin vastaavaksi osana talouden tasapainottamista.

Kunta on panostanut toimitiloihin ja sen vuoksi kunnan investointimenot ovat olleet pitkään mittavat. Vuonna 2024 palveluverkkoinvestointien tarve on käytännössä poistunut ja tilojen tarve on kääntynyt laskuun. Investointien painopiste on alkanut siirtymään infra-rakentamiseen, jossa on ollut paljon korjausvelkaa. Vuonna 2024 investointimenot olivat 4,0 milj. euroa. Investointitulot ja rahoitusosuudet olivat 0,6 milj. euroa, joka muodostuu investointihankkeisiin liittyvistä avustuksista 0,3 milj. euroa ja maaomaisuuden myyntituloista 0,2 milj. euroa. Nettoinvestoinnit olivat 3,4 milj. euroa, mikä on 335 euroa asukasta kohti (vuonna 2023 nettoinvestoinnit olivat 419 euroa/asukas).

Limingan kunnan työttömyysaste heikentyi edellisvuoteen nähden ja oli vuoden lopussa 7,9 % (7,5 % vuoden 2023 joulukuussa). Vuoden lopun työttömyysaste oli Limingassa Pohjois-Pohjanmaan kolmanneksi alhaisin joulukuun aikana. Vuoden lopussa Pohjois-Pohjanmaan työttömyysaste oli 12,8 % vuoden lopussa (12,6 % 2023).

Vuoden lopussa Limingassa oli työttömänä 362 henkilöä (337 henkilöä vuoden 2023 lopussa) ja työttömien määrä kasvoi 25 henkilöllä edellisen vuoden loppuun verrattuna. Työttömistä työnhakijoista lomautettuna oli 71 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi, määrän ollessa 82 vuoden lopussa (59 vuonna 2023). Myös nuorten työttömien kasvoi edellisvuoteen edellisvuoden 35 henkilöstä yhteensä 61 henkilöön. Kunnassa oli avoimia työpaikkoja vuoden 2024 lopussa 18 kpl (37 kpl vuoden 2023 lopussa).





1.6 OLENNAISET MUUTOKSET LIMINGAN KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Limingan kunnan, kuten koko Euroopan taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut viime vuosien aikana dramaattisesti. Koronaepidemian jälkimainingit alkavat olla takana päin, Israelin ja Hamasin välinen yhteenotto näyttää rauhoittumisen merkkejä, mutta Venäjän aggressiot naapurimaataan Ukrainaa kohtaan jatkuu laajana hyökkäyssotana ja vastakkainasettelu muuta länsimaailmaa kohtaan on syvää. Lisäksi Trumpin valtaannousu Yhdysvalloissa on aloittanut merkillisen keskustelun Panaman kanavan hallinnasta, Grönlannin valtaamisesta ja Kanadan liittämisestä Yhdysvaltojen liittovaltioksi, sekä näyttää aloittavan käytännössä kauppasodan tuontitulleilla kaikkia myös Yhdysvaltojen läheisiä kauppaliittolaisia vastaan. Suomen ja Venäjän välinen itäraja on kiinni ja kaupallinen yhteistyö Venäjän kanssa on käytännössä niin vähäistä kuin mahdollista.

Työllisyyden kehittyminen on ollut Limingassa edelleen positiivista ja joulukuun tilanteessa Limingan kunnan työttömyysaste on maakunnan kolmanneksi alhaisin, 7,9 %. Limingan kunnassa on tietoisesti panostettu työllisyyden hoitoon ja tehtyjen toimien vaikutukset ovat nähtävissä etenkin pitkäaikaistyöttömien määrän vähentymisenä. Vuoden 2024 aikana työllisyystilanne on valtakunnallisesti heikentynyt edellisvuodesta, mutta suurta romahdusta ei ole tullut. Limingan kunnassa on paljon rakentamiseen liittyvää teollisuutta, joka on investointien pysähtymisen myötä ottanut vastaan merkittäviä taloudellisia takaiskuja. Etenkin yksityinen rakentaminen on jäissä, vaikka elpymisen merkkejä on onneksi jo näköpiirissä. Yksityisen rakentamisen käynnistymisen suurin este vaikuttaa olevan pankkien kiristynyt rahoituspolitiikka, johon kaivataan keventämistä, jotta yksityiset investoinnit pääsisivät kasvuun.

Väestömäärän kehitys ei ole toteutunut suunnitelman mukaisesti yksityisen rakentamisen lähes täydellisen pysähtymisen johdosta. Vuoden 2024 aikana kunnan asukasmäärä pienentyi 60 asukkaan verran. Kunnalla on tällä hetkellä tontteja hyvin myynnissä, joten siinä vaiheessa, kun yksityinen rakentaminen alkaa käynnistymään, kunnalla on hyvät edellytykset saada väestömäärä kasvuun. Luonnollisen väestönkasvun laskevasta trendistä huolimatta kasvua tuli kohtalaisen hyvin, 74 asukkaan verran. Suomen väestön ikääntymisen ansiosta lähitulevaisuudessa Suomessa ei ole kuin kourallinen positiivisen luonnollisen väestönkasvun kuntia, mihin nähden Limingan kunnan tilanne on hyvä. Kunnan väestömäärän kehittämisessä ongelmallisempi on nettomuutto, joka on Limingan kunnassa vuosittain kasvavasti negatiivinen. Vuonna 2024 kunnan nettomuutto oli negatiivinen -132 asukkaan verran, eli kunnasta muuttaa huomattavasti enemmän asukkaita pois, kuin kuntaan muuttaa uusia asukkaita.

Kunnan kustannusten kasvussa merkittävää osaa näyttelee korkomenojen kasvu kohtalaisesta lainamäärästä huolimatta. Korot ovat vuonna 2024 kääntyneet laskuun, mutta vaikutuksen talouteen tulevat viiveellä vuoden 2025 aikana. Kustannusten kasvu, eli inflaatio, on vaimentunut vuoden 2024 aikana erityisesti energian ja korkojen hintojen laskun myötä. Myös palveluiden hintojen kasvu on kääntynyt laskuun, joskin muutos alaspäin on käynnistynyt hieman viiveellä. Kuluttajien ostovoiman kannalta taloudellinen toimintaympäristö näyttää viimevuosiin nähden valoisammalta. Kuntalaisten reaaliansiokehityksen ennakoidaan jatkavan vahvistumistaan vuoden 2025 aikana.

Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin lyhennysohjelman mukaan noin 3,2 milj. euroa. Vastaavasti lyhytaikaisen kuntatodistuslainan kokonaismäärä kasvoi 7,0 milj. euroa edellisestä tilinpäätöksestä. Kokonaisuutena lainojen yhteismäärä kasvoi 3,9 mil. euroa.

Taloudelle asetetut yleiset tavoitteet ovat:

- toimintakatteen kasvu on pienempi kuin verorahoituksen kasvu
- vuosikate kattaa poistot
- konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon
- taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä

Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, tilikauden tuloksen ollessa -1,6 milj. euroa (vuosikate 2,6 milj. euroa, poistot 4,1 milj. euroa). Limingan kuntakonsernin lainamäärä 4 477 €/asukas on edelleen matalampi mannersuomen kuntakonsernien keskiarvoon 6 966 €/asukas (TP2023) nähden. Taseessa on ylijäämää vuoden 2024 tilinpäätöksen jälkeen 11,4 milj. euroa.

Talouden kehitys 1000 €	2022	2023	2024
Asukasluku 31.12.	10 258	10 256	10 196
kasvu-%	0,4	0,0	-0,6
Tuloveroprosentti	21,5	8,86	8,9
Verotulot	39 187	21 943	21 114
Valtionosuudet	29 200	20 710	21 119
Verorahoitus yhteensä	68 387	42 653	42 233
muutos %	7,1	-37,6	-1,0
e/asukas	6 667	4 159	4 142
Toimintamenot	74 037	44 025	44 035
muutos %	7,5	-40,5	0,0
Toimintakate	-63 907	-38 767	-38 812
muutos %	8,3	-39,3	0,1
e/asukas	6 230	3 780	3 807
Vuosikate	4 358	3 290	2 562
e/asukas	425	321	251
vuosikate/poistot %	104 %	79 %	62 %
Tilikauden tulos	165	-875	-1 567
Investoinnit, netto	4 535	4 294	3 415
e/asukas	442	419	335
Investointien tulorahoitus-%	96,1	76,6	71,6
Taseen loppusumma	89 642	85 360	87 251
Lainakanta	28 350	30 050	33 900
e/asukas	2 761	2 930	3 325
Konsernin lainakanta e/asukas	4 933	4 142	4 477
Omavaraisuusaste, %	57,1 %	58,0 %	54,9 %
Kertynyt ylijäämä	10 304	12 012	11 429
e/asukas	1 004	1 171	1 121

1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Viime vuodet ovat olleet kuntasektorilla muutosten vuosia. Vuoden 2023 alusta terveydenhuollon, sosiaalisen hyvinvoinnin ja ikäihmisten, sekä erikoissairaanhoidon palvelut ja niihin liittyvät valtionosuudet ja verotulorahoitus siirtyivät hyvinvointialueille. Vuonna 2024 verorahoituksen muutoksiin liittyvien verohäntien poistuminen vähensi kuntien verorahoitusta n. 1,2 mrd. euroa. Vuosina 2025-2026 edessä on kiinteistötösunamiksi kutsuttu tapahtuma, jossa kunnat joutuvat yhtiöittämään sote-kiinteistöjä, joita on tarkoitus vuokrata hyvinvointialueille. Tämän osalta tiedossa on kiinteistöjen arvojen uudelleenmääritykset erittäin vaikeassa markkinatilanteessa, jossa hyvinvointialueet tekevät epätoivoisen taloustilanteen edessä vaikeita palveluverkkoratkaisuja. Vuonna 2027 edessä on valtionosuusrahoituksen uudistus, jossa valtionosuuksien kokonaismäärä kuntien talouden rahoitukseen ei ole kasvamassa, mutta kohdentamisperusteet todennäköisesti muuttuvat. Lisäksi lähivuosina voi olla myös edessä kuntien sidosyksiköihin (in-house yhtiöihin) kohdistuva lakimuutos, jossa sidosyksiköiden vähimmäisomistukseksi asetetaan 10 %:n vähimmäisomistusosuus. Toteutuessaan lakimuutoksella olisi merkittävä vaikutus kuntien maksamien tukipalveluiden hintaan sekä huoltovarmuuteen.

Lähivuosien kuntakentän kehittämisessä negatiivisten vuosikatteiden kuntien määrä näyttää olevan kasvamassa. Tämä yhdistettynä hallituksen ajamaan sidosyksikkölainsäädäntöön, joka heikentää kuntien mahdollisuutta kuntarajat ylittävään tehokkaaseen yhteistyöhön, voi johtaa kuntaliitosneuvotteluiden lisääntymiseen kuntakentällä. Hyvinvointialueiden yhdistämisiin liittyvä julkinen keskustelu on jo käynnissä, koska suurin osa hyvinvointialueista ei todennäköisesti pysty kattamaan alijäämiään hallituksen asettamassa määräajassa. Joka tapauksessa suomen julkisen talouden velan kasvuvauhti pakottaa tulevinakin vuosina hyvinvointialueet ja kunnat säästötoimiin, mikäli valtiontalouteen ei ala muodostumaan kasvua yritysten investointien ja tuloksellisuuden kasvun kautta. Tämä edellyttää sitä, että suomalaisen työn tuottavuus saadaan nykyistä vahvemmalle tasolle.

Limingan kunnan väestömäärä on kääntynyt viimeisen kahden vuoden aikana laskuun ja nähtäväksi jää, tuleeko kunnan väestömäärän virallisen kasvuennusteet toteutumaan, vai onko rakentamisen pysähtyminen aiheuttanut suuremman muutoksen. Viimeisimpien vuosien perusteella väestömäärän vähentyminen näyttää valitettavasti olevan kiihtymässä, mikäli rakentaminen ei lähde kunnassa isosti käyntiin. Kuntien välinen kilpailu asukkaista ja yksityisistä investoinneista lähivuosina koventuu. Tulevassa kilpailussa pärjäävät nopeat ja ketterät kunnat, jotka pystyvät nopeasti mukautumaan erilaisiin tarpeisiin ja jotka näyttäytyvät ulospäin houkuttelevina ja vireinä kasvuympäristöinä sekä ihmisille, että yrityksille. Niukkojen resurssien aikana etenkin yksityishenkilöiden investointeja tulee entistä voimakkaammin ohjaamaan tulevaisuuden odotukset investointien arvon säilymisestä. Tämä näkyy muun muassa omakotitalorakentamisessa, jossa investoinnit ovat pysyneet kohtuullisina niillä alueilla, joilla asuntojen arvot ovat pysyneet taantumasta huolimatta korkeina. Elinvoimaisena pysyminen vaatii jatkuvaa kasvua, joka osaltaan varmistaa kysynnän pysymisen niin korkeana, ettei tehtyjen investointien (esim. asuntojen) arvot käänny laskuun.

Euroopan turvallisuustilanne tulee pysymään heikkona vielä vuosia eteenpäin. Valmistautuminen riskien realisoitumiseen on jo käynnissä ja myös erilaisiin turvallisuushyönteisiin ja kyberuhkiin on varauduttu ja tietoturvan tasoa nostettu. Erityisesti kriittisen infran osalta valmiutta on nostettu, kun on nähty käytännössä, miten Venäjä käy sotaa Ukrainassa.

Limingan kunnan talouden tasapainottamisessa saatiin positiivisia päätöksiä aikaan vuoden 2024 aikana. Vielä kevään 2024 ennusteen perusteella kunnan vuosikate näytti olevan painumassa negatiiviseksi, mutta kun päätetyt talouden tasapainottamistoimenpiteet alkoivat näkyä kunnan talouskehityksessä syksyn aikana, tilanne alkoi näyttää valoisammalta. Päätettyjen toimenpiteiden osalta kokonaiset vuosivaikutukset nähdään vasta vuonna 2025, joten tilinpäätöksessä 2024 suuri osa toimenpiteistä näkyy vain noin puolen vuoden osalta. Konkreettisimmin talouden tasapainottaminen näkyy kunnan vuoden viimeisen päivän henkilöstömäärässä, joka on pienentynyt 19 henkilön verran edellisestä vuodesta.

1.8 KUNNAN HENKILÖSTÖ

Limingan kunnan palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa 576 henkilöä (595 henkilöä vuonna 2023). Vakinaisessa palvelussuhteessa työskenteli 73,1 % kunnan henkilöstöstä (71,4 % vuonna 2023). Määräaikaisten ja sijaisten osuus oli 25,2 % (27,6 % vuonna 2023) ja työllistettyjen osuus 0,5 % (1,0 % vuonna 2023). Henkilöstöstä on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

Henkilöt osastoittain 2020 - 2024

Osasto	2020	2021	2022	2023	2024
Konsernipalvelut	24	24	23	27	26
Elinvoimapalvelut	17	17	28	15	15
Sivistyspalvelut	411	416	439	458	437
Hyvinvointipalvelut	54	56	51	33	40
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut	62	61	54	49	50
Kunnallistekniikka	16	12	12	13	8
Yhteensä	797	801	826	595	576

Henkilöstökulujen kehitys 2020 - 2024

Henkilöstökulut 1000 €	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos
Palkat	-24 550	-27 381	-29 773	-22 335	-22 334	0,00 %
Sosiaalikulut	-5 563	-6 142	-6 642	-5 157	-4 835	-6,24 %
Henk.korvaukset	368	332	464	358	340	-5,03 %
Henkilöstökulut yht.	-30 113	-33 191	-35 951	-27 134	-26 829	-1,12 %
Henkilöstökulut e/as	-2 941	-3 251	-3 502	-2 646	-2 631	-0,57 %

Kunta-alan nykyiset työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 – 30.4.2025. Vuonna 2024 Limingan kunnan henkilöstömenot olivat yhteensä 26,8 milj. euroa. Henkilöstömenot pienentyivät vuoteen 2023 nähden 0,3 milj. euroa. Henkilöstömenojen pienentyminen johtuu mm. 2023 toteutetusta palkankorotuksien kertaerästä, sekä talousarvion 2024 yhteydessä päätetystä talouden tasapainotusohjelmasta.

1.9 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ

Vuoden 2024 aikana merkittävin konkreettinen uhka on Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan eskalaatoriski muun Euroopan alueelle. Vuoden 2024 loppupuolella Hamasin ja Israelin välinen yhteenotto on näyttänyt rauhoittumisen merkkejä ja pahin sodan eskaloitumiseen liittyvä riski näyttää olevan voitettu. Suurvaltojen maailmanpolitiikan valtataistelu aiheuttaa suurta epävarmuutta taloudelliseen toimintaympäristöön ja jatkuessaan vääjäämättä myös muuhun turvallisuuteen. Yhdysvaltojen ulkopoliittikan epästabiilius on käynnistänyt tarpeen Euroopan uudelleenaseistamisesta, jolla tulee olemaan taloudellisia vaikutuksia euroalueen kehittymiseen. Toisaalta myös uusia mahdollisuuksia nousee oman aseellisuuden tuotannonalojen kehittymisen kautta. Merkittäväksi taloudelliseksi riskiksi on myös nousemassa Yhdysvaltojen entisiin liittolaisvaltioihin kohdistama kauppasota, jolla on toteutuessaan merkittävä vaikutus Suomen BKT:n kehitykseen.

Euroopan ja koko maailman taloudellinen toimintaympäristö on voimakkaassa turbulenssissa, mikä johtuu pääasiassa Venäjän epätoivoisesta pyrkimyksestä säilyttää suurvaltastatuksensa globaalissa maailmantaloudessa, jossa se on jäänyt kehityksessä jälkeen suhteessa länsimaihin. Euroopassa eletään sodan aikaa, jonka kaikkia seurannaisvaikutuksia ei voi kovinkaan varmuudella ennustaa. Sodan konkreettisimmat vaikutukset näkyvät tällä hetkellä kyberturvariskeinä, joista konkreettisin esimerkki on Itämeren kaapelikatkot. Suomen ja Venäjän välinen raja on edelleen kiinni, joten suurin riski itärajan suunnalta tulevista pakolaisvirroista on hallittavissa. Suomi liittyi vuoden 2023 aikana puolustusliitto Natoon, jonka on ennakoitu lisäävän Venäjän Suomeen kohdistamia kyberoperaatioita.

Limingan kunta kasvoi 2000-luvun alussa hyvin voimakkaasti. Palvelurakennetta on kasvatettu investoimalla niin kouluihin, päiväkoteihin, terveyskeskukseen kuin kirjastoonkin. Viimeisten vuosien aikana asukasluvun kasvu on ollut kohtalaisen hidasta, mutta kuitenkin keskimäärin positiivista. Vuosina 2023 ja 2024 väestömäärän kehitys on kuitenkin kääntynyt laskuun, joka ei toivon mukaan jää pysyväksi trendiksi. Suunnan muutos väestömäärän nykyiseen kehitykseen edellyttää asuinrakentamisen elpymistä sekä yksityisen omakotitalorakentamisen, että julkisen asuintalorakentamisen osalta. Vuoden 2024 lopussa kunnan asukasmäärä on ennakkotiedon perusteella 10 196 asukasta (2023: 10 256 asukasta).

Yksittäisen kunnan osalta uudet väestöennusteet on syytä ottaa tarkastelun pohjaksi tulevien vuosien toiminnan suunnittelussa. Väestön määrä ja ikärakenne vaikuttavat merkittävästi niin investointien suunnitteluun, kun palveluiden tarjonnan ja käyttötalouden suunnitteluun. Kuntien on kyettävä sopeuttamaan toiminta ja palvelurakenne uuteen tilanteeseen, jossa jokaisen kunnan strategia ei enää voi olla kasvu. Realistiset odotukset ja palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan kuntalaisten kysyntää ovat avainasemassa, jotta kunta pysyy myös jatkossa itsenäisenä.

Epävarmuutta kunnan tulevaisuuden suunnitteluun luo hyvinvointialueiden taloudellinen selviytymiskyky, joka vääjäämättä vaikuttaa myös kuntien rahoitukseen. Kuntiin kantautuneet viestit hyvinvointialueiden toimintojen järjestymisestä eivät ole olleet luottamusta lisääviä. Menneisyydessä merkittävä osa hyvinvointialueelle siirtyneestä palvelutuotannosta on toiminut kuntayhtymissä, joiden kustannuskasvut ovat olleet varsinkin viimeisinä vuosina ennen uudistuksen toteutumista jyrkkiä ja joihin kunnilla ei ole ollut juurikaan vaikutusmahdollisuuksia. Hyvinvointialueiden toimintojen taloudellinen tehostuminen edellyttää kuntien suunnasta katsottuna kulttuurillista muutosta hyvinvointialueiden talouden johtamisessa. Tällä

hetkellä näyttää, etteivät kunnat ole päässeet irti sote -palveluiden kustannusten voimakkaista vaihteluista johtuvista riskeistä kuntien ja hyvinvointialueiden yhteisen rahoituspohjan johdosta. Vuoden 2025 aikana täytyy löytää ratkaisu kunnille jääneiden sote-kiinteistöjen osalta. Riskinä on, että hyvinvointialueet eivät suostu maksamaan kiinteistöistä sellaista vuokratasoa, jolla kiinteistöjen ylläpito olisi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä mahdollista. Riskinä on, että hyvinvointialueet osaoptimoivat omat kiinteistöriskinsä siten, että vuoteen 2022 saakka palvelutuotantoon rakennettu infra hylätään kuntien harteille ja hyvinvointialueet keskittyvät uuden infran rakentamiseen ja palveluiden keskittämiseen suuriin yksiköihin.

Kuntien kehittämisen ja elinvoimaisuuden perustekijä on kyvykäs päätöksenteko. Limingan kunta haluaa olla jatkossakin vetovoimainen ja vireä kunta. Tavoitteen saavuttaminen vaatii ennakkoluulotonta ja rohkeaa asennetta tulevaan sekä eri palvelualueiden saumatonta yhteistyötä. Keskeistä hyvän ja kehittämismyönteisen ilmapiirin syntymiselle on hyvä yhteistyö ja keskinäinen luottamus kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, kuntalaisten sekä Limingassa toimivien yritysten ja yhteisöjen kesken.

1.10 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingan kunnan uudistetun kuntastrategian keskeinen tavoite, joka sitoo kaikkia palvelualueita. Kunnan hyvinvointipalvelut varmistaa kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään muun muassa monipuolisten liikuntamahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien kautta. Lisäksi kunta kehittää kuntalaisten osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja, joilla kannustetaan tekemään hyvinvointia ja terveyttä tukevia valintoja jokaisen kuntalaisen kohdalla. Kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen teemoihin, joissa yhtenä on tarjota yksilölähtöisesti tukea terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elintapoihin, ja toteuttaa tätä sitoutumista muun muassa kaikille kuntalaisille avoimella elintapaohjauksella.

Vuoden 2024 aikana on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen raportointipohjaa kehitetty sähköisempään muotoon. Raportoinnin pohjalla on kuntia koskettava vähimmäistietosisältö, jota on täydennetty Limingan kunnan muutamalla omalla mittarilla. Raportille tuleva tieto päivittyy reaaliajassa valtakunnallisista tietokannoista. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilanne raportoidaan vuosittain tämän alustan kautta sekä valtuustokausittainen raportointi. Lisäksi vuodelle 2025 vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuusto määrittivät painopistealueet, joiden toteutumista seurataan.

Neuvostot ovat kokoontuneet säännöllisesti. Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat järjestäneet kuntalaisille hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa kuten ikäihmisten hyvinvointipäivän sekä perhepäivän. Lisäksi vanhusten viikon tapahtumissa vanhusneuvosto on ollut aktiivinen toimija. Nuorisovaltuuston toiminnalla tuotiin nuorten ääntä kuuluviin erilaisten asiantuntija ryhmien jäsenenä kuten sivistys- ja hyvinvointilautakunta, liikenneturvallisuusryhmä, ja lapsiystävällinen kunta -toiminta. Lisäksi nuorisovaltuusto järjesti nuorille salibandyturnauksen ja oli yhteistyötahoina ja tukijana erilaisissa tapahtumissa. Nuorisovaltuuston kokouksissa kävi myös eri toimijoita ja virkamiehiä esittelemässä toimintaa ja kysymässä nuorten näkökulmia eri aiheisiin. Nuorisovaltuusto piti vuonna 2024 yhdeksän kokousta, vanhusneuvosto 7 ja vammaisneuvosto 4.

Seuraparlamenttitoiminnan valmistelu on aloitettu.

Vuoden 2024 aikana on pyritty vastaamaan hyvinvointialueuudistuksen tuomiin muutoksiin. Muutokset ovat näkyneet erityisesti ryhmätoiminnan järjestämistarpeen kasvuna. Hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhteistyössä kehittämistyö jatkuu. Tavoitteena on saada palveluketju mahdollisemman saumattomaksi ja kuntalaisille selkeäksi.

Kuntalaisten terveellisten elintapojen edistämistä on jatkettu aiempien vuosien tapaan tarjoamalla maksutonta ja avointa elintapaneuvontaa kaikille kuntalaisille. Elintapaneuvonta koostuu kokonaisvaltaisesti teemoista liikunta-, ravinto-, uni- ja mielen hyvinvointi. Elintapaneuvontaa on kehitetty vuoden aikana ottamalla käyttöön etäelintapaneuvontapalvelu.

Palveluiden yhdenvertaisuutta on pyritty vahvistamaan poikkihallinnollista työtä kehittämällä ja edistämällä. Soveltavassa liikunnassa painopiste on nimensä mukaisesti toteutuksen soveltamisessa, jolloin tarjontaa voidaan laajentaa yhä useamman kuntalaisen saavutettavaksi. Hyvä saatavuus palveluissa auttaa vähentämään väestön välisiä terveyseroja ja on siksi tärkeää, että mahdollisimman monella kuntalaisella on aito mahdollisuus saada tarpeen mukaista ja terveyttä edistävää tukea. Saavutettavuutta on parannettu muun muassa lisäämällä ryhmätarjontaa vastaamaan erilaisiin tarpeisiin.

1.11 YMPÄRISTÖASIAT JA JÄTEHUOLTO

Lakeuden EKO on neljän kunnan muodostama jätehuollon yhteistyöalue, jossa Lakeuden EKO -lautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena. Yhteistyöalue muodostuu Limingan, Tyrnävän, Muhoksen ja Utajärven kunnan alueista. Lakeuden EKO-lautakunnassa on kahdeksan jäsentä, kaksi jäsentä jokaisesta kunnasta ja heidän varajäsenet. Lakeuden EKO:n tilinpäätös ja vuosikertomus liitetään osaksi Limingan (isäntäkunta) tilinpäätöstä.

Vuonna 2024 Lakeuden EKO -lautakunta kokoontui kuusi (6) kertaa. Lakeuden EKOn jätehuollon kehittämistä sekä käytännön viranomaistyötä tekee yksi ja puoli henkilöä (palvelupäällikkö sekä kiertotalousasiantuntija).

Jätehuoltoviranomaiselle osoitetut hakemukset ja ilmoitukset sekä viranomaisen päätökset tehtiin Facta jätehuolto -sovelluksessa. Kompostointi-ilmoituksia käsiteltiin 162 kappaletta ja päätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseen tehtiin 23 kappaletta. Ilmoitusten määrä laski huomattavasti edellisvuodesta (2023). Komposti-ilmoitusten määrä laski 55 % ja päätösten määrä laski 48 %.

Komposti-ilmoitukset painottuivat kesäaikaan, huhtikuun alusta syyskuun loppuun. Poikkeamishakemuksia tuli eniten touko-kesäkuussa. Ilmoitusten ja hakemusten määrän vähenemistä selittää osin Limingassa vuonna 2023 tehty järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen seuranta, joka lisäsi huomattavasti komposti-ilmoitusten ja poikkeushakemusten määrää vuonna 2023. Vuonna 2024 jatkettiin Limingan kunnan alueen jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen seurantaa, mutta se ei enää vaikuttanut ilmoitusten ja hakemusten määrään. Vastauksia lisäselvityksiin vuoden 2023 ilmoituksista ja hakemuksista saapui, joten muutamien käsittely kirjautui vuoden 2024 ilmoituksiin ja hakemuksiin.

Vuonna 2024 saatiin tietosuojasopimus voimaan myös Utajärvelle, ja sen myötä käyttöoikeudet väestö- ja kiinteistötietojen katseluun. Utajärven alueen jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta aloitettiin loppuvuonna 2024, ja selvityspyynnöt näihin postitettiin tammikuussa 2025. Kun käyttöoikeudet ovat kunnossa, voidaan jätehuoltoon liittymättömien seurantaa laajentaa myös Muhokselle ja Tyrnävälle.

Polttokelpoisen jätteen määrä laski jälleen edellisvuodesta Lakeuden EKOn alueella. Jätteen määrän vähenemiseen pyritään, mutta samalla polttokelpoisen jätteen määrän väheneminen heikentää EKOn tulopohjaa. Lisäksi jätelain muutosten myötä on jätehuollon viranomaiselle asetettu uusia velvollisuuksia ja palveluita on jouduttu lisäämään. Jätehuollon perusmaksu laskutettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2024 kaikilta Lakeuden EKOn alueen asumiskelpoisilta rakennuksilta. Perusmaksua käytetään kattamaan jäteneuvonnasta, rekisterien ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset. Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset.

Vuonna 2024 media huomioi Lakeuden EKOn alueen toimintaa, mm. painetuissa lehdissä julkaistiin 11 uutista. Kuntaliitteissä (Limingassa ja Tyrnävällä) EKO julkaisi 6 kertaa. Utajärven kunnan mökkitiedote jaettiin toukokuussa ja kaikille jaettava EKOpisti kesäkuussa.

Jätelainsäädännön uudistuminen ja sen vaikutukset olivat useiden koulutusten pääaiheina. Vs. palvelupäällikkö osallistui vuoden 2024 aikana Jätehuollon ajankohtaispäivään, Jätehuoltoviranhaltijoiden

ajankohtaispäivään, Pohjois-Pohjanmaan jätealan toimijoiden yhteistyöryhmän tapaamisiin sekä yhdessä kiertotalousasiantuntijan ja Lakeuden EKO-lautakunnan puheenjohtajan kanssa Jätelautakuntien neuvottelupäiville.

Kuntien järjestämät pakkausjätteiden erilliskeräykset alkoivat huhtikuun alussa ja biojätteen erilliskeräykset heinäkuun alussa. Poistotekstiilin keräyskontit tuotiin kuntien keskustojen ekopisteille syyskuussa. Poistotekstiiliä tuotiin keräyspisteille heti viikossa enemmän, kuin mitä jäteasemille on normaalisti tuotu puolen vuoden aikana. Tekstiilikonttien täyttyminen jatkui vilkkaana koko syksyn. Kontteihin tuotiin paljon myös sinne kuulumatonta, kuten mattoja, kenkiä ja alusvaatteita. Poistotekstiilin oikeasta kierrätyksestä tiedotettiin syksyn aikana aktiivisesti Lakeuden EKOn ja kuntien viestintäkanavissa sekä paikallislehdissä.

Kuntien pakkausmuovin täydentävä keräys jatkui ensimmäisen vuosineljänneksen ajan vuonna 2024. Alkuvuonna täydentävä muovinkeräys keräsi yhteensä 5,4 tonnia pakkausmuovia. RINKI-ekopisteiden muovinkeräysmäärät olivat 135,5 t.

Jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottaja Kempeleen Jätekuljetus Ky operoi kuntien jäte- ja lajitteluasemia. Limingan Ekokorttelin, jossa Limingan jäteasema sijaitsee, uudet selkeämmät ja turvallisemmat reitit sekä reittiohjeet toteutettiin vuoden 2024 aikana. Utajärven vaarallisen jätteen kiertävät keräykset toteutettiin touko- ja syyskuussa. Kunnat täydensivät jäteasemien aukioloaikoja keväällä ja syksyllä.

Operatiivisen toimijan tehtäviin kuuluu myös neuvonta ja opastus mm. jätteiden vastaanotosta ja lajittelusta. Neuvontaa kasvotusten ja puhelimitse tehtiin lajitteluasemilla (Ekokortteli, Liminka ja Ekohaka 7, Kempele (arkisin klo: 7-18)) sekä kuntien jäteasemilla niiden aukioloaikoina.

Lakeuden EKOssa aloitettiin keväällä 2024 valmistautuminen uuteen toimintakauteen, kun sopimus nykyisen kumppanin kanssa päättyi vuoden 2025 loppuun. Samalla siirrettiin katse tulevaisuuteen myös ennakoiden tulevia jätelain muutoksia. Vuonna 2024 alettiin suunnitella uutta Lakeuden EKOn mallia, jossa jätehuoltoviranomaiselle sekä kunnille tulee enemmän vastuuta. Lisäksi kunnissa aloitettiin loppuvuodesta 2024 uusien jäteasemien suunnitteluhanke, joka tulee valmiiksi keväällä 2025.

1.12 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Limingan kunnan ympäristönsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta. Johtokuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä, joista kuusi on Oulusta ja kolme muista yhteistoimintasopimuksen kunnista. Nykyisellä sopimuskaudella 2021–2024 Limingan kunnan edustaja toimii johtokunnan varsinaisena jäsenenä.

Limingan kunnan maksuosuus ympäristötoimen toiminnasta oli vuonna 2024 yhteensä 182 141 euroa, josta 101 841 euroa koostui viranomaistoiminnasta ja 80 300 euroa eläinlääkintähuollosta.

Ympäristönsuojeluviranomainen antoi vuoden 2024 aikana kaksi yhteisluparatkaisua Limingan kunnan alueelle. Vuoden aikana käsiteltiin yksi meluilmotus ja kaksi ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisia, jotka molemmat koskivat öljysäiliön maahan jättämistä kiinteistön lämmitysmuotoa vaihdettaessa.

Tarkastuksia vuoden aikana suoritettiin 14 kpl, näistä 12 liittyi ympäristönsuojelulain valvontaan ja kaksi maa-aineslain valvontaan.

Ympäristöhaittavalituksia Limingan kunnan alueelta tuli vuoden aikana 16 kpl, näistä 13 liittyi ilmaan, kaksi jätteiden käsittelyyn ja yksi muuhun ympäristöhaittaan. Ympäristöterveydenhuolto teki Limingassa tarkastuksia elintarvikelain nojalla 22 kpl ja terveydensuojelulain nojalla 16 kpl. Elintarvikelain mukaisia ja terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksia käsiteltiin yhteensä 10 kpl. Uimarannoilta otettiin yhteensä 7 uimavesinäytettä kesän aikana. Uimakauden ulkopuolella, eli talviuintikaudella, näytteitä otettiin 2 kpl. Eläinlääkintähuolto teki Liminkaan tuotantoeläinkäyntejä 237 kpl, lemmikkieläinkäyntejä oli 502 kpl ja eläinsuojelukäyntejä 20 kpl.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Limingan kunta on päivittänyt sisäisen valvonnan ohjeet vuonna 2015. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Osastopäälliköt ja vastuuhenkilöt ovat vastuussa sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta omien hallinnonalojensa osalta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että noudatetaan lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä ja turvataan omaisuus ja voimavarat. Limingan kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan kunnan toiminnot tulee järjestää ja johtaminen hoitaa siten, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta.

Johtoryhmä on arvioinut sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskien hallintaa kuntatasolla erillisen lomakkeiston avulla, joka toteutettiin 2024 vuoden osalta ensimmäisen kerran sähköisenä kyselynä.

Johtamis- ja hallintojärjestelmä

Kunnan toimintoja ohjataan hallintosäännöllä. Hallintosäännössä on esitetty kunnan organisaatorakenne sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako ja tehtävät. Limingan kunnan organisaatorakenne on uudistettu vuoden 2022 aikana siten, että uusi organisaatio on ollut käytössä 1.1.2023 alkaen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Asioiden valmistelu on perustunut hyvään hallintotapaan. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset tehdään asiakirjahallintaohjelmalla, josta saadaan päätösluettelot. Päätökset annetaan tiedoksi ao. toimielimelle. Viranhaltijapäätösten osalta esimiesten tehtävänä on pistokokein tarkistaa, onko päätökset tehty toimivallan puitteissa, ovatko ne riittävästi perusteltuja, ovatko päätökset olleet asianmukaisesti nähtävillä ja ovatko ne annettu tiedoksi asianosaisille. Asianhallintajärjestelmän päivitetty versio otettiin käyttöön 2024.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja varojen käytön valvonta

Talousarvion tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta, joka tarkistetaan kerran valtuustokaudessa. Kuntastrategian 2018-2025 päivittäminen aloitettiin syksyllä 2021 ja työ saatettiin loppuun kevään 2022 aikana. Työntekijöiden tavoitteet määritellään vuosittain käytävissä kehityskeskusteluissa, joiden yhteydessä käydään läpi myös asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Tulosalueiden ja -yksiköiden vastuuhenkilöt ovat seuranneet säännönmukaisesti asetettujen tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista. Raportit on annettu tiedoksi ao. toimielimelle/osastopäällikölle. Talousjohtaja on raportoinut talousarvion toteutumisesta johtoryhmälle kerran kuukaudessa ja kunnanhallitukselle ja valtuustolle vähintään neljännesvuosittain. Hallintokunnat ovat raportoineet kunnanvaltuustolle tavoitteidensa toteutumisesta neljä kertaa vuoden 2024 aikana.

Riskien hallinnan järjestäminen

Kunnanvaltuuston hyväksymät riskienhallinnan periaatteet: Riskien hallinta sisältyy sisäisen valvonnan ohjeisiin. Lisäksi eri hallinnonaloilla on tehty turvallisuusselvityksiä. Kunnan riskienhallintapolitiikka on päivitetty vuonna 2014 ja hyväksytty valtuustossa 25.8.2014. Hallintokunnat ovat tunnistaneeet ja arvioineet riskejä sekä niiden vaikutuksia riskienhallintatyökalun avulla, jossa painottuu riskien tunnistamisen lisäksi toimintasuunnitelman laatiminen riskin hallitsemiseen, sekä vastuutahon nimeäminen jokaisen riskin hallinnassa.

Omaisuuksiriskeihin varautuminen: toteutetaan vuosittain yhdessä vakuutusmeklarin kanssa. Vakuutuksiin liittyvät perustiedot päivitettiin ja vakuutukset on kilpailutettu loppuvuoden 2021 aikana. Uudet omaisuusvakuutukset tulivat voimaan helmikuussa 2022 ja henkilövakuutukset heinäkuussa 2022. Uusi vakuutuksien kilpailuttaminen tulee tarkasteltavaksi vuoden 2025 aikana.

Toimintaan sisältyvät riskit: Keskeiset toimintaan liittyvät riskit ovat:

1. Riippuvuus valtionosuuksista, valtionosuusjärjestelmän muutokset, alhaiset verotulot/asukas, asukasluvun kasvun kääntyminen laskuun
2. Raakamaan saatavuus, yhdyskuntarakenteen pirstaloituminen, kiristyvät suojelumääräykset
3. Kiinteistöriskit, sisäilma-asiat, omistus
4. Muutokset ja vaihtelut palveluntarpeissa
5. Toisen asteen koulutuksen kehitys ja valtion toimet
6. Sote- ja maakuntauudistuksen onnistuminen
7. Poliittisen päätöksenteon epävakaus, päätöksentekokyky
8. Maailmantalouden vakaus, kansantalouden velkaantuminen, työllisyyden kehitys
9. Koronapandemia ja sen jatkuminen
10. Euroopan turvallisuuspoliittisen tilanteen kehittyminen

Toimintaa ja riskien toteutumista seurataan säännöllisesti.

Sopimustoiminta

Toiminta on perustunut valtuuston, hallituksen ja muiden toimielinten päätöksiin ja hallintosäännöllä delegoituun päätösvalan käyttöön. Voimassa olevat sopimukset on koottu sähköisen sopimustenhallintajärjestelmään.

Kunnanhallituksen lausunto

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä talouden ja toiminnan seurannan perusteella, että kunnan hallinto on pääosin toiminut kuntalain, hallintosäännön sekä kunnanhallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan ja että sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestettyä. 

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma osoittaa miten tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset tuotot ja kulut, eli tuotot, jotka on saatu kunnan ulkopuolelta sekä kulut, jotka ovat syntyneet kunnan ulkopuolelta tehdyistä hankinnoista. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät liikelaitokset. Virallisesta tuloslaskelmasta on eliminoitu kaikki peruskunnan ja liikelaitosten väliset tapahtumat, eli niiden väliset ostot ja myynnit.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma	TP 2024	TP 2023
Ulkoinen, 1000 €		
Toimintatuotot	5 175	5 165
Valmistus omaan käyttöön	48	93
Toimintakulut	-44 035	-44 025
TOIMINTAKATE	-38 812	-38 767
Verotulot	21 114	21 943
Valtionosuudet	21 119	20 710
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	24	17
Muut rahoitustuotot	46	51
Korkokulut	-925	-657
Muut rahoituskulut	-3	-6
VUOSIKATE	2 562	3 290
Poistot ja arvonalentumiset	-4 129	-4 165
TILIKAUDEN TULOS	-1 567	-875
Tilinpäättösiirrot	984	2 584
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-584	1 708

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut, %	11,8 %	11,8 %
Vuosikate / poistot, %	62,0 %	79,0 %
Vuosikate, € / asukas	251	321
Asukasmäärä	10 196	10 256

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tunnusluku osoittaa kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan myynti- ja maksutuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista

100 * vuosikate/poistot ja arvonalentumiset. Kunnan tavoite, ja tasapainossa olevan talouden tavoite on kattaa poistot vuosikatteella. Silloin kun vuosittainen investointitarve ylittää poistojen määrän, tulee vuosikatteen ylittää selvästi poistojen määrän (eli tunnusluvun olla yli 100 %).

Vuosikate € /asukas

Tunnusluku saadaan jakamalla vuosikate kunnan asukasmäärällä.

Ulkoiset toimintatuotot	TP 2024	TP 2023
Peruskunta	5 018 663	4 925 285
Kunnallistekniikka liikelaitos	26 015	51 152
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos	127 792	188 430
Toimintatuotot yhteensä	5 175 121	5 164 867

Peruskunnan osuus ulkoisista toimintatuotoista oli 5,0 milj. euroa ja liikelaitosten osuus yhteensä 0,2 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut	TP 2024	TP 2023
Peruskunta	35 341 645	35 300 172
Kunnallistekniikka liikelaitos	1 482 477	1 795 570
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos	7 210 759	6 929 254
Toimintakulut yhteensä	44 034 880	44 024 995

Peruskunnan osuus ulkoisista toimintakuluista oli 35,3 milj. euroa ja liikelaitosten osuus yhteensä 8,7 milj. euroa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma, 1 000 €	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 562	3 290
Tulorahoituksen korjauserät	-108	-150
Toiminnan rahavirta	2 454	3 140
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 003	-4 990
Rahoitusosuudet investointeihin	427	496
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	161	200
Investointien rahavirta	-3 415	-4 294
Toiminnan ja investointien rahavirta	-961	-1 154
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 650	0
Antolainasaamisten vähennykset	153	178
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 150	-3 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000	5 000
Lainakannan muutokset	3 850	1 700
Muut maksuvalmiuden muutokset	-742	-1 802
Rahoituksen rahavirta	1 611	76
Rahavarojen muutos	650	-1 078
Rahavarat 31.12.	2 756	2 106
Rahavarat 01.01	2 106	3 184
Rahavarojen muutos	650	-1 078

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	812	-2 095
Investointien tulorahoitus, %	71,6 %	73,2 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	52,0 %	43,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,9
Lainanhoitokate	0,9	1,0
Kassan riittävyys, pv	19	15
Asukasmäärä	10 196	10 256

Toiminnan rahavirta kertoo tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Investointien rahavirta kertoo pysyvien vastaavien hyödykkeisiin käytettyjen ja niiden luovutuksesta saatujen tulojen vaikutuksen rahavaroihin. Positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo kuinka paljon kunnalle jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Mikäli toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, joutuu kunta ottamaan uutta lainaa tai vähentämään kassavaroja kattaakseen menot.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

= rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen kertymä 5 vuodelta.
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Investointimenot} - \text{Investointien rahoitusosuudet})$.
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, mikäli tunnusluku on 1,0 tai suurempi. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 1,0, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys

= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna}$
Tunnusluku kertoo monenko päivän kassasta maksut, voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Tulorahoituksen korjauserät ovat käyttöomaisuuden myyntivoittoja, jotka on kirjattu tuloslaskelmaan muihin tuottoihin. Myyntivoitot sisältyvät myös pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloihin. Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutoksista.

Investointien tulorahoitusprosentti oli 71,6 % (73,2 % vuonna 2023). Pääomamenojen tulorahoitusprosentissa 52,0 % on huomioitu investointien lisäksi antolainat sekä lainojen lyhennykset. Vuonna 2024 ei nostettu uutta pitkäaikaista lainaa, koska korot olivat etenkin alkuvuoden aikana korkeat. Uuden pitkäaikaisen 9,0 milj. euron lainan kilpailuttaminen tehtiin loppuvuodesta 2024, mutta lainan nosto ajoittui tammikuulle 2025. Tämän johdosta vuoden 2024 tilinpäätöksessä lyhytaikaisen kuntatodistuslainan määrä on suhteellisesti suurempi, kuin pitkällä tähtäimellä on tarkoituksenmukaista. Lyhytaikainen, kuntatodistukseen liittyvä lainarahoitus lisääntyi edellisvuodesta 7 milj. euroa. Lainanhoitokate oli 0,9 vuonna 2024. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys oli 19 päivää (15 päivää vuonna 2023).

3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE, 1 000 €	2024	2023	TASE, 1 000 €	2024	2023
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	82 574	81 655	OMA PÄÄOMA	28 130	28 713
Aineettomat hyödykkeet	1 132	1 345	Peruspääoma	16 701	16 701
Aineettomat oikeudet	89	115	Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	12 012	10 304
Muut pitkävaikutteiset menot	1 042	1 230	Tilikauden yli/-alijäämä	-584	1 708
Aineelliset hyödykkeet	68 401	69 031	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Maa- ja vesialueet	8 136	7 933	VARAUKSET	19 806	20 790
Rakennukset	41 027	42 996	Poistoero	14 806	15 790
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 083	17 604	Vapaaehtoiset varaukset	5 000	5 000
Koneet ja kalusto	46	179	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	26	20
Muut aineelliset hyödykkeet	99	99	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 010	219	Lahjoitusrahastojen pääomat	26	20
			Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
Sijoitukset	13 041	11 279	VIERAS PÄÄOMA	39 289	35 836
Osakkeet ja osuudet	9 661	9 396	Pitkäaikainen	9 903	12 903
Muut lainasaamiset	2 475	951	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	9 900	12 900
Muut saamiset	905	932	Muut velat	3	3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	22	21	Lyhytaikainen	29 386	22 934
Valtion toimeksiannot	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuu- tuslaitoksilta	24 000	17 150
Lahjoitusrahastojen varat	22	21	Lainat muilta luontonantajilta	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 655	3 684	Saadut ennakot	2	0
Saamiset	4 655	3 684	Ostovelat	1 750	1 688
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Muut velat	459	498
Lainasaamiset	0	0	Siirtovelat	3 176	3 597
Muut saamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	87 251	85 360
Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	1 899	1 578	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Myyntisaamiset	452	555	Omavaraisuusaste, %	54,9 %	58,0 %
Lainasaamiset	450	250	Suht. velkaantuneisuus-%	82,9 %	74,9 %
Muut saamiset	502	355	Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	11 429	12 012
Siirtosaamiset	495	418	Kertynyt ylijäämä, € /asukas	1121	1171
Rahat ja pankkisaamiset	2 756	2 106	Lainakanta 31.12., 1.000 €	33 900	30 050
VASTAAVAA YHTEENSÄ	87 251	85 360	Lainakanta 31.12., €/asukas	3 325	2 930
			Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 €	49 762	47 122
			Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	4 881	4 595
			Lainasaamiset, 1.000 €	2 475	951
			Asukasmäärä 31.12.	10 196	10 256

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Hyvä omavaraisuusaste on kunnassa keskimäärin 70 %. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista, tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksen avulla.

Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas

$(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

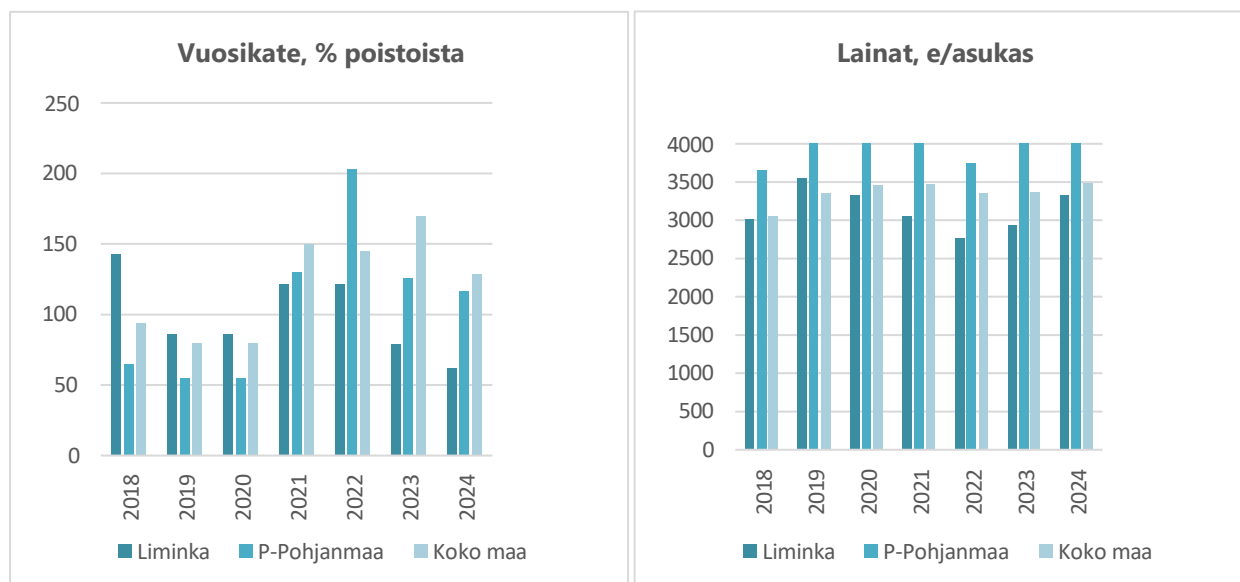
$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

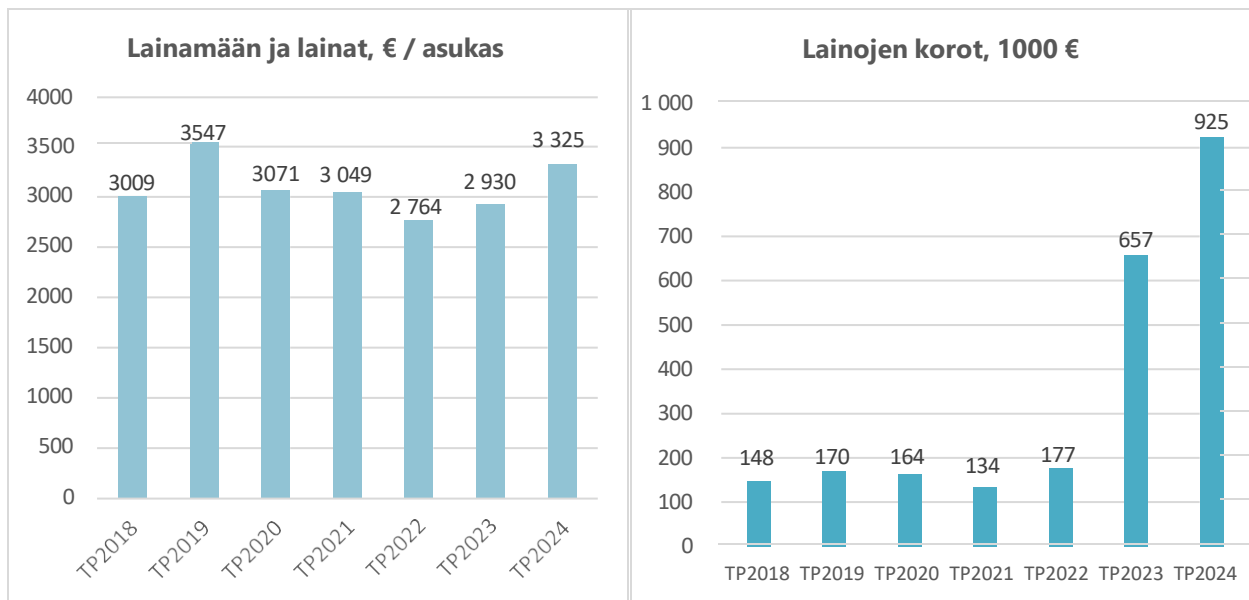
$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset

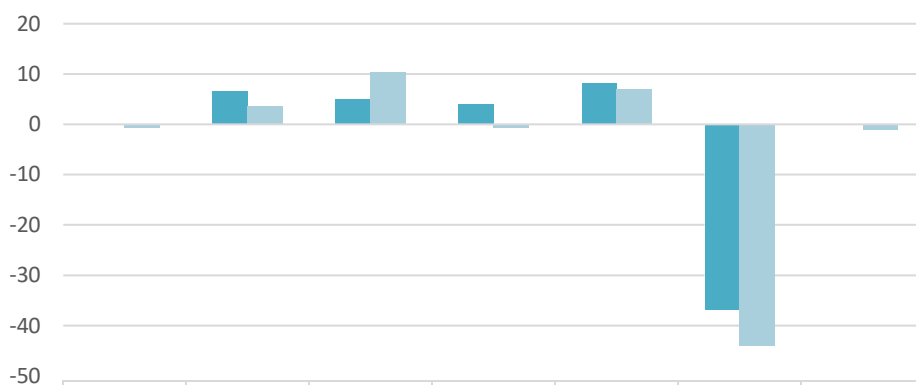
Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.



Lainat, 1000 €	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Lainanotto	9 000	0	3 000	0	5 000	6 850
Lainojen lyhennys	3 400	4 700	3 291	2 809	3 300	3 000
Lainamäärä	36 150	31 450	31 159	28 350	30 050	33 900
Lainamäärä, €/asukas	3 547	3 072	3 049	2 764	2 931	3 325
Lainojen korot	170	164	134	177	657	925
Lainojen hoitokust., €/asukas	350	475	335	291	386	385

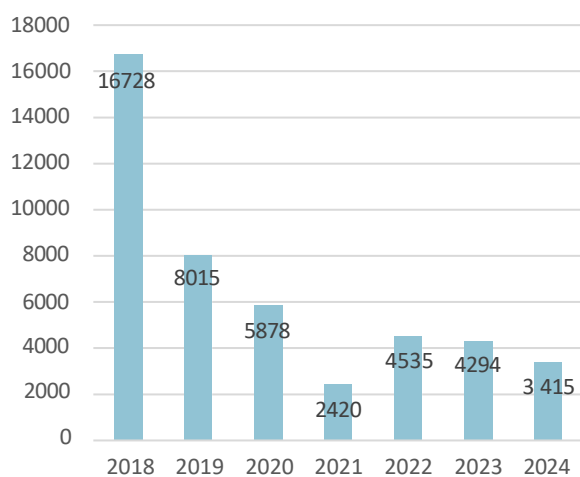


Toimintakatteen ja verorahoituksen muutos, %

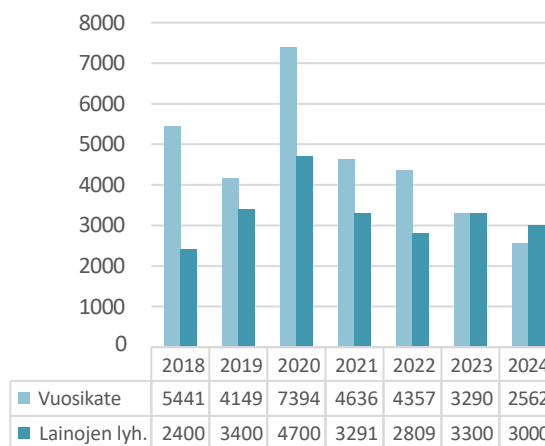


	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakatteen muutos	0,1	6,6	5	4,0	8,3	-37,0	0,1
Verorahoituksen muutos -%	-0,6	3,7	10,3	-0,7	7,1	-44,0	-1,0

Nettoinvestoinnit, 1 000 €



Vuosikate ja lainojen lyhennykset, 1 000 €



3.4 KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Tulot	1.000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	5 175	9,4
Verotulot	21 114	38,3
Valtionosuudet	21 119	38,3
Korkotuotot	24	0,0
Muut rahoitustuotot	46	0,1
Tulorahoituksen korjauserät		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-108	-0,2
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	427	0,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	161	0,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	153	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	7 000	12,7
Kokonaistulot yhteensä	55 111	100,0
Menot		
Toiminta		
Toimintakulut	-43 987	81,9
Korkokulut	-925	1,7
Muut rahoituskulut	-3	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	-4 003	7,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 650	3,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 150	5,9
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	-53 719	100,0
Kokonaistulot	55 111	
Kokonaismenot	-53 719	
Kokonaistulot-menot	1 392	
Täsmäytys rahoituslaskelmaan		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-742	
Rahavarojen muutos	650	
Yhteensä	1 392	

4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus -%	Konsernin omistusosuus -%	Osuus omasta pääomasta, €	Osuus tilikauden tuloksesta
Limingan kunta					
Limingan peruskunta				26 354	-1 168
Kunnallistekniikka				673	83
Ruoka- ja puhtaus				2 172	501
Tytäryhteistöt					
Limingan Kehitys Oy	Liminka	100,00	100,00	915	43
Limingan Matkailu Oy	Liminka	0,00	100,00	-33	-3
Park Hotell Liminka Oy	Liminka	0,00	100,00	-48	19
Limingan Vesihuolto Oy	Liminka	100,00	100,00	3 980	193
Limingan Asunnot Oy	Liminka	100,00	100,00	2 973	29
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	Liminka	75,00	75,00	1 563	-38
Kiinteistö Oy Lakeustalo Liminka	Liminka	100,00	100,00	-1 519	-177
Yhdistelemättömät tytäryhteistöt					
Ruutikunnat Oy	Liminka	100,00	100,00	2 871	-211
Kuntayhtymät					
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä (OSAO), Liminka-konserni	Oulu	3,85	3,85	3 135	39
Pohjois-Pohjanmaan liitto, Liminka-konserni	Oulu	1,33	1,33	23	1
Osakkuusyhteisöt					
Limingan Kehitys Oy					
Limingan Kuitu Oy	Liminka	0,00	49,00	328	52
Limingan Vesihuolto Oy					
Lakeuden Keskuspuhdistamo	Liminka	0,00	23,57	578	42
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt					
Limingan Asunnot Oy					
As Oy Karintie	Liminka	0,00	27,86	67	-1
As Oy Limingan Koti	Liminka	0,00	29,46	22	3
As Oy Veteraanipuisto	Liminka	0,00	36,00	237	6

	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	4	
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	2	3
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		12
Yhteensä	11	15

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen niiltä osin, kuin niillä on olennainen vaikutus konsernin tulokseen.

4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden kuntalain vaatimuksia vastaavat konserniohjeet keväällä 2015. Lisäksi valtuusto on hyväksynyt omistajapoliittiset linjaukset marraskuussa 2018. Omistajapoliittiset linjaukset sekä konserniohje luovat puitteet Limingan kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Kunnanvaltuusto päättää vuosittain talousarvion yhteydessä konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Tytäryhteisöt raportoivat tavoitteidensa toteutumisesta kunnanhallitukselle toimintakertomuksen yhteydessä. Lisäksi tytäryhteisöjen ja kunnan kanssa pidetään suunnittelu- ja neuvottelupalaverit vuosittain.

Kuntayhtymiin ja konserniyhtiöihin valittujen kunnan edustajien evästäminen säännönmukaisesti ennen kokouksia: vuosittain käydään läpi kunnan kannalta strategisesti tärkeät edunvalvontakohteet. Valtuustokauden alussa on kunnan edustajia evästetty kunnan kannalta strategisten asioiden osalta.

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintatuotot / toimintamenot, %	27,6	19,4	>30	20,3
Vuosikate % poistoista	89,5	78,3	>100	75,6
Omavaraisuusaste, %	44,1	49,3	>50	47,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,1	99,0	<60	103,1
Lainamäärä € / asukas	4 928	4 143	<5 500	4 477
Raportointi toiminnasta ja taloudesta ennen kokouksia	1-2 x vuosi	1-2 x vuosi	2 x vuosi	2 x vuosi

Kuntakonsernille asetetut tavoitteet jäivät lainamäärää ja raportointia lukuun ottamatta toteutumatta vuonna 2024. Kuntakonsernin lainamäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden, lainamäärän ollessa 4 477 euroa per asukas. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi edellisvuoden 99 %:sta 103,1 %:in, mutta

lainamäärän kasvu on toteutunut pääosin kunnan toimintojen puolella. Yhtiöt raportoivat toiminnasta ja taloudesta kaksi kertaa vuoden aikana.

Kuntayhtymiin ja konserniyhtiöihin valittujen kunnan edustajien evästäminen säännönmukaisesti ennen kokouksia on toteutunut. Kunnan kannalta strategisesti tärkeät edunvalvontakohteet ovat olleet keskustelussa ja kunnan edustajia on evästetty tavoitteista. Tytär-yhteisöjen kanssa on käyty keskustelut omistajapoliittisista linjauksista. Kuntavaalien jälkeen kunnanhallitus on nimennyt yhtiökokousedustajat ja antanut ehdotuksensa tuleviin yhtiökokouksiin hallitusten henkilövalinnoista. Omistajaohjausta on tarkoitus vahvistaa ja edelleen systematisoida vuoden 2025 aikana ottamalla käyttöön kvartaaleittain käytävät konserniohjauskeskustelut.

Limingan Vesihuolto Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Yhtiö vastaa vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena toiminta-alueensa vesihuollosta.

Limingan Vesihuolto Oy korotti vesihuoltomaksuja 1.1.2024 alkaen. Veden ja jäteveden perusmaksuja korotettiin 9 %. Huleveden perusmaksu pysyi ennallaan. Veden ja jäteveden käyttömaksua korotettiin 9 %. Vesihuollon liittymismaksuja korotettiin 8 %. Limingan Vesihuolto Oy rakensi vuoden aikana uutta vesijohtoverkostoa Lännentiellä ja Värninkoskentiellä yhteensä 750 m ja jätevesiviemäriverkostoa yhteensä 490 m. Vesijohtoverkostoa saneerattiin Linnukkatiellä ja Kurrannerällä yhteensä 460 m ja jätevesiviemäriverkostoa yhteensä 160 m. Vettä myytiin suoraan asiakkaille 468 772 m³. Myynti kasvoi edellisvuodesta 2,9 %. Laskutettua jätevettä johdettiin 348 774 m³, joka kasvoi 2,0 % edellisvuodesta. Vettä myytiin toisille vesilaitoksille Lumijoen Vesi Oy:lle 54 m³ ja Siikalatvan Vesihuolto Oy:lle 4 460 m³. Laskuttamattoman talousveden osuus oli 12 %, josta vuotoveden osuus oli 4,4 %. Laskuttamattoman jäteveden osuus oli 8 %. Vuonna 2024 tuli uusia liittymiä vesihuoltolaitokseen 21 kpl ja viemärlaitokseen 24 kpl. Hulevesiviemäriin tuli uusia liittymiä 19 kpl.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2024	TP 2024
Tilikauden tulos	+	Toteutui (192 782 €)
Toiminnan tuotot / toiminnan kulut %	> 60	Toteutui (152 %)
Omavaraisuusaste %	> 40	Toteutui (57 %)
Vesihuollon maksujen taso on tasapainossa pitkän tähtäimen investointien ja korjausvelan kanssa		Toteutui (vesihuollon maksujen taso on määritetty 10 vuoden taloussuunnitelman mukaisesti)
Vesihuollon huoltovarmuus on turvattu riittävällä tasolla		Toteutui (Uudella vesilaitoksella, joka valmistuu 2027 pyritään turvaamaan Limingan vedensaanti)
Ajantasainen ja varautumis- ja valmiussuunnitelma, päivitetty vuoden 2024 aikana		Toteutui
Kustannustehokas organisaatio		Toteutui
Kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet on huomioitu		Toteutui (mm. kaikki vesihuollon käyttämä sähkö on vihreää sähköä ja

		tulevalla uudelle vesilaitokselle tullaan ottamaan oma aurinkosähkötuotanto käyttöön maksimaalisesti)
Talous vs. investoinnit tasapainossa		Toteutui (10 vuoden suunnitelma)

Limingan Asunnot Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Yhtiön toimialana on Limingassa vuokrata, omistaa, hallita ja rakennuttaa asuinkiinteistöjä, hankkia ja omistaa asuinkiinteistöjen ja -huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä antaa vuokralle asuinkiinteistöjä noudattaen kunnan vahvistamia asukasvalintaperusteita. Yhtiö ei jaa omistajilleen osinkoa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. Yhtiö kuuluu Limingan kuntakonserniin.

Tilikauden aikana osa vapautuneista huoneistoista on ollut tyhjillään hieman pidempiä jaksoja, joka johtuu muutamien huoneistojen pienemmistä ja laajemmista remonttitarpeista. Vuokrausaste säilyi lähes edellisen vuoden tasolla seuraavasti: 2024: 86,5 %, 2023 85,9 %. Vuokrausasteeseen ei ole huomioitu Kirkkotie 8 ja Väentuvantie 5 kiinteistöjä, jotka ovat tyhjillään. Vuokrausasteeseen vaikuttaa mm. Pakolantie 2:n vuokrausaste n. 66 % ja Kalervontie 1-2:n vuokrausaste n. 80 % sekä yhtiöihin tehdyt huoneistoremontit. Lisäksi vuokrausasteeseen vaikuttaa, että kaikki huoneistot eivät ole vuokrattavassa kunnossa. Pakolantie 2:ssa on 5 huoneistoa, jotka eivät ole useaan vuoteen olleet vuokrattavassa kunnossa. Tulevina vuosina selvitetään, olisiko kyseiset kiinteistöt mahdollista siirtää Kunnan kiinteistökehitykselle jatkojalostettavaksi.

Yhtiön tärkeimmät tavoitteet ovat seuraavan 2 vuoden aikana: salkutuksen ja PTS:n toteuttaminen, heikkokuntoisten asuinhuoneistojen / kiinteistöjen realisointi, positiivinen talous ja toimiva asukasdemokratia. Yhtiön tärkeimmät tavoitteet ovat seuraavan 10 vuoden aikana: asuntojen määrä vastaa kysyntää, palvelujen tuottaminen ostopalveluna/oma henkilökunta (selvitys), heikkokuntoisten asuntojen realisointi sekä 1990-luvulla rakennettujen asuntojen peruskorjaus.

Tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä muutoksia toiminnassa. Pääosin keskityttiin välttämättömien huoltokorjauksien suorittamiseen. Aktivoituna korjauksena suoritettiin 1 laajempi huoneistoremontti.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2024	TP 2024
Tilikauden tulos	+	Toteutui (29 151 €)
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui (50,2 %)
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Ei toteutunut (0,53 %)
Vuokra-asuntojen vuokrausaste %	> 95	Ei toteutunut (86,5 %)
Tyhjillään olevien asuntojen määrä %	< 2	Ei toteutunut (6 %)
Vuokra-asuntojen tarjonta vastaa kysyntää		Ei toteutunut (vuokra-asuntojen tarjonta ei täysin vastannut kysyntää. Kysyntä lisääntynyt mm. asuminen kirajojen) muutoksen myötä.

Raportointi kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä	Toteutui (kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet on arvioitu kuntoarvioiden ja PTS:n pohjalta)
Vuokrataso on tasapainossa pitkän tähtäimen saaneeraus- ja investointitason kanssa	Ei toteutunut (keskivuokra v 2024 13,07 €/m2/kk, v 2023 12,10 €/m2/kk)
Uusinvestointien omarahoitusosuuden kasvattaminen	Ei toteutunut (omarahoitusosuuden kasvattaminen ei toteutunut v. 2024.)
Asuntojen 5 vuoden PTS suunnitelma	Toteutui (sisältyy laadittuihin kuntoarvioihin ja PTS:iin)

Limingan Kehitys Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Limingan Kehitys Oy:n tehtävänä on toimia kunnan elinvoiman kehittämisen välineenä. Yhtiö saavutti vuonna 2024 taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteensa.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2024	TP 2024
Tilikauden tulos	+	Toteutui (43 225,26 €)
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui (80 %)
Osakaslainan lyhentäminen		Toteutui suunnitellusti
Limingan Kuitu Oy:n omistusstrategian tekeminen 2024 aikana		Toteutui (Yhtiö ja valokuidut pidetään kunnan omistuksessa)
- Tavoitteena markkinaehtoinen hinnoittelu kuituverkolle		Toteutui (hinnoittelu markkinaehtoista)

Kiinteistö Oy Lakeustalolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Kiinteistöyhtiö hallinnoi loppuvuonna 2018 valmistunutta Lakeustalon kiinteistöä Limingan keskustassa. Tilikauden tappio oli -177 480,23 euroa (2023: -219 614,48 euroa), joten vahvistui edellisvuoteen nähden. Syynä heikkoon tulokseen on tuloslaskelman perusteella edelleen korkeana pysyneet lainojen korkokustannukset. Korkokustannukset ovat nousseet 314 929,02 euroa vuoden 2021 tilinpäätöksestä, mikä on nykyiseen yhtiön 855 174,61 euron liikevaihtoon suhteutettuna erittäin merkittävä kasvu. Yhtiö on nostanut merkittävästi vuoden 2023 lopussa vuokriaan, jolla on ollut positiivinen vaikutus tulonmuodostukseen 2024 aikana. Korkomenojen ennakoidaan kääntyvän laskuun seuraavan vuoden aikana lainan pääoman pienentyessä ja korkojen pienentymisen myötä. Kiinteistö Oy Lakeustalo saavutti sille asetetut tavoitteet tilojen vuokrausasteen ja kiinteistön arvon säilyttämisen osalta.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2024	TP 2024
Tilikauden tulos	+	Ei toteutunut (-177 480,23 €)
Omavaraisuusaste %	> 40	Ei toteutunut (-20,3 %)
Tilojen vuokrausaste %	100 %	Toteutui (99,6 % (toteutunut, vuodenvaihteessa vain 15m ² tilaa vuokraamatta)
Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen mukainen		Ei toteutunut (pääomavuokra ei vastaa tällä hetkellä kulurakennetta. Lainan lyhentymisen ja korkojen laskun myötä pitkällä aikavälillä pääomavuokra on kuitenkin kohtalaisen oikealla tasolla.
Kiinteistön arvon säilyminen		Toteutui (kiinteistön arvostuksessa ei muutoksia)
Kiinteistön energiatehokkuus		Ei toteutunut (kiinteistön energiatehokkuus heikentyi edellisvuodesta pienten laiterikkojen johdosta)
Oman pääoman vahvistaminen		Ei toteutunut (Oma pääoma heikentyi tilikauden tuloksen johdosta)

Kiinteistö Oy Limingan Vanamolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Kiinteistöyhtiö hallinnoi Tupoksessa sijaitsevaa Vanamon kiinteistöä. Kunnan osalta tila on päiväkotikäytössä.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2024	TP 2024
Tilikauden tulos	+	Ei toteutunut (-50 912,14 €)
Omavaraisuusaste	> 50	Toteutui (99,5 %)
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Ei toteutunut (-2,4 %)
Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen mukainen		Ei toteutunut (tulos negatiivinen)
Kiinteistön arvon säilyminen		Toteutunut (Kiinteistön kunnossa ei olennaista muutosta)
Kiinteistön tilatehokkuuden lisääminen		Kiinteistön tilatehokkuutta ei ole selvitetty
Kiinteistön energiatehokkuus paranee		Toteutui (Energiankulutus tilinpäätöksen perusteella pienentynyt)

4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Vuoden 2023 aikana päätettiin, että puhtaan veden saatavuus tullaan turvaamaan Limingan Vesihuolto Oy:n uudella vesilaitosinvestoinnilla, jonka yhtiö rakentaa omaan taseeseensa, mutta jota kunta on sitoutunut pääomittamaan yhteensä 4,4 miljoonalla eurolla. Korkojen nousu ja energiahintojen kasvu on aiheuttanut joillekin konserniyhtiöille taloudellista painetta, jota ei ole täysin pystytty sopeuttamaan tuloksissa. Yhtiöiden tuloksellisuus parantui edellisvuodesta: ainoastaan Kiinteistö Oy Vanamo ja Kiinteistö Oy Limingan Lakeustalo Oy tekivät negatiivisen tuloksen. Kiinteistö Oy Lakeustalon ja Kiinteistö Oy Vanamon tuloksellisuuden parantamiseen tulee kiinnittää omistajaohjauksessa huomiota vuoden 2025 aikana.

4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Valtuusto hyväksyi kunnan omistajapoliittiset linjaukset marraskuussa 2018. Vuoden 2025 keväällä tuodaan päätettäväksi päivitetty Omistajapoliittinen linjaukset ja Omistajapoliittinen toimenpideohjelma. Konserniohjeet on päivitetty keväällä 2015, jotka on myös tarkoitettu päivittämään 2025 vuoden aikana. Kuntakonsernin toiminnan kehittämistä jatketaan omistajapoliittisten linjausten, omistajapoliittisen toimenpideohjelman ja konserniohjeen mukaisesti. Konsernin säännönmukaista talouden raportointia kehitetään eteenpäin ottamalla vuoden 2025 aikana käyttöön tytäryhtiöiden neljännesvuosiraportointi omistajalle.

Kunnan osuus konsernin taloudellisen tuloksen muodostumisessa on keskeinen. Esimerkiksi kunnan velanoton lisääntyminen tarkoittaa myös koko konsernin suhteellisen velkaantuneisuuden kasvua. Kunnan ja konsernin velkamäärä on kasvanut vuosina 2018 - 2024. Velkamäärän ja taloudellisten vastuiden hallinta on keskeistä koko konsernin toiminnan ja talouden johtamisessa. Limingan Vesihuolto Oy:n tulevan vesilaitosinvestoinnin ja Limingat Asunnot Oy:n nykyisen asuntokannan tullessa lähivuosien aikana elinkaarensa päähän, tulee konsernin velkamäärä vääjäämättä kasvamaan. Tytäryhteisöjen toimintojen arvioidaan jatkuvan ennallaan ja niiden toimintaa kehitetään kunnan kokonaisuuteen huomioiden. Konserniyhtiöiden taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista merkittävä osa jäi toteutumatta vuoden 2024 aikana. Omistajaohjausta on tarpeen edelleen vahvistaa vuoden 2025 aikana.

4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Limingan kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 7.9.2015. Konserniohjeiden mukaan konsernivalvonnasta vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tytäryhtiöiden tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiöissä on määritetty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että niissä seurataan sisäisen valvonnan toimivuutta. Lisäksi yhtiöiden on huolehdittava, että ne tunnistavat toimintaansa liittyvät riskit ja että riskienhallinnan periaatteet on määritetty.

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin ja evästää heitä tarvittaessa kunnan kannasta tärkeimpiin asioihin. Lisäksi konsernin johto on tiiviissä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa, koska yhteisöjen hallituksissa on johtavia luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Tytäryhtiöiden tilintarkastajina toimivat kunnan valitseman tarkastusyhteisön palveluksessa olevat tilintarkastajat.

Kunnanhallitus on seurannut tytäryhteisöjen toimintaa ja pyytänyt yhtiöiltä toimintakatsauksia tarpeen mukaan. Suurimmat yhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudesta kaksi kertaa vuodessa ja pienemmät tilinpäätöksen yhteydessä. Säännönmukaista konserniraportointia ja omistajaohjausta on syytä kehittää edelleen.

4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma	TP 2024	TP 2023
Ulkoinen, 1000 €		
Toimintatuotot	10 112	9 649
Toimintakulut	-49 709	-49 633
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	91	43
Toimintakate	-39 505	-39 941
Verotulot	21 011	21 856
Valtionosuudet	24 220	23 617
Rahoitustulot ja -kulut	-1 345	-954
Korkotuotot	58	54
Muut rahoitustuotot	61	52
Korkokulut	-1 457	-1 051
Muut rahoituskulut	-7	-9
Vuosikate	4 381	4 577
Poistot ja arvonalentumiset	-5 794	-5 928
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 780	-5 807
Omistuksen eliminointierot	0	-80
Arvonalentumiset	-14	-41
Tilikauden tulos	-1 412	-1 350
Tilinpäätössiirrot	-17	20
Tilikauden verot	-4	-1
Laskennalliset verot	10	-9
Vähemmistöosuudet	13	19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 410	-1 321
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,3	19,4
Vuosikate/Poistot, %	75,6	78,3
Vuosikate e/asukas	430	446
Asukasluku	10 196	10 256

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	TP 2024	TP 2023
1 000 €		

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	4 381	4 577
Tilikauden verot	-4	-1
Tulorahoituksen korjauserät	-233	-154

Investointien rahavirta

Investointimenot	-5 322	-6 478
Rahoitusosuudet investointeihin	433	496
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	179	391
Toiminnan ja investointien rahavirta	-565	-1 168

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	44	412
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30	210
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 859	-4 030
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000	5 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5	-27
Vaihto-omaisuuden muutos	-38	-26
Saamisten muutos	-544	1 263
Korottomien velkojen muutos	-675	-3 087
Rahoituksen rahavirta	1 962	-285

Rahavarojen muutos	1 398	-1 453
---------------------------	--------------	---------------

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	5 242	3 844
Rahavarat 1.1.	3 844	5 297
Rahavarojen muutos	1 398	-1 453

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-6 499	-10 057
Investointien tulorahoitus, %	89,6	76,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	50,3	47,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,9
Lainanhoitokate	1,1	1,7
Kassan riittävyys	31,7	22,9

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA, 1 000 €	TP 2024	TP 2023	VASTATTAVAA, 1 000 €	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	99 972	101 007	OMA PÄÄOMA	51 382	52 898
Aineettomat hyödykkeet	1 262	1 456	Peruspääoma	16 701	16 701
Aineettomat oikeudet	106	140	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0	0
Muut pitkävaik. menot	1 156	1 316	Muut omat rahastot	3 724	3 708
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	0	0	Edellisten tilikausien ylijäämä	32 367	33 811
Aineelliset hyödykkeet	93 322	94 476	Tilikauden ylijäämä	-1 410	-1 321
Maa- ja vesialueet	8 953	8 858	VÄHEMMISTÖOSUUDET	502	515
Rakennukset	62 131	64 694	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAR.	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 271	17 813	PAKOLLISET VARAUKSET	0	21
Koneet ja kalusto	1 847	2 056	Muut pakolliset varaukset	0	21
Muut aineelliset hyödykkeet	631	652	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	229	339
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 489	403	Valtion toimeksiannot	115	199
Sijoitukset	5 388	5 075	Lahjoitusrahastojen pääomat	35	29
Osakkuusyhteisöosuudet	1 834	1 477	Muut toimeksiantojen pääomat	78	111
Muut osakkeet ja osuudet	2 515	2 515	VIERAS PÄÄOMA	57 090	54 612
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0	Pitkäaikainen	25 665	29 393
Muut lainasaamiset	571	587	Lainat rah.ja vak.laitoksilta	20 937	24 642
Muut saamiset	469	496	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	224	340	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Valtion toimeksiannot	115	199	Muut velat	4 729	4 751
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31	30	Lyhytaikainen	31 425	25 219
Muut toimeksiantojen varat	78	111	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	24 710	17 833
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 006	7 038	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Vaihto-omaisuus	413	374	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Aineet ja tarvikkeet	140	144	Saadut ennakot	20	21
Keskeneräiset tuotteet	1	2	Ostovelat	2 143	2 465
Valmiit tuotteet	270	228	Muut velat	587	680
Muu vaihto-omaisuus	1	0	Siirtovelat	3 721	3 967
Saamiset	3 351	2 820	Laskennalliset verovelat	244	254
Pitkäaikaiset saamiset	389	486	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 203	108 386
Lainasaamiset	386	484	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Muut saamiset	2	2	Omavaraisuusaste, %	47,5	49,3
Siirtosaamiset	1	1	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	103,1	99,0
Lyhytaikaiset saamiset	2 962	2 334	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	30 957	32 490
Myyntisaamiset	896	755	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 036	3 168
Lainasaamiset	903	457	Lainakanta 31.12., 1 000 €	45 646	42 475
Muut saamiset	534	397	Lainakanta 31.12., €/asukas	4 477	4 142
Siirtosaamiset	630	725	Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	61 687	59 721
Rahoitusarvopaperit	1 014	705	Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	6 050	5 823
Osakkeet ja osuudet	0	0	Lainasaamiset, 1 000 €	571	587
Sijoitukset rahamarkkinainst.	0	0	Kunnan asukasluku	10 196	10 256
Muut arvopaperit	1 014	705			
Rahat ja pankkisaamiset	4 227	3 139			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 203	108 386			

5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Limingan kunnan tilikauden tulos -1 567 365 on euroa. Tulokseen sisältyvät myös kunnan liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kunnallistekniikka liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 82 999 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 501 127 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Puretaan keskustan alueen kunnallistekniikan investointivaraus 1 000 000 euroa ja Kumppanuushankkeet 2020 investointivaraus 1 000 000 euroa.
- Kasvatetaan lähijunan/kaksoisraiteen rakentamisen ja tähän liittyvän maanhankinnan investointivarausta 3 000 000 eurosta 5 000 000 euroon.
- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 983 736 euroa.
- Kirjataan kunnan tilikauden alijäämä -583 628 euroa edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Limingan kunnan tilikauden alijäämäksi muodostuu edellä mainittujen erien jälkeen -583 628 euroa. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että liikelaitosten tilinpäätökset vuodelta 2024 hyväksytään liitettäväksi Limingan kunnan vuoden 2024 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä tilikauden tulosten käsittelyt hyväksytään esityksen mukaisesti.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

6.1 STRATEGISET TAVOITTEET

1. ELINVOIMAINEN KUNTAYMPÄRISTÖ

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024:
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset (kpl)	yli 70 yritystä	Toteutui (yli 90 uutta yritystä)
	Vuokratut ja myydyt yritystontit (kpl)	yli 10 luovutettua tonttia	Ei toteutunut (yksi luovutettu)
	Yhteisöverotulojen kehitys	kasvu + 20%	Ei toteutunut (-145 318 €, -13,8 %)
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste (5,8 % 9/2023)	< 5,5%	Ei toteutunut : 7,9 %.
	Pitkäaikaistyöttömien määrä) 58, 9/2023)	< 35 henkilöä	Ei toteutunut : 82 henk.
	Nuorten työttömien määrä (40 henkilöä 9/2023)	< 30 henkilöä	Ei toteutunut : 61 henk.
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista (2022, 220 teur)	< 200 000 €	Ei toteutunut : 262 432 € (TP2023: 233 262 €).
Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Matkailun Masterplanin toteutumisaste	80%	Toteutui (85 %)
	Koulutusvientiryhmät Limingassa (Kansainväliset ja kansalliset yöpyjät)	> 3-5 ryhmää/vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut (yksi ryhmä)
	Muut matkailuryhmät	> 3-5 ryhmää / vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Toteutui (yli 10 matkailuryhmää)

2. MAANKÄYTTÖ JA KUNTAKUVA

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024:
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin.	Vuosittainen tonttireservi (kaavallinen valmius) - asuntotontit - yritystontit joista rakentamiskelpoiset tontit - asuntotontit - yritystontit	120 kpl 20 kpl 60-70 kpl 20 kpl	Toteutui (161 kpl) Toteutui (yli 100 kpl) Toteutui (71 kpl) Toteutui (yli 40 kpl)
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase	Muuttotase on positiivinen	Ei toteutunut. Kuntien välinen nettomuutto: yht. -132 (negatiivinen) - Q1: -17 henk. - Q2: -16 henk. - Q3: -74 henk. - Q4: -25 henk.
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Liike-, toimitila- ja asuinrakentamisen kasvattaminen sekä tyhjien liikeilojen väheneminen kuntakeskuksessa. Kuntakeskuksen ja Tupakan - asukasluku - uudet yksityiset investointihankkeet	+ 40 asukasta / vuosi > 5 uudisrakennushanketta	Ei toteutunut , toteuma -60 asukasta. Ei toteutunut , yksi rivitalohanke keskustassa.
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärä MAL-hankkeet Lähijunayhteys ja kaksoisraide.	Käyttäjien määrä kasvaa Kunnasta vähintään 1 hanke hyväksytty suunnitelmaan Lähijunaselvitys hyväksytty, koikeilun käynnistyminen. Kaksoisraiteen suunnittelua jatketaan vuonna 2024.	Toteutui (kasvu 2,4 %) Toteutui (Kolme hanketta hyväksytty: kaksoisraiteen asemarakenteet ja niiden kustannusten jako, sekä kaksi liikenneympyrää) Toteutui: Selvitys hyväksytty Toteutui: suunnittelu edelleen käynnissä.

3. HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kuntalaisten kokema hyvinvointi kuntalaiskyselyssä. Hyvinvoinnin mittaamisen valmiusaste	Luodaan kuntalaisten hyvinvoinnin mittaamisen malli 2024 aikana	Toteutui (Työikäisille kysely toteutettu)
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumaliikuntana	Keskeisten tapahtumien kävijämäärät Virkistysalueiden kehittämissuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Lasten, nuorten ja perheiden tapahtumat Limingan kulttuurin merkkihenkilöiden brändääminen (Ojanperä, Lampi, Tuori ja Krankka)	Kävijämäärät kasvavat vuosittain Rantakylän ja Ruutikankaan virkistysalueiden masterplanin mukainen toimeenpano Tapahtumatuotannon vuosisuunnitelma tehty ja aikataulutettu vuosikellolla. Tapahtumatuotannon toteuttaminen 2024 vuosikellon mukaisesti. Monologi Abraham Ojanperästä ja Vilho Lammesta museoalueella Katri Tuorin elämäntyötä esiintuovan Katrin huone -projektin valmistelu	Toteutui osittain (Keskeisten tapahtumien kävijämäärissä ei suuria muutoksia, mutta toisaalta Äksön-päivän nuorten konsertti ja Rantalakeus Rokki -tapahtumat toivat uusia kävijöitä Liminkaan) Rantakylän osalta toimeenpano ei ole ei toteutunut, koska suunnitelmaa ei ole hyväksytty. Ruutikankaan toimeenpano toteutui suunnitelman mukaisesti. Toteutui. Ei toteutunut (Katse suunnattu kohti kulttuuripääkaupunkivuotta ja Limingan 550-juhlavuotta 2027) Toteutui osittain (Vilho Lampi-kulttuurikeskuksen suunnittelu on edelleen työn alla)

4. TALOUDEN TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimintakatteen kasvu	Ei toteutunut (Toimintakatteen kasvu 0,1 %, kun vastaavasti verorahoitus pienentyi 1,0 %)
	Verorahoitus	<= verorahoituksen kasvu	
	Investointien tulorahoitus %	Yli 60%	Toteutui (71,6 %)
	Konsernin lainamäärä €/asukas	< koko maan keskiarvo	Toteutui (konsernin lainamäärä 4 477 €/as. (koko maan 2023 keskiarvo 6 966 € / as.))
	Vuosikate	Vuosikate kattaa poistot	Ei toteutunut (vuosikate 2,6 milj. € vs. poistot 4,1 milj. €)
	Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää	Toteutui (ylijäämää 11,4 milj. €)
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen	Tavoitteiden toteuttaminen	Etenee pääosin suunnitellusti. Linjaukset vaativat päivittämistä (KV 12.11.2018).
	Omistajaohjauskeskustelut	Vähintään 2x/vuosi	Toteutui.
	Yhtiöiden tavoitteiden toteuttaminen	Tavoitteiden toteuttaminen	Ei toteutunut (ks. kappale 4.2 Konsernin toiminnan ohjaus).
	Omistajapoliittisten linjausten ja omistajapoliittisen toimenpideohjelman päivittäminen vuoden 2024 aikana	Omistajapoliittiset linjaukset hyväksytty kunnanvaltuustossa ja omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksytty kunnanhallituksessa.	Ei toteutunut (valmistelu toteutui vuoden 2024 aikana, mutta linjaukset etenee päätöksentekoon 3/2025)
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät / työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv / tt	Toteutui (14,4 pv / työntekijä (31.12.2024))
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 64 vuotta	Toteutui , keskimääräinen eläköitymisikä on 65 vuotta.
	Henkilöstön kehityskeskustelut	Toteutunut 100 %	Ei toteutunut (95,8 %)
	Henkilöstön osaaminen	Osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteuttaminen.	Toteutui suunnitelman mukaisesti.
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Julkaisujen määrä eri kanavissa	Jokainen hallinnon ala viestii toiminnastaan vähintään 1 x / viikko	Toteutui.

6.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN

6.2.1 KÄYTTÖTALouden SITOVUUDEN TOTEUMA TULOSALUEITTAIN

Vaalit	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	27 000	0	27 000	46 936	19 936	173,84
menot	-26 499	0	-26 499	-19 234	7 266	72,58
toimintakate	-501	0	-501	27 703	27 202	-
Tarkastustoimi	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	0	0	0	0	0	-
menot	-19 778	0	-19 778	-25 420	-5 642	128,53
toimintakate	-19 778	0	-19 778	-25 420	-5 642	128,53
Konsernipalvelut	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	4 198 450	100 000	4 298 450	4 112 907	-185 543	95,7
menot	-7 894 813	265 000	-7 629 813	-7 441 373	188 440	97,5
toimintakate	-3 696 363	365 000	-3 331 363	-3 327 930	3 433	99,9
Sivistyspalvelut	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	985 700	235 000	1 220 700	1 220 477	-233	100,0
menot	-33 588 622	-544 800	-34 133 423	-34 133 198	225	100,0
toimintakate	-32 602 922	-309 800	-32 912 722	-32 912 722	-	100,0
Hyvinvointipalvelut	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	366 300	0	366 300	325 450	-40 850	88,85
menot	-3 408 893	0	-3 408 893	-3 221 766	187 128	94,51
toimintakate	-3 042 593	0	-3 042 593	-2 896 316	147 277	95,19
Elinvoimapaalvelut	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	453 000	0	453 000	273 387	-179 613	60,35
menot	-2 009 615	0	-2 009 615	-1 782 205	227 410	88,68
toimintakate	-1 556 615	0	-1 556 615	-1 508 818	47 797	96,93
Peruskunta, käyttötalous yhteensä	TA 2024	Muutos TA2024	Muutettu TA2024	TP 2024	Erotus TP2024 - TA2024	Toteuma - %
tulot	6 030 450	335 000	6 365 450	5 979 693	-385 757	93,9
menot	-46 948 220	-279 800	-47 228 021	-46 623 195	-604 826	98,7
toimintakate	-40 917 770	55 200	-40 862 571	-40 643 502	-219 069	99,5

6.2.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta

Tuloslaskelma	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	Muutos €	TA 2024 + muutos	TP 2024	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	15 530	27 000	-	27 000	46 936	19 936	173,84
Toimintakulut	- 11 083	-26 499	-	-26 499	-19 234	7 266	72,58
Toimintakate	4 447	501	-	501	27 703	27 202	-

6.2.3 TILINTARKASTUS

Tilintarkastus

Tuloslaskelma	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	Muutos €	TA 2024 + muutos	TP 2024	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	0	0	-	0	0	0	-
Toimintakulut	- 30 725	- 19 778	-	- 19 778	- 25 420	-5 642	128,53
Toimintakate	- 30 725	- 19 778	-	- 19 778	- 25 420	-5 642	128,53

6.2.4 KONSERNIPALVELUT

Konsernipalveluiden yleistavoitteen toteutuminen

Konsernihallinto:

Yleistavoitteena on kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat kuntastrategian toteuttaminen ja talouden tasapainon toteuttaminen kuntaorganisaatiossa.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Maapolitiikkaa on toteutettu erillisen valtuuston hyväksymän kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteet ohjelman ja Kaavoituskatsauksen 2023-2025 mukaisesti. Limingan maankäytön suunnittelua on edelleen jatkettu asunto- ja työpaikka-alueiden kehittämällä hyödyntäen kaksoisraidesuunnitelmien mahdollisuuksia. Maankäytön suunnittelun tavoitteista seisakkeiden sijoittuminen Kirkonkylälle ja Tupokseen on saatu toteutumaan Väyläviraston ratasuunnitelmassa. Energiatehokasta uusiutuvan energian käyttöä on edistetty Limingan kunnan ilmasto- ja ympäristöohjelman mukaisesti, kuten kunnan tilojen tehokkaammalla käytöllä sekä kiinteistöjen valaistusten vaihtamisella LED-valaistukseen. Lisäksi uusiutuvien energiamuotojen lupien hakeamista ja tarvittavien taustaselvitysten laatimista sujuvoitetaan kunnan osalta. Prosessia helpotetaan mm. Kaapo-hankkeella, jossa selvitetään Limingan uusiutuvan energian ratkaisujen potentiaalimahdollisuuksia ja sijaintipaikkoja.

Rakennettaessa kunnan kasvua ja houkuttelevuutta kohderyhmänä ovat olleet kaikki ja kaikenikäiset kuntalaiset sekä yritykset. Monipuolinen ja riittävä tonttitarjonta kuntalaisten ja yritysten tarpeisiin on toteutunut, vaikka vuoden 2024 aikana ei valmistunut uusia asemakaavoja tai kaavamuutoksia. Suomen kierrättävimpänä ja ympäristöystävällisimpänä kuntana on rakennettu viihtyisiä asuinympäristöjä kaikille kuntalaisille. Viihtyisän ja toimivan asuinympäristön perustana ovat olleet erilaisten asumistapojen ja helpon kulkemisen sekä kestävän saavutettavuuden mahdollistaminen. Kuntalaisten pyöräilymahdollisuudet ovat parantuneet uusien pyöräpysäköintipaikkojen ja kevyenliikenteenväylien valmistumisen myötä. Kestävän saavutettavuuden ja liikkumisen mahdollisuudet paranivat loppuvuodesta 2024 myös joukkoliikenteen tasataksan käyttöönoton myötä. Joukkoliikenteen nousumäärät kasvoivat 2,4 % vuoden takaisesta.

Yleiskuvaus konsernipalveluiden palveluista ja tarkoituksesta

Konsernihallinto:

Konsernipalvelut jakautuu seuraaviin alueisiin: johtaminen, maankäyttö ja omaisuuden hallinta, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, it-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet. Konsernipalveluiden tehtävänä on ohjata kuntastrategian mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoida kunnan sidosryhmytyä.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Maanhankinnan valmistelu ja maaomaisuuden hallinta: Maaomaisuuden hallinta vastaa maanhankinnasta, tonttimyynnistä sekä niihin liittyvien sopimusten hallinnasta. Kunta hankkii maata kaavoitettavaksi asuin- ja yrityskäyttöön. Alueet sijoittuvat pääosin olemassa olevaan taajamaan ja sen läheisyyteen. Maata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin tai vaihtamalla ja kunta käy aktiivisesti neuvotteluja maanomistajien kanssa. Maapolitiikan tavoitteet on määritetty kunnanvaltuuston hyväksymässä kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteet ohjelmassa.

Kaavoitus: Kaavoituksen tehtävänä on ylläpitää riittävää kaavavarantoa. Kaavoitus mahdollistaa kunnan hallitun kasvun sekä toimintojen järkevän sijoittumisen kunnassa. Kaavoitusta on toteutettu kunnanvaltuuston hyväksymien Kaavoituskatsauksen 2023-2025 ja Limingan kasvualueet 2020-2040 -ohjelman mukaisesti.

Rakennusvalvonta: Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo rakentamista. Limingassa rakennusvalvonta on asiakaslähtöistä ja lupakäsittelyt ovat ketteriä sekä oikea-aikaisia. Rakennusvalvonnalla on tärkeä rooli kaavan toteuttamisessa sekä kaavoitusmahdollisuuksien ja kunnan kasvumahdollisuuksien säilyttämisen kannalta kaavoittamattomilla alueilla. Työtä ohjaa lait, asetukset ja kunnan linjaukset.

Jätehuoltoviranomainen: Lakeuden EKO-lautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena Limingan kunnan alueella. Lakeuden EKO kehittää yhdessä jäteasemien palveluntuottajan kanssa alueen jätehuoltoa ja kestäväää kehitystä sekä antaa neuvontaa ja opastusta.

Rakennuttaminen: Rakennuttaminen on rakennushankkeiden johtamista, organisointia, budjetointia, kustannusseurantaa ja sopimusten hallintaa sekä suunnittelunohjausta. Rakennuttaja toimii kunnan edustajana hankkeissa osapuolien välillä ja huolehtii, että hankkeen päätökset tehdään oikeaan aikaan ja perustuvat oikeaan tietoon.

Yhtiöiden ja vuokrataloyhtiön ohjaus: Limingan kunnan omistamat yhtiöt toimivat kuntakonsernin laatimien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Omaisuuden hallinta seuraa ja ohjaa talousarvion ja -suunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Omaisuuden hallinnan organisaatio vastaa yleisesti kunnan omaisuuden hallinnasta ja niihin tarvittavien palveluiden tilaamisesta.

Toimintaympäristöanalyysi

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Maankäyttö ja rakennuslain uudistumisesta rakentamislainsiksi ja alueidenkäyttölainsiksi ei ole vielä ollut havaittavissa muutoksia maakauppaneuvottelujen luonteeseen. Neuvottelut ovat edistyneet kuten ennen lakimuutoksen alkua. On todennäköistä, että lakimuutokseen esitetyn lunastuskorvauksen korotuksen myötä maakauppaneuvottelut hidastuvat lähitulevaisuudessa.

Uudistettujen lakien käyttöönoton myötä muodostuvat käytänteet ja lain tulkinnat lähivuosien aikana yleisesti kuntakentällä. Kuitenkin jo vuonna 2024 oli nähtävissä, että rakentamislain muutokset tulevat muuttamaan maankäyttöä ja sen suunnittelua ennakoivampaan suuntaan - laadittavissa selvityksissä rakentamisen vaikutukset ympäristöön ja luontoon sekä kulttuuriarvoihin tulee tehdä ennakoivammin, laajemmin sekä pidemmällä ajallisella tarkastelulla.

Energiamurroksen keskellä puhtaan energiatalouden ja teollisuuden ratkaisut ovat kasvattaneet merkitystään ja teknologian kehittyessä niiden kustannusten laskiessa tonttikysyntä on ollut voimakkaassa kasvussa. Toimijoiden aikataulupaineet ovat olleet kovat, mikä on haastanut rakennusvalvontaa ja kaavoitusta. Limingan kunnan alueella uusiutuvan energian ratkaisujen potentiaalimahdollisuuksien ja sijaintipaikkojen selvityksen valmistuessa, lupaprosesseihin ja sijoittumisen tarkasteluun tulee ketteryyttä ja ennakoitavuutta.

Rakennusvalvonnan toimintaympäristössä suurempaa osaa ovat ottaneet teollisen mittaluokan aurinkovoimaloiden suunnittelutarveratkaisut. Suurten hankkeiden suunnittelutarveratkaisut ovat vieneet entistä isomman osan henkilöstöresursseista, mutta samalla myös tuoneet merkittävän osan lupamaksutuotoista. Hankkeiden mittaluokat ovat kasvaneet ja sitä kautta kaikkien vaadittavien selvitysten osuus on kasvanut. ELY-keskus ohjaavana ja osittain valvovana viranomaisena määrittelee selvitystarpeet, ja rakennusvalvonnan sekä kaavoituksen tulee noudattaa niitä.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Konsernihallinto:

Konsernipalveluissa on valmistauduttu valtuustokauden vaihtumiseen 1.6.2025. Kunnanvaltuuston nimeämä ohjelmatyöryhmä työskenteli tiiviisti vuoden 2024 aikana valmistellen tulevan valtuustokauden alusta voimaan tulevan luottamushenkilöorganisaation sekä kunnan hallintosäännön. Valtuusto hyväksyi luottamushenkilöorganisaation elokuussa (kv 26.8.2024 § 68). Tulevan valtuustokauden alusta kunnassa on kolme lautakuntaa ja pysyvistä ohjelmatyöryhmistä sekä viranomaislautakunnasta luovutaan. Hallintosääntö on päätöksenteossa maaliskuussa 2025. Rakentamislain uudistaminen sekä TE-palveluiden siirtyminen kunnan järjestämisvastuulle edellyttivät hallintosäännön päivittämistä ja päivitetty hallintosääntö tuli voimaan vuoden 2025 alusta.

Henkilöstön hankintaosaamista vahvistettiin hankintakoulutuksella. Myös valtuuston hyväksymään ilmasto- ja ympäristöohjelmaan sisältyvistä kestävästä hankinnoista järjestettiin koulutusta hankintoja tekeville osana ILMO ilmastojohtamisen toimintamalli ja toiminnan organisointi hanketta. Lisäksi hankinnoissa käytettävät sopimus pohjat on päivitetty vuoden aikana.

Tiedolla johtamisen ja raportoinnin kehittämistä jatkettiin myös vuoden 2024 aikana. Kunnassa otettiin käyttöön henkilöstösuunnittelu -työkalu, jolla vuoden 2025 talousarvio laadittiin ensimmäistä kertaa. Työkalu mahdollistaa henkilöstösuunnittelun sekä palkkabudjetoinnin yksikkö- sekä henkilötasolla.

Henkilöstön digiosaamista kehittämistä vietiin edelleen eteenpäin. DigiHelppi - Henkilöstön digitaidot kuntoon yhteistyöllä -hankkeessa kehitettiin henkilöstön digiosaamista yhdessä Tyrnävän ja Utajärven kuntien kanssa. Hanke päättyi syyskuun lopussa 2024. Hankkeessa mm. luotiin taulukko kuntien henkilöstön digiosaamisen sisällöstä sekä malli digiosaamisen seuraamiseen eri vaiheessa työsuhdetta, rakennettiin

digitutorverkosto, tehtiin kaikille kunnan työntekijöille tarkoitettu digiperehdytysmateriaali sekä järjestettiin erilaisia koulutuksia henkilöstön digiosaamisen kehittämiseksi.

Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi valmisteltiin ESR+ -hanketta yhteistyössä Oulun Yliopiston ja Työterveyslaitoksen kanssa. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen maaliskuussa 2025. Hankkeessa on tavoitteena uusien toimintamallien kehittyminen, jotka parantavat työntekijöiden työhyvinvointia, tehokkuutta ja vähentävät poissaoloja. Hankkeen teemoina ovat aivoystävällinen työnantaja, liike on lääke, naistyyppilliset oireet ja hyvinvointia tukevat toimintamallit. Limingan kunta on hankkeen päätoteuttaja ja toteuksessa kuntakumppaneina ovat Ii, Utajärvi ja Vaala. Oulun Yliopisto ja Työterveyslaitos osallistuvat hankkeeseen omilla osahankkeillaan. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2025-30.9.2027.

Omistajaohjauksen kehittämistä toteutettiin valmistelemalla uudet omistajapoliittiset linjaukset, jotka tuodaan päätettäväksi vuoden 2025 alussa. Omistajaohjausta vahvistetaan tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden uudella raportointimallilla ja neljännesvuosittain käytävien konserniohjauskeskusteluiden avulla. Omistajapolitiikkaa tullaan myös selkeyttämään siten, että omistajapoliittisten linjausten lisäksi omistajaohjauksesta vastaavalle kunnanhallitukselle päätettäväksi tuodaan erillinen omistajapoliittinen toimenpideohjelma, jossa liikelaitosten ja tytäryhtiöiden toiminnalta edellytetyt tavoitteet tullaan kirjaamaan selkeämmin vuosittaisiksi toimenpideohjelmiksi.

IT-palveluiden toiminnan kehittämistä jatkettiin laajentamalla yhteistyötä nykyisen suurimman palveluntuottajan kanssa muun muassa tietoturva- ja tietosuojapalveluissa, jossa tasoa on nostettu merkittävästi aiempaa kattavammalle tasolle. Loppuvuoden aikana IT-palveluissa optimoitiin sopimuskantaa vaihtamalla palomuurin toimittaja, joka mahdollistaa myös kunnan valvontakameroiden vaihtamisen merkittävästi laadukkaammiksi ja nykyiseen nähden edullisempiin sopimuksiin. Lisäksi yhteistyötä IT-palveluntuottajan kanssa laajennettiin etätukipalveluihin, joka mahdollistaa oman henkilöstön lomien keskittämisen ja palvelun laadun ylläpitämisen hyvänä läpi vuoden. IT-palveluiden laajuuden ja laadun parantamisesta huolimatta kokonaiskustannukset pienentyivät 8,5 % edelliseen vuoteen nähden.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Keskeinen toiminnan kehittäminen kohdistui yleisellä tasolla koko maankäytön ja omaisuudenhallinnan henkilöstön ammatillisen osaamisen päivittämiseen lainsäädännön muuttuessa. Merkittävin muutos oli, että uusi rakentamislaki (RakL 751/2023) korvasi maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) 1.1.2025 alkaen. Maankäyttöä koskevat pykälät jäivät voimaan ja laki nimettiin alueidenkäyttölaiksi (752/2023).

Edellä mainitut lakimuutokset haastoivat rakennusvalvontaa, mutta myös koko maankäytön ja omaisuuden hallinnan henkilöstöä uudistamaan toimintatapoja ja valmistautumaan lakimuutokseen ja sen tulkintaan. Tarpeellista koulutusta oli kuitenkin ennakoitua vähemmän tarjolla, jolloin koulutustarpeet jatkuvat näiltä osin vuodelle 2025.

Konsernihallinto:

Konsernihallinto, tuloslaskelma, €	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024 – TA2024	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 132 038	997 100	100 000	1 097 100	1 111 104	14 004	101,3
Maksutuotot	116		-	-	-751	-751	-
Tuet ja avustukset	309 477	256 000	-	256 000	268 148	12 148	104,7
Vuokratuotot	5 000	-	-	-	5 168	5 168	-
Muut toimintatuotot	87 267	-	-	-	22 627	22 627	-
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 533 899	1 253 100	100 000	1 353 100	1 406 296	53 196	103,9
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-1 028 939	-1 025 400	-	-1 025 400	-1 045 604	-20 204	102,0
Eläkekulut	-221 163	-236 852	-	-236 852	-220 384	16 468	93,0
Muut henkilösivukulut	-32 017	-26 169	-	-26 169	-18 648	7 521	71,3
Henkilöstökorvaukset	154	-	-	-	9 700	9 700	-
Palvelujen ostot	-2 515 860	-2 567 600	265 000	-2 302 600	-2 292 880	9 720	99,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 212	-34 800	-	-34 800	-17 226	17 574	49,5
Avustukset	-6 723	-1 000	-	-1 000	-250	750	25,0
Vuokrat	-445 735	-462 200	-	-462 200	-338 636	123 564	73,3
Muut toimintakulut	-121 980	-141 400	-	-141 400	-159 849	-18 449	113,0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 414 475	-4 495 422	265 000	-4 230 422	-4 083 779	146 643	96,5
TOIMINTAKATE	-2 880 576	-3 242 322	365 000	-2 877 322	-2 677 482	199 840	93,1

Konsernihallinnon toimintakate jäi 199 840 euroa alle talousarvion. Toimintakatteen alitus muodostuu toimintatulojen ylittymisestä 53 196 euroa ja toimintamenojen alittumisesta 146 643 euroa. Toimintatulojen ylittyminen muodostuu useasta eri kohdasta samoin kuin toimintamenojen alittuminen. Selkeä yksittäinen syy toimintamenojen alittumiseen on IT-palveluiden laitevuokrien alittuminen 108 770 euroa, muutoin alitus koostuu useasta eri pienestä kohteesta

Edelliseen vuoteen nähden konsernihallinnon toimintakate vahvistui noin 203 094 euroa, joka johtuu kustannusten pienentymisestä. Suurin yksittäinen syy kustannusten pienentymiseen on joukkoliikenteen yhteistoimintaosuuden pienentyminen 169 814 euroa.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta, tuloslaskelma, €	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024 – TA2024	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	122 196	177 150	-	177 150	123 922	-53 228	70,0
Maksutuotot	186 611	252 000	-	252 000	303 603	51 603	120,5
Tuet ja avustukset	-	-	-	-	-	-	-
Vuokratuotot	1 914 051	1 915 900	-	1 915 900	2 033 127	117 227	106,1
Muut toimintatuotot	227 328	600 300	-	600 300	245 958	-354 342	41,0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 450 187	2 945 350	-	2 945 350	2 706 610	-238 740	91,9
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	536	536	-
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-436 460	-445 600	-	-445 600	-492 077	-46 477	110,4
Eläkekulut	-71 704	-75 084	-	-75 084	-80 629	-5 545	107,4
Muut henkilösivukulut	-16 176	-11 541	-	-11 541	-10 269	1 272	89,0
Henkilöstökorvaukset	6 304	-	-	-	19 180	19 180	-
Palvelujen ostot	-1 877 384	-2 169 600	-	-2 169 600	-2 026 934	142 666	93,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-152 684	-122 367	-	-122 367	-149 936	-27 569	122,5
Avustukset	-	-	-	-	-	-	-
Vuokrat	-629 853	-561 000	-	-561 000	-602 443	-41 443	107,4
Muut toimintakulut	398	-14 200	-	-14 200	-14 486	-286	102,0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 177 560	-3 399 391	-	-3 399 391	-3 357 594	41 797	98,8
TOIMINTAKATE	-727 374	-454 041	-	-454 041	-650 447	-196 406	143,3

Maankäytön ja omaisuuden hallinnan toimintatuotot muodostuivat tonttien myyntituotoista, tonttien vuokratuloista, maatalouden peltovuokrasta, metsähoidon myyntituotoista sekä tilojen vuokratuloista.

Merkittävin tekijä talousarvion tavoitteesta jäämiseen oli edelleen jatkunut matala suhdanne ja siten tonttien myynti ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Asuntorakentamisessa oli kuitenkin loppuvuotta kohden havaittavissa pientä piristymistä. Myös yhden kerrostalohankkeen aloituksen siirtyminen vuodelle 2025 vaikuttivat tulokseen. Loppuvuoden aikana oli toteutumassa tonttikauppa, joka myös siirtyi vuodelle 2025.

Budjetoidusta tonttien myyntitavoitteesta jäätiin noin 185 000 euroa. Heikon tonttikysynnän vuoksi myös lohkomistuotot jäivät alle budjetoidun. Tuloja kertyi 10 000 euroa, joka muodostui yhdeksästä luovutetusta tontista ja tavoite oli asetettu 60-70 luovutettuun tonttiin vuonna 2024. Myös kiinteistökehittämisen osalta myytäväksi suunniteltujen rakennusten kaupat eivät toteutuneet, jolloin tavoitteesta jäätiin noin 150 000 euroa.

Konsernipalvelut yhteensä:

Konsernipalvelut yhteensä, tuloslaskelma, €	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024 – TA2024	Toteuma - %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 254 234	1 174 250	100 000	1 274 250	1 235 026	- 39 224	96,9
Maksutuotot	186 727	252 000	-	252 000	302 852	50 852	-
Tuet ja avustukset	309 477	256 000	-	256 000	268 148	12 148	104,7
Vuokratuotot	1 919 051	1 915 900	-	1 915 900	2 038 295	122 395	-
Muut toimintatuotot	314 595	600 300	-	600 300	268 585	- 331 715	-
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 984 085	4 198 450	100 000	4 298 450	4 112 907	- 185 543	95,7
Valmisteverastojen muutos	-	-	-	-	-	-	-
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	536	-	-
	-	-	-	-	-		
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	- 1 465 399	- 1 471 000	-	- 1 471 000	- 1 537 681	- 66 681	104,5
Eläkekulut	- 292 867	- 311 936	-	- 311 936	- 301 013	10 923	96,5
Muut henkilösivukulut	- 48 193	- 37 710	-	- 37 710	- 28 917	8 793	76,7
Henkilöstökorvaukset	6 458	-	-	-	28 880	28 880	-
Palvelujen ostot	- 4 393 244	- 4 737 200	265 000	- 4 472 200	- 4 319 814	152 386	96,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 194 896	- 157 167	-	- 157 167	- 167 162	- 9 995	106,4
Avustukset	- 6 723	- 1 000	-	- 1 000	- 250	750	25,0
Vuokrat	- 1 075 588	- 1 023 200	-	- 1 023 200	- 941 079	82 121	92,0
Muut toimintakulut	- 121 582	- 155 600	-	- 155 600	- 174 335	- 18 735	112,0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	- 7 592 035	- 7 894 813	265 000	- 7 629 813	- 7 441 373	188 440	97,5
TOIMINTAKATE	- 3 607 949	- 3 696 363	365 000	- 3 331 363	- 3 327 930	3 433	99,9

Kokonaisuutena konsernipalveluiden talous toteutui talousarvion mukaisesti.

Palvelujen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Konsernihallinto:

- Kuntavaalit järjestetään keväällä 2025. Vuoden 2024 aikana päivitettiin kunnan luottamushenkilöorganisaatiomalli sekä valmisteltiin tulevan valtuustokauden alusta 1.6.2025 voimaan tuleva hallintosääntö
- Päivitettiin vuoden 2025 alusta voimaan tullut hallintosääntö, jossa huomioitiin TE-palveluiden siirtyminen kunnan järjestämisvastuulle sekä rakentamislain muutos
- Päivitettiin kunnan hankintaohje päivitettiin vastaamaan muuttunut hankintalainsäädäntöä sekä kynnysarvoja

- Kunta teki Lumijoen kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kotoutumiseen liittyvien viranomaistehtävien hoitamisesta
- Yhteistoimintaneuvottelut käytiin osanan talouden tasapainottamista syksyllä 2024
- Tilitarkastuspalvelut kilpailutettiin ja kunnan uudeksi tilintarkastusyhteisöksi valittiin BDO Oy
- Kuntaan laadittiin henkilöstöohjelma vuosille 2025-2027 ja työhyvinvointiohjelma päivitettiin.
- Osa koulusihteeripalveluista hankittiin ostopalveluna Monetralta
- Kunnassa otettiin käyttöön henkilöstösuunnittelujärjestelmä, johon tehdään henkilöstösuunnittelu yksikkö- ja henkilötasolla
- Kunta osallistui Oulun kaupungin yhteishankintaan työterveyshuoltopalveluista ja kunnan työterveys-huollon palveluntuottaja tulee vaihtumaan vuoden 2025 aikana.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Merkittävin muutos oli, että uusi rakentamislaki korvasi maankäyttö- ja rakennuslain 1.1.2025 alkaen. Maankäyttöä koskevat pykälät jäivät voimaan ja laki nimettiin alueidenkäyttölaki. Lakimuutoksen tavoitteet selkiintyivät vuoden 2024 aikana lain valmistuessa.

Rakennusvalvonta on suunnitellusti vuoden 2024 aikana valmistautunut lukuisilla koulutuksilla, webinaareilla ja rakennusvalvontojen yhteisillä tapaamisilla tuleviin lakimuutoksiin ja niiden tulkintaan. Isoimpana muutoksena on lupamuotojen vaihtuminen ja lupakynnyksen nousu, joilla on haettu byrokratian keventämistä. Vuoden aikana on ollut paljon rakennusvalvontojen keskinäistä vuorovaikutustilaisuuksia tulevien yhteisten valtakunnallisten ja alueellisten linjausten hakemiseksi. Lupien käsittelyaikatakuu, hiilijalanjälkilaskenta ja tietomallinen lupa siirtyivät vuodelle, joten niiden vaatimien lupakäytänteiden keittämiselle on aikaa vielä vuonna 2025.

Konsernipalveluiden toimintasuunnitelman toteutuminen

Konsernihallinto:

Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä toimintatapojen kehittäminen ovat konsernipalveluiden vastuulla. Kunnanhallitus kokoontui 22 kertaa ja kunnanvaltuusto seitsemän. Lisäksi valtuustoseminaareja/-infoja järjestettiin yhdeksän ja kunnanhallituksen seminaareja neljä.

Tiedonhallintamallin laatimista jatkettiin vuoden 2024 aikana ja työstäminen tulee olemaan jatkuva prosessi, jonka päävastuu on kunnan Digikehitysryhmällä. Vuoden 2024 aikana päätettiin siirtyä prosessikuvausten mallintamiseen tiedonhallintamallin kautta tunnistetuissa kriittisissä prosesseissa.

Henkilöstön digiosaamista vahvistettiin mm. Digihelpi -hankkeen kautta järjestetyn digitaitojen osaamismerkki koulutuspaketin avulla, sekä edellyttämällä kunnan henkilöstöltä ja kunnan digitaalisia työvälineitä käyttäviltä luottamushenkilöiltä hyväksyttyä tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen suorittamista. Koulutus uusitaan vuosittain ja sen suorittaminen on pakollista. Koulutusten avulla on pyritty sekä lisäämään kunnan oman henkilöstön työn tekemistä digiosaamista kasvattamalla, sekä varmistaa tietosuoja- ja tietoturvaosaamisen vähimmäisvaatimusten täyttyminen, jolla on kriittinen merkitys kunnan tietoturvatyössä onnistumiseen.

Osallistuvan budjetoinnin malli eteni suunnitelman mukaisesti vuoden 2024 aikana. Konsernipalveluiden määrärahasta kohdistettiin vuonna 2024 osallistuvaan budjetointiin 24 000 euroa ja määrärahan käytöstä järjestettiin kysely kuntalaisille, jossa kuntalaiset saivat äänestää mieleisiiän ideoita 2000 euron, 5 000 euron ja 10 000 euron hintakategorioissa. Toteutukseen eteni yhdeksän ideaa.

Vuoden 2024 alussa kunnan taloustilanne heikentyi voimakkaasti edellisten vuosien voimakkaan menokasvun, sekä hyvinvointialueuudistuksen jälkeisten veroleikkausten ja verohäntien poistumisen myötä. Tilanteeseen jouduttiin reagoimaan nopeasti talouden tasapainottamisohjelman käynnistämällä, joka eteni talousarvioprosessin yhteydessä. Talouden tasapainottamissuunnitelmassa saatiin päätettyä kunnan taloutta tasapainottavat vähimmäistoimenpiteet ja suunnitelma sisällytettiin kunnan talousarvioon.

Vuonna 2024 järjestettiin kahdet vaalit, presidentinvaalit järjestettiin tammi-helmikuussa ja eurovaalit kesäkuussa. Molemmat vaalit toteuttiin kunnan omana työnä ja työllistivät konsernipalveluiden sihteeristöä sekä vaalien käytännön järjestelyiden ja vaalitoimielinten toiminnan osalta.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Vuonna 2024 Limingan kunta osti raakamaata Kirkonkylältä 1,55 hehtaaria ja Tupoksesta 34 hehtaaria. Raakamaan ostohinta muodostuu monista tekijöistä, kuten sijainnista, alueen keskihinnasta ja maapohjan laadusta. Raakamaata saatiin hankittua kunnan kannalta keskeisiltä paikoilta Tupoksenteien varrelta, Saunarannan asemakaavan läheisyydestä sekä Kirkonkylän raakamaa asemakaava-alueen vierestä. Kunnan raakamaan hankinnalla voidaan varmistaa riittävä tonttitarjonta sekä virkistysalueiden toteutuminen.

Maankäytön suunnittelussa on varauduttu kaksoisraiteen tuomiin mahdollisuuksiin asunto- ja työpaikka alueiden suunnittelussa. Kunnan edunvalvontaa on toteutettu seudullisten yhteishankkeiden osalta esittämällä poikittaisliikenteen tuomien haasteiden huomioon ottamista kaksoisraiteen suunnittelussa. Maankäytön suunnittelun tavoitteena on ollut vahvistaa seisakkeiden sijoittumista Kirkonkylälle ja Tupokseen, joka on huomioitu lausuntovaiheeseen edenneen Väyläviraston Oulu Liminka kaksoisraiteen ratasuunnitelmissa.

Vireillä olevien kaavamuutosten valmistelu eteni suunnitellusti kahden viranhaltijan vaihdoksesta huolimatta, mutta kaksoisraiteen toteutumiseen varautuminen vaati laajempia ja monipuolisempia melu- ja tärinäselvityksiä, jotka ovat pidentäneet kaavamuutosten valmisteluaikaa. Vuoden 2024 loppuun mennessä Ruutikangas-Liminganlahti osayleiskaavan luonnos sekä Tupoksen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen Vesikarin ja Saunarannan alueilla luonnos II etenivät nähtävillä olo -vaiheeseen. Lisäksi valmistelussa oli Ydinkeskustan asemakaavamuutoksen, uusi asemanseutu ehdotusvaihe sekä Emäntäkoulun alueen asemakaavan muutoksen luonnosvaihe.

Rakennusvalvonnan lupakäsittely on säilynyt nopeana. Suuren mittaluokan hankkeissa hidastavia tekijöitä on ollut lausuntopyynnöt muilta viranomaisilta ja sen jälkeiset hakemusten täydennykset. Loppukatselmuksen korvaavia katselmuksia on tehty 29, kun luku vuonna 2023 oli 15 katselmusta. Korvaavat katselmukset ovat asiakaslähtöisiä ylimääräisiä katselmuksia lupien ollessa vanhentuneita. Poikkeamislupa on myönnetty uusiutuvan energian tankkausasemalle sekä suunnittelutarveratkaisuja aurinkovoimaloille.

Asuntorakentamisen tonttireserviä ei ollut tarve vuoden 2024 aikana lisätä, sillä tontteja on rakentamisen vauhtiin nähden hyvin Limingassa myytävänä. Kuntastrategian talousarvion mukainen asuntotuotantotavoite oli 60-70 asuntoa vuodessa. Kuten kolmena edellisenä vuotena, kuntastrategian mukaiseen tavoitteeseen ei

päästy asuntorakentamisen osalta. Toteutuneita asuntoja oli 22 omakotitaloa, mutta pari- ja rivitaloja ei valmistunut ollenkaan niiden rakentamisen siirtyessä vuodelle 2025 heikon kysynnän vuoksi. Merkittävien tekijä toteumaan oli matalasuhdanne ja, että se kohdistui erityisesti kiinteistö- ja rakennusalaan yleisesti koko Suomessa.

Jätehuollon osalta valmistelussa oli jäteaseman ja siirtoaseman toimijan kilpailutuksen valmistelu uudistetulla toimintamallilla, jossa selkiinnytään jätehuoltoviranomaistyön ja palveluntuottajan roolia. Kilpailutus tehdään keväällä 2025 ja uusi sopimuskausi alkaa 1.1.2026. Samanaikaisesti suunniteltiin kunnan omistukseen tuleva jäteasema, joka rakennetaan vuoden 2025 aikana.

Konsernipalveluiden strategisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Talous	Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Aktiivinen talouden ohjaaminen siten, että konsernipalveluiden alkuperäisen talousarvion vuosikate ei vaadi muutoksia 2024 aikana Talouden tasapainottamishjelman jatkaminen talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä	Toteutunut: kyllä/ei Kunnan tilikauden ylijäämä/alijäämä taloussuunnittelukaudella 2025-2027 ≥ 0 € Kunnan investoinnit $\leq$ vuosikate taloussuunnittelukaudella 2025-2027	Alkuperäisen talousarvion vuosikatetasoon pääseminen Kunnan talouden tasapainottamisesta on päätetty niin, että suunnittelukaudella 2025-2027 päästään tilikauden tuloksessa positiiviselle tasolle Kunnan talouden tasapainottamisesta on päätetty niin, että suunnittelukaudella 2025-2027 saadaan investoinnit tasapainoon suhteessa vuosikatteeseen	Toteutui Toteutui (positiivinen tulos vuonna 2026) Toteutui (nettoinvestoinnit alle vuosikatteen taloussuunnitelmassa 2025-2027)
Henkilöstö	Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö	Työhyvinvointiohjelman päivitys 2024 aikana Henkilöstöstrategian päivitys 2024 aikana Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan ja korvaavan työn mallin käyttöä edistetään aktiivisesti Kehityskeskustelut toteutetaan 100 %:sti Koulutuspäivien lukumäärä ≥ 3 /henkilö	Toteutunut: kyllä/ei Toteutunut: kyllä/ei Sairauspoissaolo-% Kehityskeskusteluiden toteuma-% Koulutuspäivien keskimääräinen lukumäärä/henkilö	Hyvinvointiohjelma on päivitetty vuoden 2024 aikana Henkilöstöstrategia on päivitetty vuoden 2024 aikana Sairauspoissaalojen määrä vähentyy vuoden 2024 aikana Kehityskeskustelujen toteuma 100 % Koulutuspäivien lukumäärä ≥ 3 /henkilö.	Toteutui Toteutui Ei toteutunut (2024: 413 vs, 2023: 235) Toteutui (100 %) Ei toteutunut (1,3 pv/hlö)

Toiminta	Henkilöstön tietoturvaosaamisen ja yleisen tietoturvan tason vahvistaminen vastaamaan nykyisiä turvallisuuksympäristön vaatimuksia	Navisec tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen toteuttaminen henkilöstölle ja luottamushenkilöille	Koulutuksen toteuma-%	Kaikki kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöistä ovat käyneet koulutuksen hyväksytysti, toteuma 100 %.	Ei toteutunut (Toteuma luottamushenkilöt 20,6 %, henkilöstö 67 %)
		SIEM- ja SOC -palvelujen käyttöönotto vuoden 2024 aikana	Toteutunut: kyllä/ei	SIEM- ja SOC -palvelut on käytöön otettu onnistuneesti vuoden 2024 aikana	Toteutui (käyttöönotto kesällä 2024)
		FISU-pilotoinnin vakiinnuttaminen vuosittaiseksi toiminnaksi 2024 aikana	Toteutunut: kyllä/ei	FISU-pilotoinnin toimintamalli on vakiinnutettu normaaliin vuosittaiseen toimintaan, tuloksia seurataan johtotasolla aktiivisesti ja tarvittaessa ohjataan henkilöstön koulutuksia tulosten perusteella.	Ei toteutunut (jatkaminen olisi edellyttänyt kalista lisenssimuutosta. Ratkaisua jatkamiseen etsitään edelleen)
	Johtamisjärjestelmän ja organisaation kehittäminen vastaamaan muutuneen kuntaympäristön haasteita	Uusi luottamushenkilöorganisaation valmistelu 2024 aikana	Toteuma-%	Uuden luottamushenkilöorganisaation valmistelun valmiusaste 100 %	Toteutui
		Hallintosäännön päivittäminen 2024 aikana	Toteutunut: kyllä/ei	Hallintosääntö on päivitetty 2025 (voimaantulo 6/2025)	Toteutui (Valmistelu tehty, etenee suunnitellusti)

Konsernipalveluiden henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Konsernihallinto:

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	13,86	16	2,14
Määräaikaiset, lkm	0	0	0
Sijaiset, lkm	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	13,86	16	2,14

Vuoden 2024 henkilöstösuunnitelma on tehty siten, että osa-aikaisuudet eivät näy yhtenä henkilönä kuten toteumassa. Toteutunut henkilöstömäärä ei ole poikennut suhteessa suunnitelmaan. Henkilöstösuunnitelman mukaisesti vuoden 2024 aikana konsernihallinnosta eläköityi yksi henkilö ja paikka täytettiin vakituisesti. Lisäksi yksi määräaikainen tehtävä muutettiin vakituiseksi tehtäväksi.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta:

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	8	10	2
Määräaikaiset, lkm	1	0	-1
Sijaiset, lkm	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	9	10	1

Maankäyttö ja omaisuuden hallinnan vastuualueella tuli avoimeksi kaksi virkaa, tekninen johtaja ja kunnanarkkitehti, joista molemmat virat saatiin täytettyä ja uudet viranhaltijat aloittivat vuoden 2024 aikana. Muilta osin virat ja työsuhteet ovat olleet täytettyinä.

Henkilöstön koulutussuunnitelma toteutui pääpiirteissään. Koko henkilöstölle suunnattuihin koulutuksiin osallistuttiin aktiivisesti. Yksi johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto suoritettiin. Maankäyttö ja omaisuuden hallinnan vastuualueen asiantuntijoiden täsmäkoulutusten toteuma oli 50 %. Merkittävin tekijä toteumalle oli koulutusten peruuntuminen järjestäjästä johtuvasta syystä. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen vaatii kuitenkin maankäyttö- ja omaisuuden hallinnan koko henkilöstön koulutusta lain soveltamiseen, tästä johtuen ko. koulutustarpeet siirtyvät vuodelle 2025.

6.2.5 ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalveluiden yleistavoitteen toteutuminen

Limingan kunnan elinvoimapalvelut huolehtii kunnan elinvoimaan vaikuttavien toimenpiteiden suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta sekä toimenpiteiden yhteensovittamisesta kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (Elinvoimaa vahvistavat strategiset kärjet). Vuonna 2024 palvelualue on koostunut neljästä palvelukokonaisuudesta: elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, viestintäpalvelut ja kehitys- ja hankepalvelut. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat olleet elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja työpaikkojen luominen, työllisyyden hoito ja työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuuden lisääminen, kunnan matkailutoiminnan kehittäminen, ulkoisen viestinnän kehittäminen sekä kuntabrändin vahvistaminen ja hanke- ja kehityspalveluiden toteuttaminen koko kunnan osalta.

Yleiskuvaus Elinvoimapalveluiden palveluista ja tarkoituksesta

Elinvoimapalvelut on tuottanut elinkeino-, viestintä-, markkinointi-, työllisyys-, kehittämisen ja hanketoiminnan palvelut. Elinvoimapalvelut on toiminut kuntastrategian linjausten mukaisesti, on vastannut sidosryhmätyöstä omalta osaltaan ja koordinoitunut kunnan hankesalkkua.

Toimintaympäristöanalyysi

Vuoden 2024 aikana, varsinkin toisen vuosipuolikkaan aikana, toimintaympäristössä on selvästi näkynyt talouden piristymisen merkkejä. Elinvoimapalveluissa elpyminen on näkynyt mm. tonttivarausten lisääntymisenä ja yritysten investointihankkeiden apupyynnöjen määränä. Hankepuolella vuoden 2024 tilanne on ollut hyvä ja hyviä hankeaihoita yritysten toimintaympäristön kehittämiseen on noussut esille. Nämä aihiot toivotavasti etenevät hankkeiksi asti vuoden 2025 aikana.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Toimintaa on kehitetty kuntastrategian ja talousarvion linjausten mukaisesti.

Elinvoimapalvelut, tuloslaskelma, €	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP 2024 – TA 2024	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	23 335	0		0	438	438	-
Maksutuotot	0	0		0	0	0	-
Tuet ja avustukset	226 668	445 000		445 000	264 191	-180 809	59,4
Vuokratuotot	0	0		0	0	0	-
Muut toimintatuotot	12 125	8 000		8 000	8 758	758	109,5
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	262 128	453 000	0	453 000	273 387	-179 613	60,4
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-826 479	-979 500		-979 500	-669 536	309 964	68,4
Eläkekulut	-139 301	-165 046		-165 046	-114 768	50 278	69,5
Muut henkilösivukulut	-30 934	-25 369		-25 369	-14 247	11 122	56,2
Henkilöstökorvaukset	27 015	2000		2 000	195	-1 805	9,8
Palvelujen ostot	-389 438	-492 800		-492 800	-558 430	-65 630	113,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 718	-1 700		-1 700	-67 256	-65 556	3 956,2
Avustukset	-249 989	-260 000		-260 000	-271 424	-11 424	104,4
Vuokrat	-62 963	-82 200		-82 200	-74 023	8 177	90,1
Muut toimintakulut	-5 656	-5 000		-5 000	-12 717	-7 717	254,3
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 703 462	-2 009 615	0	-2 009 615	-1 782 205	227 410	88,7
TOIMINTAKATE	-1 441 334	-1 556 615	0	-1 556 615	-1 508 818	47 797	96,9

Vuoden 2024 hanketulot eivät ole toteutuneet alustavien suunnitelmien mukaan, koska osa hankkeista on startannut vasta 2024 vuoden aikana, eivätkä ole pyörineet koko vuotta. Tällöin hankkeiden kulut eivät myöskään ole toteutuneet täysimääräisinä, mikä onkin hanketoiminnalle täysin tyypillinen toimintamalli.

Toimintamenot ovat toteutuneet hyvin linjassa yksikön toimintaan. Työllisyyspuolen kulut alittuivat jonkin verran, kun palkkatukimalli muuttui vuoden 2024 loppupuolella. Toisaalta resurssia on käytetty TE-uudistuksen valmisteluun, johon saatiin myös pieni avustus valtiolta.

Kokonaisuudessaan palvelualueen budjetti alittui vuonna 2024 noin 50 000 eurolla vuoden ajalta.

Talousarviokauden keskeisiksi muutoksiksi ja toimenpiteiksi oli määritelty seuraavat:

- Yritys- ja sijoittumisasiantuntijan eläköityminen ja siitä seuraava henkilövaihdos - mahdollinen muutokset myös tehtäväkuvissa
- Ruutikankaan kehittäminen ampumaurheilun lisäksi varautumisen harjoittelu- ja teknologia-alustaksi
- Matkailun MasterPlanin edistäminen talousarvion rajoissa
- Viestinnän kehittäminen
- Strategisten kärkein mukaisten kehittämishankkeiden hakeminen ja toteuttaminen
- Keskustojen kehittäminen
- Lähijunan edistämistyö

Yritys- ja sijoittumisasiantuntija aloitti elokuussa 2024 ja vaihdos onnistui erinomaisesti. Samalla tehtäväkuvaa muutettiin hieman aloittavien yrittäjien palveluiden osalta ja nämä tehtävät siirrettiin määräajaisesti palkatulle yrityskehittäjälle, joka aloitti niin ikään elokuussa kunnan palveluksessa. Tehtäväkuvaa oli perusteltua muuttaa myös siksi, että TE-palveluiden järjestäminen siirtyi vuoden 2025 alusta kunnalle ja tämän vuoksi aloittavien yrittäjien palveluita oli syytä tarkastella laajemmin.

Ruutikankaan alue on kehittynyt valtavasti vuoden aikana. Elokuussa pidettyjen Kivääripracticalin MM-kisojen siivittämänä alueen maine kiiri melkein ympäri maailman ja kiitosta sekä alueesta että kisoista sateli. Alueen rakentaminen varautumisen harjoittelualustaksi eteni vuonna 2024 muun muassa poliisi- ja pelastusviranomaisten kanssa käytyjen keskustelujen kautta. Alueellisessa varautumisessa nähdään kovasti potentiaalia, mutta keskustelut ja neuvottelut jatkuvat vielä pidemmän aikaa. Ensimmäisiä konkreettisia tuloksia voidaan nähdä jo vuonna 2025, mutta isompia tuloksia nähdään todennäköisesti seuraavien 5 vuoden aikana tämän osalta. Sama koskee teknologia-alusta-keskusteluja, joissa on myös pää avattu vuoden 2024 puolella.

Matkailun MasterPlanin mukaisia toimenpiteitä edistettiin budjetin rajoissa. Mm. Virkkulan lintutornin arkkitehtuurikilpailu toteutettiin kevään aikana ja kilpailuun saatiin todella tasokkaita esityksiä. Ruutikankaan alueella vuoden aikana rakennettiin paljon (mm. ampumakatoksia, asfaltteja, valaistusta, sähköjä, kuitua, kisa-keskusta) ja työt etenivät erillisen Ruutikankaan suunnitelman mukaisesti. Elinvoimapalvelut ovat olleet mukana mm. asfaltointi- ja kisakeskuksen hankkeissa. Abrahamin kulttuuripuiston osalta tehtiin pieniä kehitystoimenpiteitä (katoksia, sähköjä, jne.).

Viestintää on kehitetty paljon vuoden aikana ja kuntamarkkinoinnissa on tehty monta erilaista kampanjaa niin tonttimyynnin kuin bränditunnettuuden osalta.

Vuoden aikana on ollut meneillään kaksi isompaa kehityshanketta (KASVA-hanke kasvuhakuisten ja kiertotalouden kanssa työskentelevien yritysten toiminnan kehittämiseen ja KV-Kiihdyttämö -hanke Ruutikankaan matkailun kehittämiseen). Huhtikuussa 2024 päättyi Pyörällä Kuuhun -hanke, joka edisti pyörämatkailun olosuhteita Limingassa. Lisäksi vuoden aikana on lähtenyt liikkeelle Liminganlahden mallikosteikon kehittämishanke. Kunnan henkilöstön digiosaamisen kehittämiseen oli vuonna 2024 Digihelppi -hankke, joka sai kiitosta kaikista kunnan yksiköistä ja näkyy edelleen hyvin työtehokkuuden paranemisina digitaitojen osalta. Vuoden lopulla haettiin myös uusi ESR-hanke kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin ja -kyvyn parantamiseen.

Keskustojen kehittämisen osalta on vuoden aikana pyritty aktiivisesti edistämään kaavahankkeita, kerrostalorakentamista sekä meijerikorttelin suunnittelun käyntiin saamista.

Lähijunan edistämistyötä on tehty vuoden 2024 aikana hartiavoimin ja keskusteluja aiheesta käyty mm. liikenneministeriön, väyläviraston, VR:n ja naapurikuntien kanssa.

Elinvoimapalveluiden strategisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Toiminta	Liminkaan sijoittuu uusia yrityksiä yrityspalveluiden tukemana	Uudelleen sijoittuneiden määrä yrityspalveluiden tukemana	Liminkaan sijoittuu vuodessa 10 yritystä	Ei toteutunut (0 kpl)
	Visit Liminka sivustojen vierailumäärien seuranta vuosittain osana viestinnän suunnittelua	Kävijöiden määrä Visit Liminka -sivustolla vuodessa	Vähintään 22 000 vierailijaa sivustolla vuoden loppuun mennessä	Ei toteutunut (20 078 vierailua)

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	8,5	9	0,5
Määräaikaiset, lkm	7,5	4	-3,5
Sijaiset, lkm	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	4	3	-1
Henkilöstö yhteensä	20	16	-4

Elinvoimapalveluissa määräaikaisten ja työllistettyjen määrä vaihtelee vuosittain sen mukaan, miten hankehakemukset toteutuvat ja miten sopivia tehtäviä on työllistetyille tarjolla.

6.2.6 HYVINVOINTIPALVELUT

Hyvinvointipalveluiden yleistavoitteen toteutuminen

Hyvinvointipalveluiden tavoite on tarjota monipuolista vapaa-ajantoimintaa yhdenvertaisesti kaikille kuntalaisille yhteisöllisyyttä edistäen. Hyvinvointipalveluiden tavoite on lisätä Limingan kunnan vetovoimaisuutta asuinpaikkakuntana. Hyvinvointipalvelut koostuvat nuoris-, liikunta-, kirjasto-, kulttuuri- ja kansalaisopistopalveluista. Huolimatta hyvinvointipalveluiden pääasiallisesta suuntautumisesta vapaa-aikaan, ovat kaikki osa-alueista kunnan lakisääteisiä peruspalveluja. Limingan kunnan hyvinvointipalveluissa kulmakiviä ovat kuntalaislähtöisyys ja saavutettavuuden matala kynnyks. Hyvinvointipalvelut vastaavat suurilta osin kunnan ennaltaehkäisevien palveluiden järjestämisestä. Liminkalaiset yhdistykset ovat tärkeä sidosryhmä hyvinvointipalveluiden järjestämisessä

Yleiskuvaus hyvinvointipalveluiden palveluista ja tarkoituksesta

Hyvinvointipalvelut koskettavat kaiken ikäisiä kuntalaisia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kuntalaisella on käytettävissä monipuoliset harrastamisen mahdollisuudet niin liikunnan kuin kulttuurin osalta. Kuntalaisia on kuultu, ja pyritty vastaamaan heidän odotuksiin ja toiveisiin. Hyvinvointipalveluilla on merkittävä rooli yhdyspintatyössä Pohteen suuntaan.

Hyvinvointipalveluiden henkilöstön kanssa palveluiden kehittämistyötä on jatkettu. Kehittämistoiminnan tueksi on valmisteltu vuodelle 2025 hanketta, jossa tavoitteena on vahvistaa perustyötä ja hyödyntää teknologisia työvälineitä mahdollisuuksien mukaisesti. Keskeistä on tehdä kehittämistyötä yhdessä henkilöstön kanssa. Työllisyysrahasto antoi myönteisen päätöksen 9 kuukauden hankkeesta.

Palveluiden järjestämistarpeessa on edelleen näkynyt kasvua ryhmätoiminnassa hyvinvointialueen aloittamisesta asti. Hyvinvointialueuudistuksen haasteita on saatu vuoden aikana osin selvitettyä yhdyspintatyöskentelyn avulla. Haasteita ei kuitenkaan ole pystytty ratkaisemaan ja ne kohdistuvat edelleen ikääntyvän väestön ohjaamisessa soveltuvaan ryhmätoimintaan. Yhdyspintatyöskentelyn haasteena on myös yhdyspintasopimuksen puuttuminen. Sopimus on valmistelussa hyvinvointialueella.

Limingan kunta on mukana Sillat -hankkeessa, jonka tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen palvelupiste, josta mahdollistetaan erilaisten palvelujen saanti siirryttäessä koulutukseen tai työelämään. Jokaisessa palvelupisteessä hyödynnetään sekä lähipalveluja että digipalveluja. Hanke sijoittuu 1.1.2024 - 31.12.2026 väliselle ajalle.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kevät 2024 eteni kohtalaisen hyvin tavoitteiden mukaisesti. Nuorisopalveluissa nuorisotyöllä vahvistettiin lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisesti eri palveluja erilaisilla nuorisotyönmenetelmillä kuten mm. ohjattua toimintaa kerhojen, retkien, koulunuorisotyön ja tapahtumien kautta sekä järjestämällä nuorisotilatoimintaa. Etsivien nuorisotyöntekijöiden toimesta 16–29 v. nuorille tarjottiin matalankynnyksen moniammatillista toimintaa Lakeuden Sillat -hankkeen ohjaamotoiminnan kautta. Etsivä nuorisotyö tarjosi nuorille yksilö- ja ryhmäohjausta, sekä kartoitettiin erilaisia

harrastusmahdollisuuksia, ammatteja, koulupaikkoja sekä tuettiin omasta hyvinvoinnista huolehtimista. Ohjaamatoiminnan alkaminen Lakeuden Sillat -toimintapisteellä on tuonut uusia asiakkuuksia walk in -toiminnan kautta. Myös verkostoyhteistyö on tiivistynyt ja lisännyt asiakkaiden ohjautumista etsivien nuorisotyöntekijöiden palveluihin. Matalan kynnyksen toiminta on myös helpottanut nuorten arkea, kun he ovat voineet hoitaa asioita yhden palvelupisteen kautta.

Nuorisotyössä pyrittiin pitämään nuorisotiloja auki mahdollisimman hyvin, mutta yhden työntekijän väheneminen edellisestä vuodesta vaikutti siihen, että iltojen määrää väheni kahdesta yhteen iltaan viikossa. Nuorisopalveluiden toiminnassa on pyritty vastaamaan nuoriin kohdistuneisiin tavoitteisiin mm. yhteisöllisyys, rasminvastaisuus ja päihteet. Näitä tavoitteita on pyritty saavuttamaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestämällä tapahtumia ja ohjattuja toimintoja nuorille.

Nuorten toiveita tiedusteltiin erilaisista toiminnoista ja sen pohjalta on pyritty järjestämään toiveiden mukaista toimintaa. Nuorison toiveisiin on vastattu kehittämällä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Kesällä kokeiltiin ensimmäistä kertaa kesätoiminta tarjotinta, johon kerättiin eri toimijoiden lapsille ja nuorille järjestettävä toiminta. Tarjottimessa pyrittiin huomioimaan myös nuorten toiveita siten, että mahdollisimman moneen nuorten toiveeseen pystyttiin vastaamaan. Nuorten kulttuuritapahtumia kehitettiin syksyn nuorten bändi kilpailulla sekä nuorille suunnatulla konsertilla. Lisäksi nuorten osallistamista tapahtumien järjestämiseen harjoiteltiin nuorten diskoryhmällä, joka järjesti alakouluikäisten diskoja Tupoksessa.

Nuorisovaltuusto toiminnalla tuotiin nuorten ääntä kuuluviin erilaisten asiantuntija ryhmien jäsenenä kuten sivistys- ja hyvinvointilautakunta, liikenneturvallisuusryhmä, ja lapsiystävällinen kunta -toiminta. Lisäksi nuorisovaltuusto järjesti nuorille salibandyturnauksen ja oli yhteistyötahoina ja tukijana erilaisissa tapahtumissa.

Nuorten kesätyöllistämässä työllistettiin 2008 syntyneitä joista työllistyi 74 yritykseen ja 89 kuntaan. Nuorisopalveluiden toiminnassa oli n. 11106 kohtaamista nuorten kanssa. Nuorisotyö lukuina vuonna 2024:

- Nuorisotilatoiminta: 179 toimintakertaa, 2096 osallistujaa
- Koulussa tapahtuva nuorisotyö: 101 toimintakertaa, 3930 osallistujaa
- Tapahtumat: 21 tapahtumaa, 2143 osallistujaa
- Retket: 4 retkeä, 183 osallistujaa
- Kerhot: 12 toimintakertaa, 55 osallistujaa
- Osallisuustoiminta: 10 tapaamista, 58 osallistujaa
- Muu toiminta: 12 toimintakertaa, 530 osallistujaa

Erityisnuorisotyö: ryhmätoimintoja 67 toimintakertaa, joissa 683 osallistujaa. Yksilötapaamisissa kohdattiin 98 asiakasta. Asiakkuuden kesto vaihtelee yksilötapaamisissa asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Nuorten kohtaaminen ikäluokittain: 7–12-vuotiaat 4494, 13–17-vuotiaat 4471 ja yli 17-vuotiaat 730.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden rakenne muuttui vuoden 2024 alusta siten, että aiemmin liikelaitoksen alaisuudessa ollut liikuntapaikkojen kunnossapito sisällytettiin osaksi liikuntapalveluiden yksikköä. Muutoksen yhteydessä liikuntapalveluiden henkilöstömäärä kasvoi kolmella työntekijällä. Muutoksen tavoitteena oli tuoda liikunnan olosuhdetyö tiiviimmin kunnassa tehtävään liikunnanedistämistyöhön. Muutoksen on nähty kehittävän positiivisesti liikuntapalveluiden kokonaisuutta niin työntekijöiden kuin palveluyksikön sidosryhmäläisten keskuudessa.

Liikuntapalveluiden hyte-työssä vuoden 2024 painopisteet ovat olleet liikkumattomuuden poistamisessa matalan kynnyksen palveluiden tarjoamisen kautta sekä ryhmätoimintojen edelleen kehittämisessä. Työikäisten kuntalaisten neuvontapalveluita laajennettiin vuoden aikana ottamalla Terve Päivä - etäelintapaneuvonnan käyttöön otolla syksystä alkaen. Kuntalaisille maksuttoman liikunta- ja elintapaneuvonnan kautta tavoitettiin yhteensä 206 asiakasta eri ikäryhmistä. Yhteensä liikunta- ja elintapaneuvonnan yksilöohjauksen tapaamiskäyntikertoja kertyi vuoden aikana 385.

Liikuntapalveluiden toimintaan kuuluivat vuoden aikana myös erilaiset lajikokeilu- ja liikuntaryhmät, joiden kautta tavoitettiin 237 yksittäistä osallistujaa. Suosituimpana ryhmänä vuoden aikana oli viikonlopun perheliikuntavuoro, johon yhdelle kerralle osallistui keskimääräin 85 lasta ja aikuista. Yhteensä osallistumiskertoja liikuntapalveluiden järjestämiin ryhmiin kertyi vuoden aikana 5166.

Vuoden 2024 aikana liikunnan olosuhteiden merkitystä pyrittiin kehittämään muun muassa kävijäseurannalla. Kävijätietojen perusteella kuntosaliharjoittelun suosio näkyi vahvana, sillä pelkästään Linnukka-hallin kuntosalille kirjattiin vuoden aikana 23900 käyntikertaa. Kuntosaleille (Linnukka-halli ja Tuiskula) hankittiin vuoden ajan yhteensä 1206 käyttöoikeutta. Ulkoliikuntamahdollisuuksista kävijälaskentaa on toteutettu Rantakylän virkistysalueella, jossa avantouintipaikalla vierailtiin talviuintikauden aikana yhteensä 4500 kerran verran. Lumettoman ajan lajeista frisbeegolf pysyi edelleen hyvin suosittuna. Rantakylän radan kävijälaskuriin rekisteröityi toimintakauden ajalta yhteensä 6500 käyntikertaa.

Liikkumisohjelman valmistelua jatkettiin myös vuoden 2024 aikana ja se on tavoitteena saada valmiiksi vuoden 2025 aikana, jolloin myös nykyinen liikuntapalvelusuunnitelman voimassa olo päättyy. Ohjelman työstämiseen on saatu vuoden aikana lisämateriaalia muun muassa työikäisille suunnatusta hyvinvointikyselystä ja varhaiskasvatusikäisille lapsille ja lapsiperheille suunnatun Liikkua ikä -kaikki hankkeen avulla.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluissa lainaus- ja kävijäluvut jatkoivat kasvuaan. Yhtenä syynä voidaan pitää Tupoksen yksikön omatoimipalvelua sekä toisaalta myös Oulun kirjastoaineistojen kellutusta muissa OUTI-kirjastoissa remontin vuoksi. Kokonaislainausmäärä oli 269 637, josta lasten ja nuorten lainojen osuus oli 61%. E-lainoja oli 24 557 kpl ja verkkokäyntejä 80 702. Kävijämäärä yhteensä kirjastoissa oli 115 785, josta Tupoksen osuus n. 30%. Tapahtumia ja kirjastonkäytön opetuksia kirjastoilla järjestettiin 56 kpl ja niihin osallistui yhteensä 5669 henkilöä.

Kulttuuri- ja museopalvelut

Tapahtumatuotanto oli ensimmäistä kertaa kokonaan Hyvinvointipalveluiden vastuulla. Vuoden aikana tapahtumiin myytiin yhteensä n. 1700 pääsylippua, minkä lisäksi järjestettiin useita maksuttomia tapahtumia. Tapahtumat houkuttelivat Liminkaan vierailijoita lähialueilta, saavutettavuutta ja tarjontaa kiitettiin. Abrahamin kulttuuripuiston kesätapahtumat jäivät valitettavan vähäisiksi ja siihen tulisi jatkossa panostaa. Yhdessä liikunta- ja nuorisopalveluiden kanssa järjestetty Aksön-päivän iltakonsertti oli menestys ja sille toivottiin jatkoa. Samoin yhdessä Rantalakeus-kuntien kanssa järjestetyille Rantalakeus Rokille.

Museoalueella järjestettiin Vilho Lampi -museon perusnäyttelyn lisäksi 2 vierasnäyttelyä, jotka keräsivät yhteensä n. 2000 kävijää. Touko- ja elokuussa pystyimme tarjoamaan opastettuja vierailuja kunnan esi- ja perusopetukseen, sekä muille vieraillemme.

Valtakunnallisen taiteilijamuseoverkoston kokous järjestettiin elokuussa Limingan museoalueella ja saimme arvokasta kokemusta yhteistyön laajentamisesta, joka näkyy 2025 yhteisenä hankkeena.

Kulttuuripalveluissa pääpaino oli tulevan kulttuuripääkaupunkivuoden valmisteluissa. Liminkaan on tulossa laaja kattaus erilaisia tapahtumia ja myös yhdistyksiä ja kuntalaisryhmiä on rohkaistu ja opastettu hakemaan mukaan kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmakattaukseen.

Matalan kynnyksen palvelupiste Sillat -hanke

Lakeuden alueen matalan kynnyksen palvelupiste- hankkeen Limingassa palvelupiste avattiin toukokuussa 2024. Palvelupisteen sisällä toimii nuorten ohjaamo, joka vastaa laissa säädettyyn nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalveluun. Laki tuli voimaan 1.1.2025 ja Limingassa ollaan hankkeen ansiosta hyvin ajan tasalla yhteispalvelun järjestämisessä. Palvelupisteellä on vuoden 2024 aikana ollut edustettuna työllisyys-, nuoriso- ja liikuntapalvelut, hyvinvointialueelta sosiaalipalvelut, muista Oulun alueen hankkeista uravalmennus sekä Kelan etäpalvelupiste. Hankkeen ensimmäisenä toimintavuotena palvelupistetoimintatapa on saanut hyvän jalansijan työntekijöiden arjessa ja se on koettu hyödylliseksi sekä kaikkien työntekijöiden työtä tehostavaksi toimintamalliksi. Esimerkiksi työllisyyspalvelut on hyödyntänyt hankkeen tuomia mahdollisuuksia tehokkaasti ja hanketyöntekijä on ollut asiakkaiden tukena työhakemusten ja ansioluetteloiden tekemisessä.

Digipalveluista eniten käytettynä on ollut Kelan etäpalvelu, jota asiakas voi käyttää yksin tai tarvittaessa työntekijän avustuksella. Työntekijät ovat aloittaneet perehtymisen Pohteen digitaalisiin palveluihin ja loppuvuodesta 2024 pidettiin yhteistyössä Vuolle Settlementin kanssa ensimmäinen digikahvila, jossa opastettiin niiden käyttöä kuntalaisille. Oulun talousneuvola on myös pitänyt vuonna 2024 pop up - vastaanottoa palvelupisteellä, ja näin talousneuvola on ollut myös liminkalaisille helpommin saavutettavissa.

Kansalaisopisto

Vuonna 2024 Kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminnot eriytyivät toisistaan kansalaisopistotoiminnan siirtyessä hyvinvointipalveluihin. Kansalaisopistossa jatkettiin laadukkaan taiteenperusopetuksen ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tarjoamista. Kansalaisopiston toimintaperiaatteisiin kuuluvat osallisuuden, alueellisen yhteistyön ja näkyvyyden lisääminen ja vahvistaminen Lakeuden kansalaisopiston toiminta-alueella. Kansalaisopistossa noudatetaan voimassa olevia opetussuunnitelmia, toimintaa arvioidaan vuosittain ja sen perusteella tehdään kehittämistoimenpiteitä. Innovatiivisuus ja oppimisen ilo kuuluvat keskeisesti opiston toimintakulttuuriin.

Liikuntapalveluihin liittyvien toimintojen kehittämistoimenpiteet ovat olleet vuoden 2024 kokonaisuutena onnistuneita – liikuntapaikkojen kunnossapito on integroitunut osaksi toimintaa on onnistunut hyvin, palveluiden tarjontaa on pystytty laajentamaan niin neuvontapalveluidein kuin ryhmätoimintojen osalta. Lisäksi liikunnan yhdenvertaisia mahdollisuuksia on pystytty edistämään muun muassa lajikokeiluiden sekä poikkihallinnollisesti tapahtuvan työn avulla.

Kirjastopalveluissa omatoimipalveluiden osuus nousi Tupoksen myötä, molemmat kirjastot ovat kuntalaisten käytössä ympäri viikon. E-aineistopalveluissa suurin muutos oli valmistautuminen valtakunnalliseen e-kirjastoon, joka otettiin käyttöön vuoden 2025 alusta.

Museo- ja kulttuuripalveluissa laajennettiin alueellista ja valtakunnallista verkostoitumista Taiteilijamuseo-, Marrastulet- ja Rantalakeus Rokki-hankkeiden myötä. Kulttuurihistoriallisesti merkittävän museoalueen rakennusten kunnossapitoon tulee panostaa. Kunnostussuunnitelman ja aikataulutuksen valmistelu aloitettiin loppuvuodesta. Tavoitteena on, että tehdään pitkän tähtäyksen suunnitelma tuleville vuosille ja että talousarvioissa varataan investointeihin rahoitusta. Vuonna 2026 Liminka on osa Euroopan kulttuuripääkaupunkialuetta ja vuonna 2027 kuntamme täyttää 550 vuotta.

Talouden toteutuminen 2024

Hyvinvointipalvelut, tuloslaskelma, €	Laskennallinen TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP 2024 – TA 2024	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	49 461	79 000		79 000	44 414	-34 586	56,2
Maksutuotot	107 929	113 000		113 000	144 404	31 404	127,8
Tuet ja avustukset	54 332	153 000		153 000	89 261	-63 739	58,3
Vuokratuotot	330	300		300	-	-300	0
Muut toimintatuotot	43 594	21 000		21 000	47 370	26 370	225,6
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	255 646	366 300	-	366 300	325 450	-40 850	88,8
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-794 614	-967 400		-967 400	-945 781	21 619	97,8
Eläkekulut	-161 479	-195 780		-195 780	-188 277	7 503	96,2
Muut henkilösivukulut	-29 270	-24 913		-24 913	-20 477	4 436	82,2
Henkilöstökorvaukset	11 317	5 000		5 000	12 950	7 950	259,0
Palvelujen ostot	-822 762	-760 000		-760 000	-591 604	168 396	77,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118 049	-175 500		-175 500	-202 669	-27 169	115,5
Avustukset	-191 413	-220 000		-220 000	-203 167	16 833	92,3
Vuokrat	-931 657	-1 063 700		-1 063 700	-1 067 615	-3 915	100,4
Muut toimintakulut	-12 437	-6 600		-6 600	-15 125	-8 525	229,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 050 363	-3 408 893	-	-3 408 893	-3 221 766	187 127	94,5
TOIMINTAKATE	-2 794 717	-3 042 593	-	-3 042 593	-2 896 316	146 277	95,2

Hyvinvointipalveluiden talouden toteuma oli 95,2%. Toimintakate jäi 146 000 euroa plussalle. Tuloja ei toteutunut arvion mukaisesti. Toimintakulut alittuivat palveluiden ostoissa ja henkilöstökuluissa. Aineissa ja tarvikkeissa ylitystä oli 15 % verran.

Kokonaisuutena pysyttiin budjetissa, vaikka tapahtuma- ja kulttuuripalveluissa oli pieni ylitys. Nuorten kesätyöllistämisessä budjettiin jäi 19293€, koska ikäryhmästä 163/217 käytti kunnan kesätyötukea.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Liikuntapalveluiden keskeisin muutos toimintavuoden aikana oli liikelaitokselta siirretyn kunnossapidon integrointi osaksi palveluyksikön toimintoja. Muutos on ollut onnistunut taloudellisin mittareiden lisäksi myös työntekijöiden sekä palveluyksikön sidosryhmiltä saatujen kokemusten perusteella.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhdyspintatyöskentelyssä edistytettiin toimintavuoden aikana ja muun muassa asiakkaiden ohjautumista eri toimintoihin on pystytty selkeyttämään. Yhdyspintatyön etenemistä haastaa hyvinvointialueella tapahtuvat jatkuvat muutokset ja yhdyshenkilöiden puute.

Liikunnan vaikutusarvioinnin kehittämisessä tapahtui vuoden 2024 aikana edistymistä käyttö- ja kävijäseurannan osalta. Tämä luo hyvää alustaa vaikutusarviointitoimintamallin jatkojalostamiselle.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Liikuntapalveluissa vuoden 2024 toimintasuunnitelman keskiössä olivat liikkumisen mahdollisuuksien parantaminen, matalan kynnyksen palveluiden laajentaminen sekä olosuhteiden kehittäminen. Limingassa tarjottaviin liikuntapalveluihin löysi muun muassa ryhmätoiminnassa edellistä toimintakautta enemmän asiakkaita, joka osaltaan kertoo myös yhden toimintasuunnitelman kohdan, kuntalaisille tehtävän viestinnän kehittämisen, parantuneen. Kokonaisuutena näihin suunnitelman tavoitteisiin on pystytty toimintavuoden aikana vastaamaan hyvin. Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluissa pystyttiin noudattamaan laadittua toimintasuunnitelmaa.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Toiminta	Hyvinvoiva kuntalainen ja osallisuus Lapset ja nuoret	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (kouluterveyskysely 2023) perusopetus 4.–5.-lk: 10 % (v.2021/7,8 %) perusopetus 8.–9.-lk: 20,8 % (v. 2021/25,1 %) lukion 1.–2. vuosi: 19,5 % (v. 2021/28,2 %)	Prosentuaalinen osuus pienenee ja tilanne paranee	Ei ole mitattu 2024 Ei ole mitattu 2024 Ei ole mitattu 2024
Toiminta	Hyvinvoiva kuntalainen ja osallisuus / Palveluiden kehittäminen ja digitalisaatio Työikäiset	Liminkalaisille työikäisille tarjottavat palvelut (työllisyys, järjestöt, liikunta, elintapaohjaus ja kulttuuri) ovat saatavilla sujuvasti ja ne vastaavat tarpeita hyvin	Työikäisistä 80 % tai yli kokee palveluiden olevan helposti saatavuttavissa	Ei ole mitattu 2024
Toiminta	Hyvinvoiva kuntalainen ja osallisuus / Palveluiden kehittäminen ja digitalisaatio Ikääntyvä väestö	Ikääntyvä väestö. Kotona asuvat 65 vuotta täyttäneet -% vastaavan ikäisestä väestöstä 94,5 % Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet -% vastaavan ikäisestä väestöstä 87,9 %	Kotona asuvien 65-vuotta täyttäneiden määrä pysyy samana tai kasvaa Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden määrä pysyy samana tai kasvaa	Ei ole mitattu 2024 Ei ole mitattu 2024
Toiminta	Tekemistä, näkemistä ja kokemista	Keskeisten tapahtumien kävijämäärät: (ÄXÖN, Nollavisio, Limmi Fest, Kirjaston tapahtumat, Museon kävijämäärä) Virkistysalueiden kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Kirjaston lainausmäärät per asukas vuonna 2023: 23	Rantakylän virkistysalueen uusien toimintojen suunnittelu sekä toimintojen sovittaminen veden oton kanssa. Lähivirkistysalueiden kehittäminen yhdessä kyläyhdistysten kanssa. Lainausmäärät kasvavat	ÄXÖN-iltatapahtuma n. 700, LimmiFest n. 400, Kirjaston tapahtumat 2843 Museo n. 2000. Ei toteutunut (virkistysalueen suunnitelmaa ei ole hyväksytty) Toteutui (25,5 lainausmäärä/asukas)

Koko palvelualueella pyritään tarjoamaan matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluja monipuolisesti kaikki kuntalaiset huomioiden. Tähän pystyttiin resurssit huomioiden vastaamaan hyvin. Perusturvapalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle on vaikuttanut asiantuntijatiedon siirtymiseen toisaalle sekä järjestelmistä saatavan tiedon katkeamisen. Tavoitteiden asettaminen ja mittariston rakentaminen uudenaikaisessa

toimintaympäristössä on ollut viime vuosina tehtävää työtä. Näistä syistä johtuen tiedolla johtamisessa on ollut katkeamaa, joka on nyt korjattu.

6.2.7 SIVISTYSPALVELUT

Sivistyspalveluiden yleistavoitteen toteutuminen

Sivistyspalveluiden yleistavoite, lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen, on toteutunut. Työ on kuitenkin vaatinut tavallista enemmän resursseja ja voimavaroja. Koulupudokkuuteen järjestetty Luoto-ryhmä on ollut aivan täynnä, ja tukea on tarvittu erityisesti oppilaille, jotka ovat lähes 17-vuotiaita, jolloin lasten perusopetus päättyy ja siirrytään aikuisten perusopetukseen. Ryhmässä on useita perusopetuksen päättövaiheessa olevia oppilaita, joille jouduttaneen järjestämään aikuisten perusopetusta Limingassa lukuvuonna 2025-26.

Käytöksellään haastavat lapset ovat vaatineet lisätukea esiopetuksen ja alkuopetuksen lapsille ja henkilökunnalle. Väkivaltailmoitusten määrä on kasvanut vuonna 2024 70 ilmoitukseen. Lapsiystävällinen kunta -toiminnassa onkin toiselle kaudelle asetettu tavoitteita, joilla pyritään auttamaan aggressiivisia lapsia. Harrastamisen Suomen mallin mukaisella HaLi-toiminnalla on vahvistettu peruskoululaisten hyvää arkea, harrastamista ja osallisuuden kokemuksia.

Opiskeluhoitopalveluiden siirtyminen hyvinvointialue Pohteen hoidettavaksi on näkynyt haasteina saada avustajapalvelua pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille aamu- ja iltapäivätoimintaan. Lakisääteisiin avustajapalveluihin aamu- ja iltapäivätoiminnassa on vuonna 2024 alettu saada Pohteelta korvausta erityishuoltopäätöksen saaneille oppilaille. Valitettavasti saadut korvaukset eivät vielä vastaa täysin pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan avustajapalvelusta kunnalle koituneita kuluja.

Opiskeluhoitopalveluiden vaje on näkynyt vahvasti erityisesti näinä aikoina, kun oppilailla on runsaasti mielenterveyden haasteita ja ahdistusta. Pohde ei ole pystynyt järjestämään Liminka koulupsykologipalvelua koko vuonna 2024. Tämä on tuonut runsaasti haasteita lasten ja oppilaiden hyvinvointiin. Kiusaamiseen puuttumisen mallia ja poissaoloihin puuttumista on viety eteenpäin johdonmukaisesti. Kiusaamiseen puuttuminen on otettu osaksi Lapsiystävällinen kunta -tavoitteita. Opettajien työtä esi- ja perusopetuksessa on tuettu mentoriopettajatoiminnalla.

Opetuksen painoalueita, STEAM-opetus, painotettu matematiikka ja kaksikielinen opetus, on edistetty suunnitelmallisesti.

Yleiskuvaus Sivistyspalveluiden palveluista ja tarkoituksesta

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus käsittää päiväkotihoidon, vuorohoidon, esiopetuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Perhepäivähoidosta luovuttiin syksyllä 2024. Vakinaiset perhepäivähoitajat työllistyivät päiväkoteihin ja hoidossa olleet lapset saivat päiväkotipaikat.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen päiväkotihoidon

palveluseteli. Joulukuussa 2024 yksityisen palvelun osuus oli 26 %. Esiopetusta järjestettiin vuonna 2024 kokonaan kunnan omana toimintana.

Perusopetus, iltapäivätoiminta sekä lukiokoulutus muodostavat kunnan opetuspalvelut. Talousarviossa 2024 päätettiin, että kunnassa järjestetään vain iltapäivätoimintaa. Alkuopetuksen perheiden aamupäivätoiminnan tarpeeseen on vastattu järjestämällä opetusta kello kahdeksasta lähtien.

Vuonna 2024 perusopetusta järjestettiin Liminganlahden, Tupoksen ja Ojanperän kouluissa. Erityisopetusta toteutettiin yleisopetuksen ryhmissä sekä pienryhmä- ja pienluokkaopetuksena. Osana perusopetusta järjestettiin myös vaativaa erityistä (VETO-ryhmät) tukea kahdessa pienryhmässä. VETO-ryhmälle löytyivät opetustilat kunnan omista kiinteistöistä lukuvuoden 2024-25 alusta. Koulupudokkaille järjestettiin opetusta omana Luoto-ryhmänä koulun ulkopuolella.

Limingan lukio on vetovoimainen, vahva lukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Painotuksina ovat kaksikielinen opetus ja kansainvälisyys, STEAM-pedagogiikka, tiimilukiotoiminta ja Bisneslukio-opintojaksokokonaisuus yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Paikallisina painotuksina järjestettiin kaksikielistä suomi-englanti-opetusta, matematiikan opetusta ja STEAM-pedagogiikkaa. Kaksikielinen opetus on muodostanut jatkumon esiopetuksesta lukiokoulutuksen loppuun. Matematiikkapainotteinen opetus ja STEAM-pedagogiikka toteutuivat Tupoksen koulussa. STEAM-pedagogiikka muodostaa jatkumon Limingan lukioon.

Limingan seudun musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista, opetussuunnitelmaan perustuvaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti lähialueen kuntien lapsille ja nuorille. Vuonna 2024 musiikkiopisto toteutti 8129 tuntia opetusta, ja oppilaita musiikkiopistossa oli 232. Vuoden 2023 organisaatiomuutoksen osana on päätetty, että Limingan seudun musiikkiopisto kuuluu hallinnollisesti sivistyspalveluihin ja kansalaisopisto hyvinvointipalveluihin.

Sivistyspalveluiden toimintaympäristöanalyysi

Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve on lisääntynyt. Tämä edellyttää jatkuvaa monenlaista tukea, esimerkiksi ohjaajien ja joustavien opetusryhmien muodossa. Koulupoissaolot ja -pudokkuus sekä oppilaiden monentasoiset mielenterveyden haasteet ja ahdistus heikentävät oppimisedellytyksiä ja kuormittavat opetusalan ammattilaisia.

Perusopetuksessa kouluikämyttömyys ja oppilaiden poissaolot ovat lisääntyneet valtakunnallisesti ja paikallisesti. Koulupoissaolojen kasvu on vaikeuttanut koulunkäyntiä ja tuonut haasteita opintojen etenemiselle. Limingassa on oppilaita, joilla on runsaasti poissaolutunteja ja oppilaita, joiden on mahdotonta edes tulla koulurakennukseen. Vaikka näiden oppilaiden määrä ei ole suuri, yksittäisen nuoren elämälle koulupudokkuudella on ikävät seuraukset. Jatkossa joudutaan edelleen panostamaan räätälöityihin opetusmuotoihin, kuten Luoto-ryhmä koulupudokkaille ja vaativan erityisen tuen ryhmät.

Yksi haasteista on ollut toimivan opiskeluhuollon turvaaminen yhteistyössä Pohteen kanssa. Liminka on tosin saanut lisää kuraattoriresursseja, mutta koulupsykologipalveluita ei ole ollut lainkaan.

Varhaiskasvatusta koskevat lainsäädännölliset muutokset ovat vähentäneet varhaiskasvatuksen tuloja ja lisänneet menoja. Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen on myös lisännyt varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää. Toisaalta taas lasten määrän väheneminen tasoittaa kehitystä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on hieman parantunut.

Lasten ja oppilaiden määrän väheneminen on yhteinen, suuri huoli kunnissa. Henkilöstömitoitusta ja varhaiskasvatus- ja opetustilojen käyttöä on suunniteltu ja sopeutettu väheneviin lapsi- ja oppilasmääriin. Lukiopuolella opiskelijamäärä tulee olemaan erinomainen vielä muutaman vuoden suurien ikäluokkien siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle.

Sivistyspalveluiden toiminnan kehittämisen toteutuminen

Sivistyspalveluiden toimintaa on kehitetty toimintasuunnitelman painopisteiden mukaisesti. Kehittämisen painoalueita ovat olleet kansainvälisyys, digitaalisuus ja hyvinvointi. Yhtenä tavoitteena on ollut talouden tasapainottaminen.

Lukiossa on kehitetty STEAM-minitiedepolkua ja toteutettu Lilu-bisneskoulua yrittäjyyskasvatuksen keinoin. Lisäksi on painotettu kansainvälisyyttä ja kaksikielistä opetusta. Lukiossa on kehitetty yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja edistetty opiskelijoiden osallisuutta yhteistyössä Helsinki Mission School to belong -hankkeessa. Lukiovalmentajan toimintaa on kehitetty hankerahoituksella.

Digitaalisuuden toteutumista on vahvistettu työstämällä selkeät tehtäväkuvat OVTESin mukaisiin digitaalisuutta vahvistaviin tehtäviin, kuten TVT- ja AV-vastaavat, digi-tutorit ja digi-toimintoja koordinoiva opettaja ja rehtori. Lisäksi on kirjattu digi-vastuut kaikille (apulais)rehtoreille, opettajille ja koulusihteereille ja kuvattu digi-osaamisen kehittämisvelvoite jokaiselle sivistyspalveluiden työntekijälle. Opetuspalveluissa on otettu käyttöön Edudata-työkalu, jonka avulla valmistellaan lainsäädännön edellyttämät tietosuojaselvitykset kaikista opetuksessa käytössä olevista ohjelmista. Kunnassa käytössä olevalla Navisec-työkalulla varmistetaan jokaisen työntekijän tietoturva- ja tietosuojasaaminen vuosittain.

Sivistyspalveluiden talouden toteutuminen 2024

Sivistyspalvelut tuloslaskelma, €	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	Muutettu TA 2024	TP 2024	Erotus TP 2023 – TA 2024	Toteuma - %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	432 904	311 300	50 000	361 300	383 341	22 041	106,1 %
Maksutuotot	491 792	457 900	0	457 900	461 248	3 348	100,7 %
Tuet ja avustukset	519 829	211 700	100 000	311 700	297 785	-13 915	95,5 %
Vuokratuotot	1 590	300	0	300	690	390	230,0 %
Muut toimintatuotot	22 071	4 500	85 000	89 500	77 413	-12 087	86,5 %
TOIMINTATUOTOT YH- TEENSÄ	1 468 186	985 700	235 000	1 220 700	1 220 477	-223	100,0 %
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-17 260 186	-16 579 400	-314 800	-16 894 200	-17 200 572	-306 372	101,8 %
Eläkekulut	-3 344 540	-3 224 104	0	-3 224 104	-3 359 511	-135 407	104,2 %
Muut henkilösivukulut	-656 038	-428 819	0	-429 819	-384 705	-44 114	89,7 %
Henkilöstökorvaukset	284 214	151 200	0	151 200	271 226	120 026	179,4 %
Palvelujen ostot	-7 490 792	-7 303 100	-230 000	-7 533 100	-7 501 742	-31 358	99,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-733 594	-774 300	0	-774 300	-741 855	32 445	95,8 %
Avustukset	-674 967	-755 000	0	-755 000	-622 811	132 189	82,5 %
Vuokrat	-3 636 037	-4 635 400	0	-4 635 400	-4 503 992	131 408	97,2 %
Muut toimintakulut	-70 934	-39 700	0	-39 700	-89 236	-49 536	224,8 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-33 582 875	-33 588 622	-544 800	-34 133 423	-34 133 198	225	100,0 %
TOIMINTAKATE	-32 114 689	-32 602 922	-309 800	-32 912 722	-32 912 722	-	100,0 %

Sivistyspalveluiden toimintakate vuoden 2024 lopussa oli 100,95 %. Sivistyspalveluiden vuoden 2024 talousarvioon on jouduttu hakemaan lisämäärärahaa. Valtuustoon sitova toimintakate muutettiin valtuuston päätöksellä -32 602 922 eurosta -32 912 722 euroon. Lisämäärärahan tarve oli 309 800 € eli 0,95 % palvelualueen toimintakatteesta.

Sivistyspalveluiden henkilöstökulut ovat ylittyneet 3 %. Vaikka henkilöstökulut ovat ylittyneet 592 439 eurolla, vuoden 2024 henkilöstökulut ovat 303 000 euroa alemmat kuin vuonna 2023. Sivistyspalveluissa on tehty runsaasti toimenpiteitä, joilla on saatu laskettua henkilöstökuluja. Myös lapsimäärän väheneminen varhaiskasvatuksessa on laskenut henkilöstökuluja.

Vuoden 2024 talousarvioon varattu prosenttiosuus palkankorotuksiin ei kuitenkaan ole riittänyt kattamaan OVTESin mukaisia palkankorotuksia. Palkkakuluista 138 000 euroa on syntynyt sijoitetuille oppilaille palkattujen koulunkäynninohjaajien palkoista opetuspalveluihin. Pidennetyn oppivelvollisuuden aamu- ja iltapäivätoimintaan on saatu Pohteen avustajapalvelun järjestämiseen 56 000 euroa. Tämä ei kuitenkaan kata kaikkia Pohteen asiakkaille mennyttä avustajapalvelukulua. Nämä yhteensä 194 000 euroa näkyvät

palkkakuluissa, mutta vastaavasti myös myyntituottoina tulopuolella tasoittaen toimintakatetta. Sivistyspalveluiden toimintatuotot ovat ylittyneet 23,8 % eli toimintatuottoja on kertynyt 235 000 euroa yli talousarvion.

Toimintakatetta heikentää lastensuojelun vuoksi eri kuntiin sijoitettujen liminkalaisten lasten kotikuntakorvauskulujen kasvaminen yli 100 000 eurolla. Tämä kulu näkyy opetuspalveluiden kuluna.

Opetuspalveluiden runsaat palkankorotukset ja varhaiskasvatuksen kasvaneet palvelusetelikulut ovat kasvattaneet menopuolta. Perheiden hyvinvointihaasteet näkyvät lastensuojelun vuoksi sijoitettujen lasten määrissä ja lastensuojelusta syntyneinä kuluina palkoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut ovat ylittyneet 130 000 eurolla. Tämä näkyy ylityksenä palveluiden ostoissa, mutta säästönä varhaiskasvatuksen henkilökuluissa, jotka ovat toteutuneet 210 000 euroa alle talousarvion.

Sivistyspalveluiden keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

- Vuonna 2024 on varauduttu rekrytoinneissa ja tilasuunnittelussa lapsi- ja oppilasmäärän laskuun. Tupoksessa sijaitsevasta Koivulan päiväkodista luovuttiin kesällä 2024. Lapset ja työntekijät sijoituivat muihin päiväkoteihin. Vaativan erityisen tuen (VETO) oppilaiden ulkopuoliselta vuokratuista tiloista luovuttiin kesällä 2024. VETO-opetukseen sopivat tilat järjestyivät vähäisellä saneerauksella Krankka-areenan alueelta.
- Perhepäivähoidosta luovuttiin syksyllä 2024. Vakinainen henkilöstö ja lapset sijoituivat kunnan päiväkoteihin.
- Varhaiskasvatuksen käyttöastetta on pyritty nostamaan 80 prosenttiin. Tavoitteen saavuttamista vaikeuttavat lomakuukaudet, jolloin käyttöasteet heittelevät kovasti. Varhaiskasvatuksen keskimääräinen käyttöaste pl. kesä- ja heinäkuu on 72 %.
- Kunnassa toimii kaksi erillistä kahden yksikön lastensuojeluyksikköä, toinen Tupoksessa ja toinen Limingan kuntakeskuksessa. Haastavissa olosuhteissa kasvaneiden lasten tuen järjestäminen on työllistänyt runsaasti (apulais)rehtoreita, opettajia ja erityisen tuen koordinaattoria ja lisännyt opiskeluhoillon ja pedagogisen tuen tarvetta, mikä näkyy perusopetuksen toimintakatteen ylityksessä.
- Kaksikielinen opetus toteutuu Ojaperän vuosiluokilla 1–6. Lukion nelisarjaisuus toteutuu kaikilla lukion vuosikursseilla.
- STEAM-pedagogiikkaa on kehitetty Tupoksen koulussa. STEAM-opettaja on kouluttanut peruskoulun ja esiopetuksen oppilaita ja opettajia noin kuusi tuntia viikossa.
- Esiopetuksessa väheni kolme varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja lukuvuonna 2023–2024. Tämä näkyy säästönä varhaiskasvatuksessa koko vuoden 2024 osalta. Varhaiskasvatuksen palkat ovat toteutuneet 210 000 euroa alle talousarvion.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä yhteisöllisen opiskeluhoillon hankerahalla on vahvistettu yhteistyötä kunnan ja Pohteen toimijoiden välillä ja kehitetty yhteisöllisen opiskeluhoillon toimintamalleja ja menetelmiä. Kunnan kouluvalmentaja on koordinoanut hanketyötä osana omaa tehtäväänsä.
- Joustavasta esi- ja alkuopetuksesta on toistaiseksi luovuttu säästösyistä.

- Luotokouluopettajalle ei ole palkattu sijaista vanhempainvapaan ajalle lukuvuodeksi 2024–25. Luotokoulutoiminta on ollut opettajien vastuulla.

Sivistyspalveluiden toimintasuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluissa on vahvistettu lasten hyvää elämää UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallilla. (LYK) Kunnan palvelualueet ovat mukana kehittämässä lapsiystävällistä kuntaa (LYK) yhteistyössä seura- ja yhdistystoimijoiden ja Pohteen edustajien kanssa. Liminka sai Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen maaliskuussa 2024.

Lapsiystävällinen kunta -tavoitteiden edistäminen on tuonut Limingan palvelualueet sekä yhdistys- ja seurakumppanit ja Pohteen toimijoita verkostomaiseen toimintaan lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi. Ensimmäisen toimintasuunnitelman tavoitteina saatiin kuntaan luotua malli lapsivaikutusten arviointiin. HaLi-harrastustoiminnan kautta on saatu peruskoululaiset harrastusten pariin ja osallistettu myös haavoittuvimmassa asemassa olevia lapsia. Myös HaLi-toiminta on ollut LYK-kehittämisen keskiössä. Kunnan viestintä lasten oikeuksista ja lapsia koskevista asioista on terävöitynyt. Konkreettisia parannuksia lasten kasvuympäristön turvallisuuteen on tehty parantamalla kouluteiden turvallisuutta. Nuorten toivoma nuorisokahvila on rakentunut entiseen K-kaupan tilaan.

Kunnan vetovoimaa ja kuntakuvaa on vahvistettu tiedottamalla entistä tehokkaammin kaksikielisen koulupolun toteutumisesta esiopetuksesta lukion loppuun. Henkilökunnan kansainvälisyyden, kielitietoisuuden ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen koulutuksen ja Erasmus+ -täydennyskoulutusten kautta on tukenut kaksikielisen opetuksen jatkumon toteutumista.

Limingan kaksikielinen opetus nojaa vahvasti CLIL-pedagogiikkaan (Content and Language Integrated Learning). CLIL-pedagogiikan mukaisesti kieltä opitaan rinnan oppisisältöjen kanssa. Opettajien CLIL-osaamista on vahvistettu yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa ja valtakunnallisessa Kaksari-verkostossa.

Osana kunnan kansainvälisyyden vahvistamista on aloitettu koulutusvientityö. Elokuussa 2024 kaikissa Limingan peruskouluissa oli kiinalaisia oppilaita opettajineen viikon ajan. Vieraita oli yhteensä noin 140. Sivistyspalvelut sai erinomaisen arvion vierailuohjelman järjestämisestä ja rahallisen korvauksen, jolla on edistetty koulujen kansainvälistymistä.

Sekä varhaiskasvatuspalveluissa että opetuspalveluissa painopiste on ollut lasten ja nuorten sekä työntekijöiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. Syksyllä 2024 on aloitettu valmistautuminen valtakunnalliseen tuen uudistamisprosessiin. Muutokset astuvat voimaan 1.8.2025. Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat päivitetään tukemaan perusopetuslain mukaisia muutoksia.

Vuonna 2023 laadittua kiusaamiseen puuttumisen mallia on vahvistettu myös some- ja pelialustoilla tapahtuvan kiusaamisen tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Keväällä 2024 sivistyspalveluihin hankittiin *Someturva*, somekiusaamiseen ja -häirintään puuttumisen alusta. Alustan kautta oppilaat ja myös sivistyspalveluiden henkilökunta saa apua someturvan psykologeilta ja lakiasiantuntijoilta. Lapset eivät aina halua puhua kiusaamisesta tutuillekaan aikuisille. Someturva tarjoaa kanavan näille lapsille.

Tupoksen koulun matematiikkapainotteiseen opetukseen on ollut mahdollista osallistua koko kunnan alueelta. Tupoksen koulu on myös koordinoanut kunnan STEAM-opetusta (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics). Tupoksen koulu on toiminut aktiivisesti yhteistyössä median kanssa. Uutisten viikolla toteutuivat podcastit ja Pressiklubi Kaleva Median ja Rantalakeuden kanssa.

Kesäkuussa 2024 toteutui jo toisen kerran kamarimusiikkitapahtuma *Limingan Kamarisoitto* yhteistyössä Limingan seudun musiikkiopiston, Limingan kulttuuripalveluiden ja Limingan Kamarisoitto ry:n kanssa.

Sivistyspalveluiden strategisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden strategiset tavoitteet perustuvat lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä henkilökunnan hyvinvoinnin, kansainvälisyyden ja digitaalisuuden vahvistamiseen sekä opetuksen laadun parantamiseen. Sivistyspalveluiden talouden vahvistaminen liittyy kunnan keskeisiin tavoitteisiin.

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Valtuustoon sitova mittari	Toteuma 2024
Talous	Sivistyspalveluiden vastuualueiden talous toteutuu talousarvion mukaan. - varhaiskasvatus - perusopetus - lukiokoulutus - musiikkiopisto	Työntekijöiden työpanoksen ja tilojen joustava, tehokas käyttö.	Sivistyspalveluiden toimintakate (%) 1-3/2024 1-6/2024 1-9/2024 1-12/2024	Toteutui (toimintakatteen toteuma-% = 100,0)
		Yksityisistä vuokratiloista luovutaan.		
		Kestävän kehityksen mukainen energian ja materiaalien käyttö.		
		Varhaiskasvatuksen käyttöaste kasvaa 80 %:iin.		
Henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Työntekijöiden hyvinvointiin ja työolosuhteisiin panostetaan.	Sairauspoissaolopäivät/sivistyspalveluiden työntekijä	Toteutui (2023: 20,1 pv/tt vs. 2024: 15,4 pv/tt)
		Henkilöstön osaamista ja työn imua vahvistetaan koulutuksella.		
Laatu	Koulukiusaaminen vähenee.	Toteutetaan vuonna 2023 käyttöön otettua kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmaa.	Oppilaiden poissaolot vähenevät 31.12.2023 poissaolomääristä. - Poissaolopäivät/opilas - Poissaolopäivät/opiskelija	Toteutui (perusopetus) Ei toteutunut (Lukio) Syyslukukausi 2023 8—12/2023 8,8 pvä/opilas 8—12/2023 3,4 pvä/opiskelija Syyslukukausi 2024 8—12/2024 6,6 pvä/opilas 8—12/2024 3,7 pvä/opiskelija

Sivistyspalvelut

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	303	335	32
Määräaikaiset, lkm	94	96	2
Sijaiset, lkm	15	2	-13
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	411	433	22

Sivistyspalveluiden vuoden viimeisen päivän henkilöstömäärä näyttää lisääntyneen talousarvioon verrattuna 22 työntekijällä. Henkilöstöohjelma ottaa mukaan kaikki 31.12.2024 ohjelmassa olevat työntekijät. Mukana ovat myös muutaman päivän sijaiset, joita ei ole poistettu ohjelmasta. Sivistyspalveluiden työntekijämäärä on kuitenkin vähentynyt 21 työntekijällä vuodesta 2023 vuoteen 2024. (ks. taulukko s. 19).

Sivistyspalveluiden täydennyskoulutukset ovat toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutuksissa on painotettu strategisia tavoitteita eli digitaalisuuden, kansainvälisyyden ja hyvinvoinnin vahvistumista sekä opetuksen laadun parantamista. Opettajat ovat osallistuneet koulutuksiin OVTESin velvoittamien kolmen VESO-päivän osalta. Näistä kaksi on ollut opetuksen järjestäjän järjestämää ja yksi vapaavalintainen koulutus. VESO-päivän voi suorittaa kokonaisina kuuden tunnin mittaisina koulutuspäivinä tai puolikkaina kolmen tunnin mittaisina koulutuksina oppituntien ulkopuolisella ajalla. Esihenkilöt ja työntekijät ovat osallistuneet aktiivisesti kunnan järjestämiin koulutuksiin.

6.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan menoihin, lainojen korkoihin sekä muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintamenoista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä ja siinä otetaan huomioon verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

Tuloslaskelman toteutuminen 2024

Tuloslaskelma	TP 2023	Lopullinen TA2024	TP 2024	TA-tot %	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	923 633	929 950	855 496	92,0 %	-74 454
Maksutuotot	786 448	822 900	908 505	110,4 %	85 605
Tuet ja avustukset	1 119 081	1 165 700	945 361	81,1 %	-220 339
Muut tuotot	2 335 705	2 635 300	2 465 760	93,6 %	-169 540
Toimintatuotot yhteensä	5 164 867	5 553 850	5 175 121	93,2 %	-378 729
Valmistus omaan käyttöön	93 088	75 000	47 927	63,9 %	-27 073
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-27 134 023	-27 198 598	-26 829 339	98,6 %	369 259
Palvelujen ostot	-9 258 596	-9 269 270	-9 129 255	98,5 %	140 015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 379 115	-3 485 467	-3 619 412	103,8 %	-133 945
Avustukset	-1 125 291	-1 238 200	-1 099 852	88,8 %	138 348
Muut toimintakulut	-3 127 968	-3 593 250	-3 357 023	93,4 %	236 227
Toimintakulut yhteensä	-44 024 995	-44 784 785	-44 034 880	98,3 %	749 905
Toimintakate	-38 767 040	-39 155 935	-38 811 833	99,1 %	344 103
Verotulot	21 943 253	21 066 000	21 113 713	100,2 %	47 713
Valtionosuudet	20 710 258	20 909 000	21 118 978	101,0 %	209 978
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	16 545	5 000	23 812	476,2 %	18 812
Muut rahoitustuotot	50 776	51 000	45 519	89,3 %	-5 481
Korkokulut	-657 181	-740 000	-925 497	125,1 %	-185 497
Muut rahoituskulut	-6 413	-9 500	-3 185	33,5 %	6 315
Vuosikate	3 290 199	2 125 565	2 561 508	120,5 %	435 943
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn. mukaiset poistot	-4 165 448	-3 993 000	-4 128 873	103,4 %	-135 873
Tilikauden tulos	-875 249	-1 867 435	-1 567 365	83,9 %	300 070
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	983 736	979 000	983 736	100,5 %	4 736
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	1 600 000	0	0	0,0 %	0
Tilikauden ylijäämä	1 708 487	-888 435	-583 628	65,7 %	304 807

Toimintatuotot

Limingan kunnan ulkoiset toimintatuotot vuonna 2024 olivat 5,2 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma jäi 0,4 milj. euroa alle talousarvion. Myös toimintatuottojen kasvu jäi vaatimattomaksi 0,2 %:n tasolle edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut

Vuonna 2024 Limingan kunnan toimintakulut olivat 44,0 milj. euroa. Myös toimintakulut pysyivät lähes samalla tasolla edellisvuoteen nähden. Talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 0,7 milj. euroa, toteuma-prosentin ollessa 98,3 % tasolla. Merkittävimmät talousarvion alitukset muodostuivat henkilöstömenoissa 0,4 milj. euroa ja muissa toimintakuluissa (toimitilojen vuokrat) 0,2 milj. euroa. Ainoastaan aineiden ja tarvikkeiden määrärahoissa muodostui koko kunnan tasolla ylitystä 0,1 milj. euron verran.

Toimintakate

Toimintakatteen toteuma oli 99,1 % vuonna 2024 (talousarvion alitus 0,3 milj. euroa). Edelliseen vuoteen nähden toimintakate pysyi lähes samalla tasolla, kasvun ollessa 0,1 %. Toimintakatteen kasvun tulee olla verorahoituksen kasvua pienempi, jotta kunnan tulo- ja menopohja pysyy terveellä pohjalla. Vuonna 2024 tavoite ei toteutunut toimintakatteen (nettomenojen) pienestä kasvusta huolimatta, sillä maakuntauudistuksesta johdettu verohäntien poistuma pienensi verorahoitusta (verotulot + valtionosuudet) yhden prosentin verran.

Verotulot

Kunnan verotulojen toteuma verolajeittain

Verotulot, €	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Kunnan tulovero	18 000 000	18 099 862	99 862
Osuus yhteisöveron tuotosta	900 000	906 586	6 586
Kiinteistövero	2 166 000	2 107 265	-58 735
Verotulot yhteensä	21 066 000	21 113 713	47 713

Kunnan verotulojen talousarvion toteuma oli 100,2 % ja ne ylittivät talousarvion 47 713 euroa. Tuloveroa kertyi 18,1 milj. euroa. Yhteisöverojen tuotto oli 0,9 milj. euroa ja kiinteistöveroa kertyi 2,1 milj. euroa. Verotulot pienentyivät edellisvuoteen nähden tulovero- ja yhteisöverotuotoissa maakuntauudistukseen liittyvän verohäntien poistumisen ansiosta. Kiinteistöverot kasvoivat 0,3 milj. euroa edellisvuoteen nähden vuodelle 2024 tehdyn kiinteistöverojen korotuspäätöksen johdosta.

Kunnan tuloveroprosentti ja kunnallisveroa vastaava verotettava tulo

Verotulot 1 000 €	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo	Muutos %
Verovuosi 2015	20,5	134 580	2,1 %
Verovuosi 2016	20,5	138 716	3,1 %
Verovuosi 2017	21,0	137 153	-1,1 %
Verovuosi 2018	21,5	141 939	3,5 %
Verovuosi 2019	21,5	149 884	5,6 %
Verovuosi 2020	21,5	154 645	3,2 %
Verovuosi 2021	21,5	160 247	3,6 %
Verovuosi 2022	21,5	163 340	1,9 %
Verovuosi 2023	8,86	188 808	15,6 %
Verovuosi 2024	8,9	203 369	7,7 %

Maksuunpantava kunnallisvero v. 2014 - 2024

Verotulot 1 000 €	Tulovero- prosentti	Kunnallisvero	Muutos %
Verovuosi 2014	20,5	27 029	3,6 %
Verovuosi 2015	20,5	27 592	2,1 %
Verovuosi 2016	20,5	28 441	3,1 %
Verovuosi 2017	21,0	28 807	1,3 %
Verovuosi 2018	21,5	30 951	7,4 %
Verovuosi 2019	21,5	32 225	4,1 %
Verovuosi 2020	21,5	33 234	3,1 %
Verovuosi 2021	21,5	34 845	4,8 %
Verovuosi 2022	21,5	36 394	4,4 %
Verovuosi 2023	8,86	16 728	-54,0 %
Verovuosi 2024*	8,9	18 100	8,2 %

*) ennakkotieto

Verotulot v. 2023- 2024

Verotulot, €	2023	2024	Muutos
Kunnan tulovero	19 099 846	18 099 862	-5,2 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 051 904	906 586	-13,8 %
Kiinteistövero	1 791 503	2 107 265	17,6 %
Verotulot yhteensä	21 943 253	21 113 713	-3,8 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet v. 2023 - 2024

Valtionosuudet yhteensä	TP 2023 €	TP 2024 €	Muutos %
Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus	12 977 172	13 762 682	6,1 %
Verotulojen tasaus	5 636 773	5 142 157	-8,8 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	921 780	1 061 485	15,2 %
Verotulomenetysten kompensatio	1 174 533	1 152 654	-1,9 %
Valtionosuudet yhteensä	20 710 258	21 118 978	2,0 %

Valtionosuuksien toteutuminen

Valtionosuudet	TA 2024 €	TP 2024 €	Poikkeama €
Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus	13 783 700	13 762 682	-21 018
Verotulojen tasaus	5 145 400	5 142 157	-3 243
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	800 000	1 061 485	261 485
Verotulomenetysten kompensatio	1 179 900	1 152 654	-27 246
Valtionosuudet yhteensä	20 909 000	21 118 978	209 978

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 21,1 milj. euroa ja niiden toteuma oli 101,0 %. Valtionosuudet ylittivät talousarvion 0,2 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Vuonna 2024 korkokuluja kertyi -925 497 euroa ja ne ylittivät talousarvion 185 497 eurolla, toteuman ollessa 125,1 %. Vuonna 2022 lähtenyt korkojen nousu ylitti nopeasti aiempien vuosien negatiivisen korkotason ja vuonna 2023 korot kävivät huipussaan vuoden 2023 lopussa. Vuoden 2024 aika korot ovat tulleet alaspäin, mutta laskuvauhti ei ole ollut aivan niin nopeaa, kuin olemassa olevien ennusteiden perusteella talousarvioon on arvioitu.

Vuosikate

Limingan kunnan vuosikatteen vuodelle 2024 muodostui 2,6 milj. euroa toteuman ollessa 120,5 %. Vuosikatteen toteuma oli 251 euroa asukasta kohden. Vuosikate heikentyi 0,7 milj. euroa eli 22,1 % edellisestä vuodesta.

Poistot

Vuonna 2024 tehtiin suunnitelman mukaisia poistoja 4,1 milj. euroa. Vuosikate oli 62 % poistoista. Valtuuston asettaman taloustavoitteen mukaan vuosikatteen tulee kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Tavoite ei toteutunut.

Tilikauden tulos

Vuoden 2024 tilikauden tulos on -1 567 365 euroa.

Tilikauden ylijäämä

Vuoden 2024 tilikauden alijäämäksi muodostui -583 628 euroa.

6.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiohjelma sis. pääomalainat 2024

Toimielin/Investointiryhmä	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Konsernipalvelut						
Irtain ja aineeton kom						
menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0,00
Arvopaperit						
menot	-1 400 000	484 802	-915 198	-915 198	0	100,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-1 400 000	484 802	-915 198	-915 198	-0	100,00
Ruutikangas EAKR-hanke						
menot	0	-134 802	-134 802	-210 753	75 951	156,34
tulot	0	0	0	81 534	-81 534	-
netto	0	-134 802	-134 802	-129 219	-5 583	95,86
Konsernipalvelut, Investoinnit yhteensä						
Investointimenot	-1 420 000	350 000	-1 070 000	-1 125 951	55 951	105,23
Investointitulot	0	0	0	81 534	-81 534	-
Nettoinvestoinnit (sis. pääomalainat) yhteensä	-1 420 000	350 000	-1 070 000	-1 044 417	-25 583	97,61

Konsernipalvelut, maankäyttö ja omaisuudenhallinta	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Kiinteä omaisuus						
menot	-100 000	-156 160	-256 160	-256 160	-512320	100,00
tulot	475 000	-350 000	125 000	161 097	36097	128,88
netto	375 000	-506 160	-131 160	-95 063	-476223	72,48
Teiden ja alueiden rakentaminen						
menot	-415 000	0	-415 000	-414 626	374	99,91
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-625 000	0	-625 000	-414 626	374	66,34
Kirkonranta						
menot	-50 000	0	-50 000	-48 568	1432	97,14
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-50 000	0	-50 000	-48 568	1432	97,14

Kotiranta						
menot	-230 000	0	-230 000	-232 831	-2831	101,23
tulot	20 000	0	20 000	0	-20000	0,00
netto	-50 000	0	-50 000	-232 831	-22831	465,66
Tupoksen koulu ja liikunta-alueiden rakentaminen						
menot	-1 070 000	30 000	-1 040 000	-1 026 580	13420	98,71
tulot	131 000	0	131 000	91 700	-39300	70,00
netto	-939 000	30000	-909 000	-934 880	-25880	102,85
Lintutornin uusiminen						
menot	-50 000	50 000	0	0	0	0,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-50 000	50000	0	0	0	0,00
Tupoksen kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen						
menot	-494 000	0	-494 000	-506 638	-12638	102,56
tulot	247 000	0	247 000	247 912	912	100,37
netto	-100 000	0	-100 000	-258 726	-11726	258,73
Linnukkatien kevyen liikenteen väylä						
menot	0	-940 000	-940 000	-933 296	6704	99,29
tulot	0	-226	-226	0	226	0,00
netto	-100 000	-940226	-940 226	-933 296	6930	99,26
Luontokeskus						
menot	0	-30 000	-30 000	0	30000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	0	-30000	-30 000	0	30000	0,00
Konsernipalvelut, maankäyttö ja omaisuudenhallinta, investoinnit yhteensä	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Investointimenot	-2 409 000	-1 046 160	-3 455 160	-3 418 699	36461	98,94
Investointitulot	873 000	-350 226	522 774	500 709	-22065	95,78
Nettoinvestoinnit (sis. pääomalinat) yhteensä	-1 536 000	-1 396 386	-2 932 386	-2 917 990	14396	99,51

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, rakennusinvestoinnit	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Luontokeskus						
menot	-30 000	30 000	0	0	0	0,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-30 000	30 000	0	0	0	0,00
Kiinteistöjen purkutyöt						0

menot	-20 000	0	-20 000	0	20000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-20 000	0	-20 000	0	20000	0,00
Pienet peruskorjaushankkeet						
menot	-100 000	0	-100 000	-94 705	5295	94,71
tulot	0	0	0	6 000	6000	-
netto	-100 000	0	-100 000	-88705	11295	88,71
Linnukkahallin peruskorjaus						
menot	-20 000	0	-20 000	-13 936	6064	69,68
tulot	0	0	0	0	0	0,00
netto	-20 000	0	-20 000	-13936	6064	69,68
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, rakennusinvestoinnit yhteensä	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Investointimenot	-170 000	30 000	-140 000	-108 641	31359	77,60
Investointitulot	0	0	0	6 000	6000	-
Nettoinvestoinnit (sis. pääomalainat) yhteensä	-170 000	30 000	-140 000	-102 641	37359	73,32

Limingan kunta, Investoinnit yhteensä	TA 2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Erotus tot. 2024 - TA2024	Toteuma -%
Investointimenot	-3 999 000	-666 160	-4 665 160	-4 653 291	11 869	99,75
Investointitulot	873 000	-350 226	522 774	588 243	65 469	112,52
NETTOINVESTOINNIT (SIS. PÄÄOMALAINAT) YHTEENSÄ	-3 126 000	-1 016 386	-4 142 386	-4 065 048	77 338	98,13

Konsernipalvelut, irtain ja aineeton käyttöomaisuus:

Hallintokunnan vuosittaiset irtaimen omaisuuden sekä koneiden ja laitteiden hankintaan kohdistuvat määrärahat. Määrärahan käytöstä vastaa hallintojohtaja.

Konsernipalvelut, Arvopaperit

Ruutikunnat Oy:n osakepääomasijoitus tehty talousarvio mukaisesti: Ruutikuntien osakepääoma 265 198 euroa ja Limingan Vesihuolto Oy:n pääomalaina 650 000 euroa.

Konsernipalvelut, Ruutikankaan EAKR-hanke

Ruutikankaan alueen viimeistelytöiden tekemiseen liittyvä hanke, johon kunta on saanut ulkopuolista rahoitusta. Määrärahat hankkeelle siirrettiin Ruutikunnat Oy:n osakepääomien hankintaan varatuista määrärahoista.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Kiinteä omaisuus

Pääasiassa maanhankintaan kohdistuvia määrärahoja. Maanhankinnasta vastaa kunnanhallitus.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Teiden ja alueiden rakentaminen

Toteutui johtokunnan hyväksymän investointiohjelman mukaisesti.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Kirkonranta

Kotirannan alueen rakentaminen valmistui 2024 aikana. Vuoden 2024 aikana tehtiin pääväylän kevyen liikenteen väylän asfaltointi ja puistoalueiden viimeistely.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Kotiranta

Toteutettu pääväylän viimeistely ja asfaltointi. Alueen rakentaminen on vielä kesken.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Tupoksen koulu- ja liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueen vaiheen 1. rakentaminen on toteutettu. Hanke on saanut AVI:n liikuntapaikkarakentamisen avustusta.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Lintutornin uusiminen

Lintutornin suunnittelutyö on toteutettu suunnitellusti yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Lintutornin investointimääräraha poistettu valtuuston päätöksellä 11.11.2024. Hankkeen eteneminen päätetään tulevien talousarvioiden yhteydessä.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Tupoksen kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen

Hanke (aluereitti Saunarantaan ja koulualueen pyöräpysäköinnin järjestelyt) toteutui suunnitelman mukaisesti.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Linnukkatien kevyenliikenteenväylä

Hanke on toteutunut suunnitellusti, mutta jatkuu osittain vuoden 2025 puolella.

Konsernipalveluiden maan käyttö ja omaisuudenhallinta, Luontokeskus

Hanke ei ole edennyt vuoden 2024 aikana.

Ruoka-, puhtaus ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, luontokeskus

Hanke siirretty vastuuston 11.11.2024 (§ 94) päätöksellä konsernipalveluiden maankäytön ja omaisuudenhallinnan investointisitoumuudelle.

Ruoka-, puhtaus ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Kiinteistöjen purkutyöt

Kiinteistöjen purkutöitä ei ole tehty vuoden 2024 aikana.

Ruoka-, puhtaus ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, pienet peruskorjaushankkeet

Toteutettu liikelaitosten johtokunnan päätöksen mukaisesti.

Ruoka-, puhtaus ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Linnukkahallin peruskorjaus

Peruskorjauksen suunnittelutyö eteni suunnitelman mukaisesti.

6.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma, 1 000 €	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 562	3 290
Tulorahoituksen korjauserät	-108	-150
Toiminnan rahavirta	2 454	3 140
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 003	-4 990
Rahoitusosuudet investointeihin	427	496
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	161	200
Investointien rahavirta	-3 415	-4 294
Toiminnan ja investointien rahavirta	-961	-1 154
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 650	0
Antolainasaamisten vähennykset	153	178
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 150	-3 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000	5 000
Lainakannan muutokset	3 850	1 700
Muut maksuvalmiuden muutokset	-742	-1 802
Rahoituksen rahavirta	1 611	76
Rahavarojen muutos	650	-1 078
Rahavarat 31.12.	2 756	2 106
Rahavarat 01.01	2 106	3 184
Rahavarojen muutos	650	-1 078

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	812	-2 095
Investointien tulorahoitus, %	71,6 %	73,2 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	52,0 %	43,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,9
Lainanhoitokate	0,9	1,0
Kassan riittävyys, pv	19	15
Asukasmäärä	10 196	10 256

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 LIMINGAN KUNTA LIIKELAITOKSIN

Limingan kunta liikelaitoksin

Tuloslaskelma	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	855 496	923 633
Maksutuotot	908 505	786 448
Tuet ja avustukset	945 361	1 119 081
Muut toimintatuotot	2 465 760	2 335 705
	5 175 121	5 164 867
 Valmistus omaan käyttöön	 47 927	 93 088
 Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-21 993 769	-21 976 832
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 346 440	-4 318 282
Muut henkilösivukulut	-489 130	-838 910
Palvelujen ostot	-9 129 255	-9 258 596
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-3 619 412	-3 379 115
Avustukset	-1 099 852	-1 125 291
Muut toimintakulut	-3 357 023	-3 127 968
	-44 034 880	-44 024 995
Toimintakate	-38 811 833	-38 767 040
Verotulot	21 113 713	21 943 253
Valtionosuudet	21 118 978	20 710 258
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	23 812	16 545
Muut rahoitustuotot	45 519	50 776
Korkokulut	-925 497	-657 181
Muut rahoituskulut	-3 185	-6 413
	-859 350	-596 273
Vuosikate	2 561 508	3 290 199
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 128 873	-4 165 448
Lisäpoistot	0	0
Tilikauden tulos	-1 567 365	-875 249
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	983 736	983 736
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	0	1 600 000
Tilikauden ylijäämä	-583 628	1 708 487

Rahoituslaskelma

	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	2 561 508	3 290 199
Tulorahoituksen korjauserät	-107 620	-150 386
Toiminnan rahavirta	2 453 889	3 139 813
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 003 291	-4 990 119
Rahoitusosuudet investointimenoihin	427 146	496 350
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	161 097	199 741
Investointien rahavirta	-3 415 048	-4 294 029
Toiminnan ja investointien rahavirta	-961 159	-1 154 216
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 650 000	0
Antolainasaamisten vähennykset	153 461	177 934
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 150 000	-3 300 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000 000	5 000 000
Lainakannan muutokset	3 850 000	1 700 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 010	-27 412
Saamisten muutos	-358 095	1 201 639
Korottomien velkojen muutos	-389 221	-2 976 173
Muut maksuvalmiuden muutokset	-742 306	-1 801 945
Rahoituksen rahavirta	1 611 155	75 989
Rahavarojen muutos	649 996	-1 078 227
Rahavarojen muutos		
Rahavaravarat 31.12.	2 755 989	2 105 993
Rahavarat 01.01.	2 105 993	3 184 220

Tase**VASTAAVAA****2024****2023****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

89 370

114 860

Muut pitkävaikutteiset menot

1 042 247

1 230 416

1 131 617

1 345 275

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

8 135 698

7 933 015

Rakennukset

41 027 400

42 995 538

Kiinteät rakenteet ja laitteet

18 083 022

17 604 329

Koneet ja kalusto

46 226

179 028

Muut aineelliset hyödykkeet

99 338

99 338

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1 009 506

219 280

68 401 189

69 030 529

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

9 661 483

9 396 285

Muut lainasaamiset

2 474 868

951 332

Muut saamiset

904 527

931 524

13 040 878

11 279 141

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen varat

22 093

21 244

22 093

21 244

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

451 973

555 131

Lainasaamiset

450 000

250 000

Muut saamiset

502 472

354 560

Siirtosaamiset

494 693

418 165

1 899 138

1 577 856

Rahat ja pankkisaamiset

2 755 989

2 105 993

VASTAAVAA YHTEENSÄ

87 250 905

85 360 038

VASTATTAVAA**2024****2023****OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	16 700 974	16 700 974
Edellisten tilikausien ylijäämä	12 012 252	10 303 764
Tilikauden ylijäämä	-583 628	1 708 487
	<u>28 129 597</u>	<u>28 713 225</u>

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	14 806 165	15 789 901
Vapaaehtoiset varaukset	5 000 000	5 000 000
	<u>19 806 165</u>	<u>20 789 901</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	26 318	20 458
	<u>26 318</u>	<u>20 458</u>

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 900 000	12 900 000
Muut velat	2 516	2 516
	<u>9 902 516</u>	<u>12 902 516</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 000 000	17 150 000
Saadut ennakot	1 550	364
Ostovelat	1 749 564	1 688 485
Muut velat	458 876	497 772
Siirtovelat	3 176 319	3 597 316
	<u>29 386 310</u>	<u>22 933 937</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

87 250 905	85 360 038
------------	------------

7.2 KONSERNI

Konsernituloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2024	TP 2023
Ulkoinen		
Toimintatuotot	10 112 115	9 648 736
Toimintakulut	-49 708 791	-49 633 093
Osuus osakkuusyht. voitosta	91 352	42 922
TOIMINTAKATE	-39 505 324	-39 941 435
Toimintakate	-39 505 324	-39 941 435
Verotulot	21 011 326	21 855 586
Valtionosuudet	24 219 913	23 617 446
Rahoitustulot ja -kulut		
Korkotuotot	58 361	54 434
Muut rahoitustuotot	60 861	51 587
Korkokulut	-1 456 698	-1 051 160
Muut rahoituskulut	-7 129	-9 065
Rahoitustulot ja -kulut	-1 344 605	-954 204
Vuosikate	4 381 310	4 577 393
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 780 284	-5 806 944
Omistuksen eliminointierot	0	-79 892
Arvonalentumiset	-13 502	-40 742
Tilikauden tulos	-1 412 477	-1 350 186
Tilinpäätössiirrot	-16 629	20 130
Tilikauden verot	-3 741	-607
Laskennalliset verot	9 868	-9 430
Vähemmistöosuudet	12 728	18 946
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 410 251	-1 321 147

Konsernin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 381 310	4 577 393
Tilikauden verot	-3 741	-607
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-232 600</u>	<u>-154 365</u>
	4 144 968	4 422 421
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 321 571	-6 477 950
Rahoitusosuudet investointeihin	432 958	496 350
Pysyvien vast. hyöd.luovutustulot	<u>179 027</u>	<u>391 140</u>
	-4 709 586	-5 590 460
Toiminnan ja investointien rahavirta	-564 618	-1 168 039
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	<u>43 664</u>	<u>411 947</u>
	43 664	411 947
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	210 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 858 975	-4 030 205
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>7 000 000</u>	<u>5 000 000</u>
	3 171 025	1 179 795
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 010	-27 412
Vaihto-omaisuuden muutos	-38 154	-26 018
Saamisten muutos	-544 147	1 262 926
Korottomien velkojen muutos	<u>-674 897</u>	<u>-3 086 633</u>
	-1 252 188	-1 877 136
Rahoituksen rahavirta	1 962 500	-285 394
Rahavarojen muutos	1 397 882	-1 453 433
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 241 649	3 843 767
Rahavarat 1.1.	3 843 767	5 297 200

Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	99 972 478	101 007 419
Aineettomat hyödykkeet	1 261 654	1 456 086
Aineettomat oikeudet	105 751	139 878
Muut pitkävaik. menot	1 155 904	1 316 208
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	0	0
Aineelliset hyödykkeet	93 322 462	94 475 854
Maa- ja vesialueet	8 953 439	8 858 499
Rakennukset	62 130 739	64 693 547
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 270 907	17 812 626
Koneet ja kalusto	1 847 369	2 055 671
Muut aineelliset hyödykkeet	631 403	652 374
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 488 606	403 136
Sijoitukset	5 388 362	5 075 479
Osakkuusyhteisöosuudet	1 833 698	1 477 148
Muut osakkeet ja osuudet	2 514 904	2 514 908
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	570 731	587 398
Muut saamiset	469 028	496 025
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	224 310	340 180
Valtion toimeksiannot	115 286	199 179
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	30 846	30 084
Muut toimeksiantojen varat	78 179	110 918
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 005 832	7 038 129
Vaihto-omaisuus	413 179	374 271
Aineet ja tarvikkeet	139 997	144 475
Keskeneräiset tuotteet	1 383	1 844
Valmiit tuotteet	270 469	227 952
Muu vaihto-omaisuus	1 330	0
Saamiset	3 351 005	2 820 091
Pitkäaikaiset saamiset	388 565	486 329
Lainasaamiset	385 630	483 630
Muut saamiset	1 721	1 720
Siirtosaamiset	1 214	979
Lyhytaikaiset saamiset	2 962 440	2 333 762
Myyntisaamiset	896 364	755 074
Lainasaamiset	902 640	456 825
Muut saamiset	533 638	396 515

Siirtosaamiset	629 798	725 348
Rahoitusarvopaperit	1 014 174	704 500
Muut arvopaperit	1 014 174	704 500
Rahat ja pankkisaamiset	4 227 475	3 139 267
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 202 621	108 385 728

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	51 382 002	52 898 199
Peruspääoma	16 700 974	16 700 974
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0	0
Muut omat rahastot	3 724 225	3 707 596
Edellisten tilikausien ylijäämä	32 367 054	33 810 776
Tilikauden ylijäämä	-1 410 251	-1 321 147
VÄHEMMISTÖOSUUDET	501 879	514 607
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	0	21 175
Muut pakolliset varaukset	0	21 175
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	228 543	339 403
Valtion toimeksiannot	115 286	199 179
Lahjoitusrahastojen pääomat	35 070	29 298
Muut toimeksiantojen pääomat	78 187	110 926
VIERAS PÄÄOMA	57 090 197	54 612 344
Pitkäaikainen	25 665 395	29 393 127
Lainat rah.ja vak.laitoksilta	20 936 651	24 642 021
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muut velat	4 728 744	4 751 106
Lyhytaikainen	31 424 801	25 219 217
Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	24 709 624	17 833 229
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	20 104	21 194
Ostovelat	2 143 414	2 464 638
Muut velat	586 860	679 624
Siirtovelat	3 720 962	3 966 827
Laskennalliset verovelat	243 837	253 705
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 202 621	108 385 728

8. LIITETIEDOT

8.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston 28.11.1996 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti, jota on tarkistettu 9.11.2009, 12.11.2012 ja 27.8.2018. Viimeksi mainitussa tarkistuksessa määriteltiin 1.1.2018 jälkeen hankituille hyödykkeille Kirjanpitolautakunnan 22.11.2016 antaman yleisohjeen mukaiset poistoajat. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Olennaiset tilikauden jälkeiset tapahtumat

Kunta on nostanut vuoden 2024 lopussa kilpailutetun yhdeksän miljoonan euron kiinteäkorkoisen pitkäaikaisen lainan tammikuun 2025 aikana, jonka tarkoituksena on vähentää tilinpäätöksessä näkyviä lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja (21 miljoonaa euroa). Kuntatodistusten korvaaminen pitkäaikaisella kiinteäkorkoisella lainalla kasvattaa lainasalkun suojausastetta.

Lehto Tilat Oy:n konkurssipesä on riitauttanut Limingan kuntaan kohdistuvan saatavan 825 013,16 euroa, jolle on kertynyt korkoa 214 032,33 euroa. Saatava liittyy Ojanperän koulun rakentamiseen (käyttöönotto syyslukukausi 2018), jossa kunta on pidättänyt itsellään rakennusurakan viimeisen maksuerän urakoitsijan virheelliseen ja puutteelliseen työhön perustuen. Vuoden 2025 aikana asiaa hoitavan lakimiehen näkemyksen perusteella riskin realisoituminen osittain kunnan maksettavaksi voi olla mahdollinen.

Liiketoimet intressitahojen kanssa

- Kiinteistö Oy Lakeustalolle myönnetty kunnanhallituksen päätöksellä 20.11.2023 (§ 280) 1 000 000 euron pitkäaikainen laina yhtiön akuutin rahoitustarpeen johdosta. Yhtiö on kunnan 100 % omistuksessa ja yhtiön pääomaisuuden (Lakeustalo kiinteistö, Liminganraitti 10 C) lainarahoitus on kunnan takaama. Lainan tarkoitus on suojella kuntakonsernin toiminnan ja kunnan elinvoiman kannalta kriittistä omaisuuserää.

- Ruutikunnat Oy:lle on myönnetty lyhytaikainen siltarahoituslaina kunnanhallituksen päätöksellä 19.8.2024 (§ 186) 450 000 euroa. Laina erääntyy heti, kun ELY-keskuksen rahoitus on maksettu Ruutikunnat Oy:lle.
- Limingan Vesihuolto Oy:lle on myönnetty 650 000 euron pääomailaina kunnanvaltuuston 11.11.2024 (§ 93) päättämän määrärahan mukaisesti. Pääomailaina on myönnetty uuden vesilaitoksen rakentamisen kustannuksiin ja laina-aika on 15 vuotta vuoden 2027 tammikuusta lähtien.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Kunnan vuokra- ja leasingvastuiden edellisen tilikauden tiedot on korjattu liitetietoihin. Vuokravastuista on oikaistu pois hyvinvointialueelle siirtyneet vastuut, ja leasingvastuisiin on lisätty sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet. Korjaus on vaikuttanut myös kunnan edellisen tilikauden tunnuslukuihin "Lainat ja vastuut 31.12." sekä "Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas".

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, lukuunottamatta Ruutikunnat Oy:tä, joka näkyy väliaikaisesti kunnan tytäryhtiönä vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Ruutikunnat Oy:n yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernitaseeseen ja konsernin omaan pääomaan Ruutikunnat Oy:n omistus on Limingan kunnalla jatkossa merkittävästi pienempi, kun osakaskuntien jo tehtyjen pääomasijoitusten omistukset on merkitty kaupparekisteriin. PRH on ilmoittanut 29.1.2025 käsitellyksi ilmoituksen omistajien omistusosuuksien rekisteröinnistä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt Limingan Kuitu Oy ja Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyhteisöt As Oy Karintie, As Oy Limingan Koti ja As Oy Veteraanipuisto on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkitystä oikean ja riittävän kuvan saamiseen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tilikaudesta 2015 alkaen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Konsernin vuokra- ja leasingvastuiden edellisen tilikauden tiedot on korjattu liitetietoihin. Vuokravastuista on oikaistu pois hyvinvointialueelle siirtyneet vastuut, ja leasingvastuisiin on lisätty sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet. Korjaus on vaikuttanut myös konsernin edellisen tilikauden tunnuslukuihin "Lainat ja vastuut 31.12." sekä "Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas".

8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	3 054 449	664 140	2 976 985	583 376
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 071 845	2 186 688	1 544 784	1 723 833
Yhdyskuntapalvelut	2 847 088	4 788 323	379 965	2 689 768
Muut palvelut	2 138 732	2 009 586	273 387	167 891
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>10 112 115</i>	<i>9 648 736</i>	<i>5 175 121</i>	<i>5 164 867</i>

Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	18 099 862	19 099 846
Osuus yhteisöveron tuotosta	906 586	1 051 904
Kiinteistövero	2 107 265	1 791 503
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>21 113 713</i>	<i>21 943 253</i>

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18 904 839	18 613 945	18 904 839	18 613 945
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>	<i>5 142 157</i>	<i>5 636 773</i>	<i>5 142 157</i>	<i>5 636 773</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	1 061 485	921 780	1 061 485	921 780
Verotulomenetysten korvaus	1 152 654	1 174 533	1 152 654	1 174 533
Koulutuskuntayhtymien valtionosuus	3 100 935	2 907 188	0	0
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>24 219 913</i>	<i>23 617 446</i>	<i>21 118 978</i>	<i>20 710 258</i>

Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	3 030 672	2 797 922
Muiden palvelujen ostot	6 098 583	6 460 675
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>9 129 255</i>	<i>9 258 597</i>

Suunnitelman mukaiset poistot

	2024	2023
Käyttöomaisuuden poistot		
Poistot poistosuunnitelman mukaan	4 128 873	4 165 448
Kirjattu tuloslaskelmaan	4 128 873	4 165 448
Kirjattu poistoerojen vähennykseksi	983 736	983 736

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty kunnanvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelma

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Limingan kunnan poistosuunnitelman 28.11.1996 § 77. Poistosuunnitelmaa on päivitetty kunnanvaltuuston päätöksillä 9.11.2009, 12.11.2012 ja 27.8.2018. Suunnitelman mukaisella poistolla tarkoitetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja muiden pitkävaikutteisten menojen hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. KPL 5:12.1 §:n mukaan kirjanpitovelvollinen saa erityisestä syystä kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja.

Suunnitelmapoistot edellyttävät kunnalta poistosuunnitelman laatimista sekä erillistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden seurantaa ja poistojen laskentajärjestelmän ylläpitämistä. Hallintosäännön mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy poistosuunnitelman. Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettava samoja arvos- tus- ja jaksotusperiaatteita kuin emoyrityksen tilinpäätöksessä.

Kunnan määräämisvallassa olevat yhteisöt

Kirjanpitolain 5:12.2 §:n perusteella yhtiö, jonka toiminta perustuu kiinteistön hallintaan, tai yhdistys tai säätiö, saa poistaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot ja muut pitkävaikutteiset menot niiden vaikutusajana ilman ennalta laadittua suunnitelmaa. Tällaisen yhteisön on kuitenkin laskettava suunnitelman mukaiset poistot kuntakonsernin tilinpäätöstä varten.

Poistopohjan määrittäminen

Suunnitelmapoistojen pohjana on pysyvien vastaavien hankintameno. Hyödykkeen hankintameno luetaan pääsääntöisesti sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Arvonlisäverollisessa toiminnassa käytettävän pysyvien vastaavien hyödykkeen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintameno. Kunnassa suunnitelmapoistojen pohjana käytettävään hankintameno ei lueta myöskään palautusjärjestelmän (AVL 130 §) arvonlisäveroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintaan on saatu valtionosuus, investointiavustus tai muu rahoitusosuus kirjataan hankintamenon vähennykseksi. Poistolaskennassa poistopohjana pidetään ko. rahoitusosuudella vähennettyä hankintamenon määrää.

Arvonkorotukset

KPL 5:17.1 §:n mukaan arvonkorotukset on rajattu pysyviin vastaaviin kuuluviin maa- ja vesialueisiin ja arvopapereihin.

Arvonalentumiset

Suunnitelman mukaisten poistojen kohteena olevien pysyvien vastaavien arvonalentumiset käsitellään lisäpoistoina. Pysyvien vastaavien hyödykkeistä, jotka eivät ole suunnitelmapoistojen kohteena, tehdään KPL 5:13 §:n mukainen arvonalennuskirjaus. Arvonalentumiseksi merkitään kunnan tilinpäätöksessä vain pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien sekä pysyviin vastaaviin kirjattujen taide- esineiden arvonalentumiset.

Pysyvien vastaavien perusparannusmeno

Aktivoitavia perusparannusmenoja ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi - perusparannus johtaa hyödykkeen taloudellisen pitoajan kasvuun. Korjaus- ja huoltomenot tulee kirjata syntymisvuoden kuluksi.

Perusparannusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenoksi, jolle määrätään oma poistosuunnitelma. Poistoaika on usein sama kuin perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pitoaika. Jos perusparannus lisää olennaisesti hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Pienhankinnat

Pienhankintaraja on 10 000 euroa. Jos hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa 10 000 euroa, kirjataan hankintameno kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Poistoaika

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno tulee poistaa vaikutusaikanaan. Tällä tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitoaika. Taloudellisen pitoajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Poistomenetelmä

Rakennuksille suositeltavin poistomenetelmä on tasapoistot. Kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto voidaan poistaa joko tasapoisto- tai menojäännöspoistomenetelmällä.

Limingan kunnassa poistomenetelmänä käytetään tasapoistoja.

Poistosuunnitelman muuttaminen

Jos pysyvien vastaavien hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset tai palvelutuotantokyky muuttuvat olennaisesti, voidaan kyseessä olevan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aiempien tilikausien poistoja ei tällöin kuitenkaan oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja.

Tuotannosta poistetun hyödykkeen jäljellä oleva menojäännös poistetaan kokonaan sinä tilivuonna, jona hyödyke poistetaan käytöstä.

Limingan kunta

Poistosuunnitelma 1.1.2018 alkaen

Hyväksytty valtuustossa 27.8.2018 § 87

	Limingan kunta ennen 1.1.2013 hankitut hyödykkeet	Limingan kunta 1.1.2013 jälkeen hankitut hyödykkeet	Limingan kunta 1.1.2018 jälkeen hankitut hyödykkeet	KILA:n kuntajaoston yleisohje 2017 rajat
PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Tasapoisto	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	-	2 vuotta	2 vuotta	2 – 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 20 vuotta
Liikearvo	5 vuotta	2 vuotta	2 vuotta	2 – 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	2 vuotta	5 vuotta	2 – 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön				
- tiehankkeisiin			20 vuotta	15 - 20 vuotta
- ratahankkeisiin			40 vuotta	30 – 40 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen				
perusparannusmenot	-	-	10 vuotta	5 – 10 vuotta
Muut	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	2 – 10 vuotta
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	20 vuotta	30 vuotta	20 – 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	15 vuotta	20 vuotta	15 – 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	15 vuotta	20 vuotta	15 – 30 vuotta
Vedenjakeluverkko	30 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 40 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja ala-keskukset	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 12 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 15 vuotta
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet	5 vuotta	4 vuotta	4 vuotta	4 – 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 15 vuotta
Atk laitteet	5 vuotta	3 vuotta	3 vuotta	3 – 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	3 vuotta	5 vuotta	3 – 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Pysyvien vastaavien sijoitukset	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

Pienhankintaraja on 10 000 euroa (alv 0 %). Jos hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa 10 000 euroa, kirjataan hankintameno kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Limingan kunnassa ennen vuotta 2013 hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan 9.11.2009 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. 1.1.2013 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan 12.11.2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. 1.1.2018 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan valtuuston 27.8.2018 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset 1.1.	21 175	17 113	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	19 970	0	0
Vähennykset tilikaudella	-21 175	-15 908	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	21 175	0	0
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>21 175</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	107 620	150 386	107 620	150 386
Muut luovutusvoitot	12 567	0	0	0
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>120 187</i>	<i>150 386</i>	<i>107 620</i>	<i>150 386</i>
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	114	0	0	0
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>114</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	34 563	35 440
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>34 563</i>	<i>35 440</i>

Erittely poistoeron muutoksista

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	983 736	983 736
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0	0
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	983 736	983 736

8.3 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat tase-erittäin

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	114 860	1 230 416	0	1 345 275
Tilikauden poisto	-25 490	-188 168	0	-213 658
Poistamaton hankintameno 31.12.	89 370	1 042 247	0	1 131 617
Arvonkorotukset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	89 370	1 042 247	0	1 131 617
Olennaiset lisäpoistot	0	0	0	0
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 933 015	42 995 538	17 604 329	179 028	99 338	219 280	69 030 529
Lisäykset tilikauden aikana	256 160	0	28 406	0	0	3 481 933	3 766 499
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	-427 146	-427 146
Vähennykset tilikauden aikana	-53 478	0	0	0	0	0	-53 478
Siirrot erien välillä	0	157 255	2 107 306	0	0	-2 264 561	0
Tilikauden poisto	0	-2 125 393	-1 657 019	-132 802	0	0	-3 915 215
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 135 698	41 027 400	18 083 022	46 226	99 338	1 009 506	68 401 189
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 135 698	41 027 400	18 083 022	46 226	99 338	1 009 506	68 401 189
Olennaiset lisäpoistot	0	0	0	0	0	0	0
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	663 840	705 559	230 287	230 287
Muut maa- ja vesialueet	8 289 599	8 152 940	7 905 411	7 702 728
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>8 953 439</i>	<i>8 858 499</i>	<i>8 135 698</i>	<i>7 933 015</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osak- keet omis- tusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserniyh- teisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 737 145	400 000	783 914	475 227	9 396 285	1 005 223	877 633	1 882 856
Lisäykset	0	265 198	0	0	265 198	1 650 000	0	1 650 000
Vähennykset	0	0	0	0	0	-136 794	-16 667	-153 461
Hankintameno 31.12.	7 737 145	665 198	783 914	475 227	9 661 483	2 518 429	860 966	3 379 395
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 737 145	665 198	783 914	475 227	9 661 483	2 518 429	860 966	3 379 395

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Nimi	Y-tunnus	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Kuntakonsernin osuus 1000 euroa		
					omasta	vieraasta	tilikauden
					pääomasta	pääomasta	voitosta/ tappiosta
Limingan kunta							
Limingan peruskunta	0186553-2				26 354	39 412	-1 168
Kunnallistekniikka	0186553-2				673	770	83
Ruoka- ja puhtaus	0186553-2				2 172	25 412	501
Tytäryhteistöt							
Limingan Kehitys Oy	0927285-4	Liminka	100,00	100,00	915	229	43
Limingan Matkailu Oy	2815148-4	Liminka	0,00	100,00	-33	60	-3
Park Hotell Liminka Oy	3165870-2	Liminka	0,00	100,00	-48	100	19
Limingan Vesihuolto Oy	0186543-6	Liminka	100,00	100,00	3 980	7 954	193
Limingan Asunnot Oy	0712728-2	Liminka	100,00	100,00	2 973	1 761	29
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	1970680-4	Liminka	75,00	75,00	1 563	8	-38
Kiinteistö Oy Lakeustalo Liminka	0299951-6	Liminka	100,00	100,00	-1 519	9 018	-177
Yhdistelemättömät tytäryhteistöt							
Ruutikunnat Oy	3333825-1	Liminka	100,00	100,00	2 871	577	-211
Kuntayhtymät							
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä (OSAO), Liminka-konserni	0992445-3	Oulu	3,85	3,85	3 135	1 029	39
Pohjois-Pohjanmaan liitto, Liminka-konserni	0922484-4	Oulu	1,33	1,33	23	13	1
Osakkuusyhteisöt							
Limingan Kehitys Oy							
Limingan Kuitu Oy	2885794-6	Liminka	0,00	49,00	328	1 367	52
Limingan Vesihuolto Oy							
Lakeuden Keskuspuhdistamo	0681543-8	Liminka	0,00	23,57	578	81	42
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt							
Limingan Asunnot Oy							
As Oy Karintie	0233756-3	Liminka	0,00	27,86	67	1	-1
As Oy Limingan Koti	0186565-5	Liminka	0,00	29,46	22	35	3
As Oy Veteraanipuisto	0520251-7	Liminka	0,00	36,00	237	50	6

Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	13 992	0	196 612
Lainasaamiset	0	450 000	0	250 000
Siirtosaamiset	0	15 051	0	0
Yhteensä	0	479 043	0	446 612

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtosaamiset	0	25 235	0	0
<i>Yhteensä</i>	0	25 235	0	0
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	504 278	0	446 612

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Muut menoennakot	1 214	979	0	0
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	1 214	979	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Siirtyvät korot	98 881	66 759	98 881	66 759
Tulojäämät				
Jaksotetut henkilöstökulut	9 776	7 717	0	0
Siirtyvät korot	13 420	0	15 051	0
Kelan korvaus työterveyshuollosta	89 286	86 160	89 286	86 160
EU-tuet ja avustukset	79 349	0	79 349	0
Projektirahoitussaamiset	175 927	339 414	120 658	171 381
Muut tulojäämät	163 159	225 298	91 468	93 865
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	629 798	725 348	494 693	418 165
<i>Siirtosaamiset yhteensä</i>	631 013	726 327	494 693	418 165

VASTATTAVAA

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	16 700 974	16 700 974	16 700 974	16 700 974
Peruspääoma 31.12.	16 700 974	16 700 974	16 700 974	16 700 974
Muut omat rahastot 1.1.	3 707 596	3 723 736	0	0
Siirrot rahastoon	44 275	4 172	0	0
Siirrot rahastosta	-27 646	-19 025	0	0
Siirrot erien välillä	0	-1 288	0	0
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	3 724 225	3 707 596	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	32 489 629	33 164 784	12 012 252	10 303 764
Yrityssostot	0	117 775	0	0
Edellisten tilikausien oikaisu	-122 575	532 207	0	0
Siirrot	0	-3 990	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	32 367 054	33 810 776	12 012 252	10 303 764
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 410 251	-1 321 147	-583 628	1 708 487
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	51 382 002	52 898 199	28 129 597	28 713 225

Erittely poistoerosta

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	14 806 165	15 789 901
Verotuspoistoihin liittyvät poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	14 806 165	15 789 901

Vapaaehtoiset varaukset, Investointivaraukset

Investointivaraukset	2024	2023
Keskustan alueen kunnallistekniikka	0,00	1 000 000,00
Kumppanuushankkeet 2020	0,00	1 000 000,00
Vesilaitoksen rakentaminen	0,00	0,00
lähijunan/kaksoisraiteen rakentaminen ja tähän liittyvä maanhankinta	5 000 000,00	3 000 000,00
Investointivaraukset yhteensä 31.12.	5 000 000,00	5 000 000,00

Lainat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 899 889	11 632 891	1 500 000	2 600 000
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>9 899 889</i>	<i>11 632 891</i>	<i>1 500 000</i>	<i>2 600 000</i>

Joukkovelkakirjalainat

	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	21 000 000	14 000 000
- korko 2,77% - 3,44%		
- erääntyvät 17.1.-17.4.2025		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>21 000 000</i>	<i>14 000 000</i>

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	0	21 175	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>21 175</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat	0	33 344	0	51 913
Siirtovelat	0	0	0	187 153
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>33 344</i>	<i>0</i>	<i>239 065</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>33 344</i>	<i>0</i>	<i>239 065</i>

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	4 349 742	4 372 104	2 516	2 516
Muut velat	379 002	379 002	0	0
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	4 728 744	4 751 106	2 516	2 516
Lyhytaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	0	0	0	0
Muut velat	586 860	679 624	458 876	497 772

Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	586 860	679 624	458 876	497 772
<i>Muut velat yhteensä</i>	5 315 604	5 430 730	461 392	500 288

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Siirtyvät projektirahoitukset	230 912	360 268	229 478	330 886
Menojäämät				
Verovelat	3 741	2 716	0	0
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	2 594 281	2 544 404	2 287 443	2 242 291
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	64 635	94 665	1 297	4 164
Korkojaksotukset	83 089	98 721	48 867	61 139
Muut menojäämät	744 304	866 053	609 235	958 835
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 720 962</i>	<i>3 966 827</i>	<i>3 176 319</i>	<i>3 597 316</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 720 962</i>	<i>3 966 827</i>	<i>3 176 319</i>	<i>3 597 316</i>

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 594 745	1 733 607	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 338 453	4 338 453	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	31 137	42 934	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	738 681	738 681	0	0
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>5 077 133</i>	<i>5 077 133</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	200 000	200 000	0	0
Talletukset	10 000	10 000	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>210 000</i>	<i>210 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>210 000</i>	<i>210 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	3 139 795	3 726 509	3 076 539	3 686 545
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 030 199	1 055 818	989 395	1 027 447
Leasingvastuut yhteensä	12 900 864	13 519 104	12 785 530	13 385 572
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 109 399	1 139 048	1 038 147	1 068 790
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	2 864 065	2 883 375	2 864 065	2 883 375
<i>Yhteensä</i>	<i>16 040 658</i>	<i>17 245 613</i>	<i>15 862 069</i>	<i>17 072 117</i>

Vuokra- ja leasingvastuiden vertailuvuoden tietoja on korjattu. Vuokravastuista on oikaistu pois hyvinvointi-alueelle siirtyneet vastuut ja leasingvastuisiin on lisätty sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet.

Vuokravastuut kunta:

Katrin päiväkodin vuokrasopimus 31.1.2026 saakka
Aapin päiväkodin vuokrasopimus 31.7.2032 saakka
Kunnanvarikko 2032 saakka
Tupos Moduli 1 31.12.2025 saakka
Tupos Moduli 2 31.12.2026 saakka

Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			14 515 000	14 515 000
Jäljellä oleva pääoma			11 073 476	11 823 521
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 112 309	1 112 309	1 112 309	1 112 309
Jäljellä oleva pääoma	127 310	211 198	127 310	211 198

Muiden puolesta annettujen takausten vertailuvuoden tiedot on korjattu.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	88 637 650	85 098 617
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	95 117	67 741

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	390 909	248 950	0	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
Muut sopimusvastuut	613 820	613 820	0	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	1 004 729	862 771	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu*	711 227	903 870	0	0

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	2023
Konsernipalvelut	26	27
Elinvoimapalvelut	15	15
Sivistyspalvelut	437	458
Hyvinvointipalvelut	40	33
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut	50	49
Kunnallistekniikka	8	13
<i>Yhteensä</i>	576	595

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	26 781 949	27 040 935
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	47 390	93 088
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	26 829 339	27 134 023

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Suomen Keskusta	7 104	7 201
Limingan Kokoomus	1 453	1 804
Perussuomalaiset	3 380	4 072
Limingan Sosiaalidemokraatit	60	104
Limingan Vasemmisto	2 076	2 222
Rantalakeuden Vihreät	1 050	792

<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	15 122	16 194
--	--------	--------

Tilintarkastajan palkkiot

	2024	2023
KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	12 703	20 291
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	820	2 387
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>13 523</i>	<i>22 678</i>

9. LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

9.1 KUNNALLISTEKNIikka LIIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Kunnallistekniikka liikelaitos rakentaa sekä ylläpitää kunnallistekniikkaa asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Moniammatillisen henkilöstö ja hyvät yhteistyökumppanit mahdollistavat palvelutuotannosta kehittyvän ja ketterän. Toiminta on kustannustehokasta ja kannattavaa.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Kunnallistekniikka liikelaitoksen tehtävänä on omistajan linjauksen mukaisesti suunnitteluttaa, rakentaa sekä kehittää liikenneväylät, puisto- ja muut yleiset alueet sekä ylläpitää katu-, puisto-, yleiset alueet ja luontokohteet sekä tuottaa paikkatietopalveluja.

Limingassa on n. 200 ha Rams -kunnossapitoluokituksen kuuluvia viheralueita, joista leikattavaa nurmialaa on lähes 50 ha ja avoimia viheralueita 7 ha. Viheralueiden hoito toteutetaan viheralueiden kunnossapidon luokituksen mukaisesti. Kunnossapidon tehokkuutta on parannettu toteuttamalla kunnossapitoluokituksen ja palvelusopimuksen mukaista hoitotasoa, lisäämällä robotiikkaa viheralueiden hoitoon keskustan alueella sekä uusimalla konekalustoa. Keskustan viheralueiden koneellinen hoito tuotetaan liikelaitoksen omana työnä. Tupoksen ja Ala-Temmeksen alueiden koneellinen kunnossapito tuotetaan ostopalveluna. Viheralueiden kunnossapidon laatua voi seurata kunnan nettisivuilta (Fluent RoadInfo). Liikelaitos ohjaa viher- ja yleisten alueiden suunnitteluttamista, joka toteutetaan ostopalveluna.

Leikkipuistoja Limingassa on 17 kpl. Liikelaitos huolehtii puistojen leikkikenttävälineiden riittävästä huollosta ja kunnossapidosta sekä laitteiden säännönmukaisesta tarkastamisesta. Leikkipuistojen ympäristöt pidetään viihtyisinä ja turvallisina leikkipaikkoina. Luontokohteiden kunnossapidon palveluun kuuluu pitää lintutornit, nuotiopaikat ja polut turvallisina retkeilijöille ja matkailijoille. Luontokohteiden ja leikkipuistojen kunnossapidon palvelut tuotetaan liikelaitoksen omana työnä ja käytössä on sähköinen huoltokirja turvallisuuden valvontaan.

Asemakaava-alueilla ylläpidettävää katuverkostoa on 80 km, kävely- ja pyöräilyväyliä 47 km ja valaistua katuverkostoa on 65 km. Palvelusopimuksen mukaisesti kadut pidetään lain mukaisesti riittävän hyvässä ja turvallisessa kunnossa. Riittävällä tilaajan myöntämällä investointirahoituksella voidaan panostaa tiestön peruskorjauksiin ja niiden kuntoon. Katujen talvikunnossapito tuotetaan palveluostona ja katujen talvikunnossapidon laatua voi seurata kunnan nettisivuilta (Fluent RoadInfo: fluentprogress.fi). Liikelaitos ohjaa katusuunnittelua, joka hankitaan ostopalveluna.

Yksityisteiden tiekunnille kunta järjestää ympärivuotista kunnossapitoa (46 km) sekä erikseen haettavaa aurauspalvelua. Liikelaitos ylläpitää aurauspalvelurekisteriä ja huolehtii kunnossapitoon liittyvistä hallinnollisista ja käytännön tehtävistä. Kunnossapidon koneelliset palvelut tuotetaan palveluostona.

Paikkatietopalvelut tarjoavat mittaus- ja kartoituspalveluita maankäytön ja rakentamisen sekä kunnallistekniikan tarpeisiin oikeilla lähtötiedoilla oikea aikaisesti. Paikkatietopalvelut tuotetaan liikelaitoksen omana työnä.

Toimintaympäristöanalyysi

Kunnallistekniikan toimintaympäristö on monialainen. Liikelaitoksen toiminta koostuu katuverkon, puisto- ja yleisten alueiden sekä luontokohteiden kunnossapidosta, alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kehittämisestä. Yleiskuva paikkakunnasta on elinvoimainen, kunnossapito on hoidettu ammattitaitoisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta kasvaa ja kehittyy, mikä näkyy myös käyttötalouden kuluissa.

Vuoden 2024 polttoaineiden hintataso on vaihdellut useiden tekijöiden, kuten raakaöljyn hinnan ja verotuksen muutosten vuoksi. Bensiinin ja dieselin hinnat laskivat vuoden 2024 toisella neljänneksellä noin 4 % verrattuna edelliseen vuoteen (Tilastokeskus). Hinnan muutos on näkynyt positiivisesti käyttötalouden kuluissa.

Maarakennuskustannukset nousivat 0,2 % vuonna 2024. Kustannustekijöittäin tarkasteltuna kustannusnousu vuonna 2024 edellisestä vuodesta oli ostetuissa konepalveluissa, 3,0 % (Tilastokeskus). Toimintakaudella ostetuissa konepalveluissa oli 8 % nousu talousarviosta. Rakentamisen suhdanne on ollut haastava ja asuntorakentamisen määrä väheni vuonna 2024.

Palkkataso nousi toimintakaudella TS- sopimuksen yleiskorotuksilla 1,5 %. Toimintakauden aikana saatiin ammattitaitoista henkilöstöä kausityöhön ja robotiikka otettiin käyttöön keskustan viheralueiden kunnossapidon töihin. Robotiikan hyödyntäminen kunnossapidon tehtävissä vapauttaa työaikaa muualle käytettäväksi, pitää hoitoluokituksestaan korkean alueen laadun tasaisena ja vähentää kunnossapidon kustannuksia pitkällä aikavälillä. Lisäksi sähkökäyttöiset robotit ovat ympäristöystävällisempiä kuin bensiinikäyttöiset koneet.

Talvikunnossapidon laadun nosto keskusta alueen ja koululaisten käyttämillä pääpyöräteillä sekä runsasluminen alkutalvi ja liukas lopputalvi lumensiirto- ja hiekoitustöineen ovat nostaneet talvikunnossapidon kuluja katualueilla.

Katuinventointi toteutettiin vuonna 2021, jonka mukaan Limingassa on kunnostustarpeessa olevaa katuomaisuutta 34 km. Kustannusarvio korjaamiseen on vaurioluokittain yhteensä 7 150 000 € vuoden 2021 hintatasolla. Hintatason muutos tähän päivään tulee huomioida.

Katualueiden kunnossapitoon käytetyt eurot ja prosenttiosuus korjaustarpeesta:

	2022	2023	2024	2025
Kunnossapito (ta)	470 000 €	528 500 €	569 000 €	599 500 €
Katujen ylläpitotyöt: auras, niitot, liikennemerkkityöt, päällysteen korjaus, valaistuksen huoltotyöt ja korjaukset, kuivatuksen parantaminen.	(6,6 %)	(7,4 %)	(7,9 %)	(8,4 %)
Peruskorjaus (ta)	580 000 €	535 000 €	415 000 €	240 000 €
Rakenteen parantaminen, asfaltointi- ja valaistustyöt.	(8,1 %)	(7,5 %)	(5,8 %)	(3,3 %)

Vuoden 2024 aikana bitumin hinnan nousu on vaikuttanut asfaltin hintaan, mutta samalla kilpailu markkinoilla on pitänyt hinnat kohtuullisina.

Kävely- ja pyöräilyväylille osoitetut Traficomien investointiavustusten määrärahat tippuvat vuodelle 2025. Liminka on osannut hyvin hyödyntää näitä määrärahoja investointihankkeissaan. Toimintaa tukevien hankkeiden rahoitukset ovat mahdollistaneet myös kehittämistyötä liikenneturvallisuuden lisäämiseen ja viheralueiden hoitoon.

Valaistuksen uusimisen investoinnit näkyvät sähkön kulutuksen alenemisena käyttökuluissa, vaikka valaistuksen määrä on lisääntynyt. Sähkön käyttökulut ovat laskeneet 28 % vuodesta 2023. Valaistuksen uusiminen oli investointiohjelman mukaista ja lisäksi valaistusta parannettiin mm. koululaisten käyttämillä reiteillä. Valaistuksen kehittäminen led-tekniikkaan on ympäristöteko ja toteuttaa kestävän Limingan tavoitteiden toteutumista. Valaisemattomia katuja on jäljellä n. 10 km. Limingan kunta on kilpailuttanut sähköntoimittajan vuosille 2025-2027.

Limingan kunta käynnisti yhteistoimintaneuvottelut syksyllä. Talouden sopeuttamisen toimet vaikuttivat mm. henkilöresurssien palkkaukseen. Liikelaitoksen toimintaa on sopeutettu taloudellisten tavoitteiden, investointien vähenemisen sekä ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon palvelun siirtymisen vuoksi.

Palveluiden järjestämisen ja keskeisten toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Palvelu	Arvio palvelu-tarpeesta	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelmakaudella	Toteutuminen 2024
Katujen kunnossapito	ennallaan	26%	74%	kilpailutus, omajohtoinen työ ja tarvikkeet	Kilpailutetut urakoitsijapalvelut talvikunnossapidon laadun nosto, hankintahintojen nousu, verkon laajentuminen, kalustohankinnat	Katuverkko on laajentunut kävelyn- ja pyöräilyn osalta 0,5 km ja uutta valaistusta 3 km, talvikunnossapidon laatua on nostettu, kalustohankinnat ovat toteutuneet
Yksityisteiden auraspalvelu	ennallaan	5%	95%	kilpailutus	Kohteiden määrä, kilpailutetut urakoitsijapalvelut	84 kpl (-1kpl), urakoitsijapalvelut on kilpailutettu.
Yksityistiet sis.materiaalit	ennallaan	28%	72%	kilpailutus, omajohtoinen työ ja tarvikkeet	Tiekuntien perustaminen, soraistukset	Ei uusia tiekuntia, soraistuksia toteutetaan pääosin perusparannusten jälkeen. Yksityistiekunnilla on ollut mahdollista hakea valtionavustusta perusparannuksiin.
Puistot, muut yleiset alueet	ennallaan	82%	18%	Kilpailutus omajohtoinen työ	Kalustohankinnat ja robotiikan käyttöönotto, alueiden laajeneminen, kilpailutetut urakoitsija-alueurakointi palvelut, kausityö	Hankinnat ovat toteutuneet, viherverkosto on kasvanut 5,3 ha, urakoitsijapalvelut on kilpailutettu, kausityö on toteutunut
Mittaus ja kartointus	ennallaan	94%	6%	omajohtoinen työ	Kalusto- ja ohjelmisto hankinnat	Hankinnat ovat toteutuneet

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Kunnallistekniikan toimintojen tuottavuutta on pyritty parantamaan jatkuvalla kehittämisellä, palveluiden kilpailuttamisella, kustannusvastaavalla hinnoittelulla ja sopimusohjauksella.

Vuoden aikana on kehitetty digitaalisia palveluita hyödyntäen Fluent kunnossapidon seurantajärjestelmää omavalvonnan päivittäisenä työkaluna sekä kuntalaisten digipalveluiden lisäämiseksi. Ajantasaisen katujen talvihoidon sekä viherhoidon seurannan lisäksi tänä päivänä voi leikkipuistoihin tutustua leikkipuistoesittelyiden avulla jo ennakkoon kunnossapidon sovelluksen kautta. Asiakaspalautteet voi jättää leikkipuistoissa olevien Qr- koodin avulla. Toimintaan liittyviä teemakarttojen päivitykset ovat selkeyttäneet työtehtävien tekemistä sekä urakoitsijoiden että työntekijöiden osalta.

Liikenneturvallisuuden kehittämistyötä on tehty yhdessä Elyn kanssa. Alkuvuodesta järjestettiin Puhetta Rantakylän liikenneturvallisuudesta -infoilta ja kysely kuntalaisille mahdollisen kylätien tekemisestä

Rantakylään. Kyselyn tulokset ja palautteet kylätiehankkeesta olivat myönteisiä, joten Ely on laatinut kylätiestä hankekortin yhteistyössä kunnan kanssa. Koululaisten liikenneturvallisuuden parantamiseksi on teetetty Linnukan päiväkodin ja Liminganlahden koulun liikenneturvallisuussuunnitelma. Suunnitelmassa on huomioitu päiväkodin ja koulun pihojen kehittämistarpeet. Lisäksi Tupoksen ja keskustan koulualueen liikenneturvallisuutta on edistetty Traficomin hankkeiden tuella.

Limingan ensimmäisen pyöräkadun liikennesääntöihin sekä kestävän liikkumisen kulkutapoihin pääsivät kuntalaiset tutustumaan Jutkokylällä pidetyssä Fiksusti liikkuva Liminka liikenneturvallisuustapahtumassa kesäkuussa. Vastaavan kaltainen liikenneturvallisuuden tapahtuma toteutettiin syyskuussa myös Tupoksessa.

Viheralueiden kunnossapitoon on laadittu hoitokortteja eri kunnossapitoalueille. Hoitokortit selkeyttävät työn ohjausta ja työtehtävien tekemistä. Viheralueiden hoidossa toteutetaan päivitettyä RAMS-kunnossapidon luokitusta ja robotiikka otettiin käyttöön keskustan viheralueiden hoidossa. Loppuvuodesta hankittiin uutta kalustoa viherhoidon resursseihin. Robotiikan lisäämisellä ja työkoneiden uudistamisella kehitetään ja tehostetaan puistojen hoidon tuottamista.

Jätehuollon kehittämistä on jatkettu yleisillä alueilla. Uusia roska-astioita on lisätty ja päivitetty uusille ja nykyisille kävelyreiteille. Kunnallistekniikka liikelaitos on hakenut kertakäyttöisten muovituotteiden roskaantumisen siivous- ja ennaltaehkäisevien kustannuksista (SUP- tuotteet) aiheutuneita kuluja Pirkanmaan Ely keskukselta. Saatu korvaus vuodelta 2023 oli 18 600 €.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi on järjestetty ratkaisukeskeisen työnohjauksen työpajoja sekä selkeytetty tehtäväkuvia. Laaditun perehdytysoppaan ja perehdyttämisen tueksi on järjestetty liikelaitoksen kausityöntekijöille iltapäiväkahvit. Työturvallisuuden merkityksestä työssämme on järjestetty erillinen työturvallisuuspäivä työturvapuistoon.

Kunnallistekniikka liikelaitos on mukana Unicef Lapsiystävällinen kunta ja Kestävä Liminka työryhmissä. Kuntalaisia on osallistettu monin eri tavoin, valtakunnallisen Miljoona roskapussia -kampanjan avulla keräämään roskia yleisiltä alueilta, valtakunnalliset soolotalkoot jättibalsamin ja komealupiinin torjuntaan sekä Vanhan Limingan kehittämisiltä.

Limingan kunta, Kunnallistekniikka liikelaitos

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	TA2024	tot %
LIKEVAIHTO	1 610 203	1 864 128	1 671 400	96 %
Valmistus omaan käyttöön	47 390	93 088	75 000	63 %
Liiketoiminnan muut tuotot	23 595	1 045	0	
Tuet ja avustukset kunnalta	0	1 937	0	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavara				
Ostot tilikauden aikana	-262 306	-220 088	-193 450	136 %
Palvelujen ostot	-815 461	-894 536	-799 000	102 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 077 767	-1 114 624	-992 450	109 %
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-327 178	-516 697	-430 300	76 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-70 748	-102 205	-83 866	84 %
Muut henkilösivukulut	-6 478	-19 848	-10 355	63 %
Henkilöstökulut yhteensä	-404 403	-638 750	-524 521	77 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 997	-7 997	-8 000	100 %
Liiketoiminnan muut kulut	-108 036	-135 499	-196 350	55 %
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	82 986	63 328	25 079	331 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	13	0	0	
Muut rahoituskulut	0	-13	0	
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	82 999	63 315	25 079	331 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	82 999	63 315	25 079	331 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	82 999	63 315	25 079	
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024	2023		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,3	16,6		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	18,3	16,6		
Voitto, %	5,2	3,4		

Analyysi talouden toteutumisesta

Kunnallistekniikan liikelaitos pysyi sille asetetuissa taloudellisissa tavoitteissaan. Liikelaitoksen liikevaihtoa vuonna 2024 kertyi 1,61 milj. Liikelaitoksen kulut alittivat talousarvion 82 986 € kulujen toteutuman ollessa 98,7 %. Liikelaitoksen poistot ovat kalustopoistoja. Liikelaitoksen tuotot kattoivat kauden tilikauden

toteutuneet kulut ja liikeylijäämäksi muodostui 82 986 €. euroa. Liikelaitoksen liikevaihto on pienentynyt vuodesta 2023, mikä johtuu liikuntapaikkojen kunnossapidon palvelun siirtymisestä hyvinvointipalveluille.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoissa on ollut kasvua + 35 % talousarvioon nähden. Ylitys on tullut kaluston päivittämisen tarpeista sekä rakennusmateriaalien hankinnoista. Katujen talvikunnossapidon kulut ovat toimintakaudella ylittyneet 10 % vuodesta 2023. Sähkön käyttökulut ovat laskeneet 28 % vuodesta 2023. Palveluiden ostot ovat ylittyneet 2 % talousarviosta. Myyntituotot kunnalta ovat toteutuneet 96,85 %. Muita tukia ja avustuksia on saatu toimintaa tukevien hankkeiden toteutukseen 23 000 euroa, kulut on katettu käyttötalouden menoista.

Kunnan talouden tasapainottamisen toimenpiteitä on tehty toimintakauden aikana. Talousarviossa varauduttiin henkilöstöresurssin lisäykseen investointien toteutukseen sekä kunnossapidon tehtäviin. Henkilöresurssitarve toteutettiin palveluostoina ja näin ollen palkkakulut ovat jääneet alle arvion. Kalustohankinnat toteutuivat loppuvuodesta, joten koneisiin ja laitteisiin varatut vuokrat jäivät lähes toteutumatta. Liikelaitos toteutti tilaajan pyynnöstä Okkosenrannan elämyspolun rakentamisen liikelaitoksen käyttötalouden varoista.

Liikelaitoksen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Kunnallistekniikka pysyi taloudellisissa tavoitteissaan. Palvelualueen perustehtävät pystyttiin toteuttamaan normaalisti sekä kehittämistoimenpiteitä vietiin suunnitelmallisesti eteenpäin. Omistajaohjauksen mukaiset laaduntarkastuskierrokset toteutettiin helmi- ja elokuussa. Kunnallistekniikka liikelaitos on toteuttaa yhteistyössä Ruoka-, puhtaus ja tilapalvelut liikelaitoksen kiinteistöjen piha-alueiden viherhoidon. Toimintasuunnitelman mukaisesti toteutettiin osallistamisilta vanhan Limingan alueen kehittämiseksi. Strategian mukaisesti rakennamme myönteistä ja vetovoimaista kuntakuvaa yhteistyössä kuntalaisten ja yritysten kanssa.

Kunnallistekniikan toimintojen osalta toimintakaudella on toteutettu palvelunkuvausten sekä hoitoluokituksen mukaista kunnossapitoa. Alueiden laajeneminen näkyy kunnallistekniikan järjestettävissä toiminnoissa. Kävely ja pyöräilyväylille toteutettiin perusparannuksia ja asfaltointia lähes 3,5 km verran. Uutta pyörätietä on rakennettu n. 0,5 kilometriä Tupokseen. Kaikkienensa puisto- ja katuviheralueita on perustettu 3 ha ja Katrinkeidon leikkipuiston peruskorjaus saatiin valmiiksi. Yksityisteiden aurauspalvelusopimuksia oli voimassa 84 kpl määräaikaan 30.9 mennessä.

Toimenpidekaudella katuja on päällystetty työohjelman mukaisesti 3 km. Uutta valaistusta on rakennettu noin 3 km Kirkkokari Härmänhaka alueilla ja vanhaa valaistusta uusittiin 5,5 km Kaarteenahon ja Keväniemen aluilla sekä koululaisreiteillä. Valaistuksen investoinnit on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Syksyllä valmistui hankerahoitusta saanut Tupoksen lähiliikunta-alueen I vaihe tekonurmikenttineen sekä ulkokuntosaleineen. Loppuvuodesta liikelaitos toteutti tilaajan pyynnöstä Okkosenrannan elämyspolun viimeistelyt käyttötalouden kuluista, jotta reitti saatiin valmiiksi käyttäjille.

Vuoden aikana paikkatietopalvelut ovat täydentäneet pohjakartoitusmittauksia puuttuvien ja vanhentuneiden rakennusten ja alueiden osalta sekä koonneet pohja-aineistoa useiden eri suunnitelmien suunnittelun

tueksi. Rakennusvalvonnan sijaintikatselmuskartoituksia sekä rakennusmerkintöjä on ollut hiljaisesta rakentamisesta huolimatta.

Talvikunnossapitotyöt käynnistyivät talvikauden alkaessa. Lumimäärät ovat olleet vähäisempiä verrattuna 2023 loppuvuoteen. Sen sijaan liukkaudentorjuntaa on ollut enemmän loppuvuodesta. Talvikunnossapidon urakoita on ollut mahdollista seurata kunnan nettisivuilta. Keskusta-alueen suojateiden ja katuliittymien kunnossapitoa on tehostettu paremman käytettävyyden vuoksi ja koululaisten käyttämien pääpyöräteiden kunnossapitoa on parannettu.

Varikkotoimista Kuormatien olemassa olevaa kylmää varastointitilaa hyödynnetään toiminnassa niin pitkään kuin mahdollista. Johtokunnan päätöksellä varastointitilojen lisäystä tarkastellaan tarvittaessa uudelleen. Työtiloihin on saatu tarvittua täydennystä, kun pieniin paloturvallisuutta vaativiin töihin on sovittu käytettävän Liminganlahden koulun teknisentyön tiloja.

Toimintaa tukeva hanketoiminta on ollut suunnitelman mukaista. Hanketoiminnan avulla pystytään vaikuttamaan katuverkoston kuntoon ja sen investointitarpeisiin sekä aktivoimaan kuntalaisia kestäviin kulkutapoihin. Syksyllä valmistui hankerahoitusta saanut Tupoksen jalankulku ja pyöräilyväylän aluereitti ja koulualueen pyöräpaikoitukset. Linnukkatien kevyenliikenteen väylän kehittämishanke vihdoin käynnistyi, kun rahoitus hankkeen toteuttamiseksi varmistui. Linnukkatien hanke on osavastaanotettu syyskuussa. Hankkeessa Limingan Vesihuollolle tehdyt työt vaikuttavat urakan valmistumisen aikatauluun ja lopputöiden saattamiseen. Hanke valmistuu kesällä 2025.

Liminka sai Liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen Limingan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelman laadintaan vuodelle 2024. Edistämishojelman on hyväksytty loppuvuodesta kunnanhallituksessa. Rinnalla on toteutettu myös Oulun seudun pyöräpysäköinnin kehittämishanketta seudullisen pyöräpysäköinnin edistämiseksi. Lisäksi Kunnallistekniikan liikelaitos on saanut Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 100 % avustuksen haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelman mukaisiin torjuntatoimenpiteisiin. Limingan ilmasto- ja ympäristöohjelma huomioidaan myös liikelaitoksen toiminnassa. Kestävän kehityksen edistäminen ja vastuulliset valinnat huomioidaan hankkeissa ja toimintaympäristössä.

Yhdessä tilaajan kanssa laadittu Teiden ja alueiden rakentamisen investointiohjelman toteutus on ollut tavoiteohjelman mukaista. Muista investoinneista Kotirannan alue valmistui joulukuussa vuoden 2024 toteutussuunnitelman mukaisesti viimeistelyjen osalta. Kirkonrannan viimeistelytyöt valmistuivat ja näin koko alueen rakentaminen saatiin päätökseen. Näin ollen kaikki suunnitellut vuoden 2024 investointiohjelman mukaiset hankkeet on saatu vuoden loppuun mennessä valmiiksi.

Limingan kunnan yhteistoimintaneuvottelut taloudellisista ja tuotannollisista syistä saatiin päätökseen vuoden 2024 aikana. Omistaja-asiakas edellyttää, että liikelaitoksen palvelutuotannossa tehdään tehostamistoimenpiteitä kustannuskasvun hillitsemiseksi. Liikelaitos on tehnyt sopeuttamistoimia taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Robotiikan ja digitalisaation avulla pyritään parantamaan toimintojen laatua ja tehokkuutta.

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Liminganlahden hyödyntäminen luontomatkailun näkökulmasta vahvistaa kunnan matkailutoimintaa.

Strateginen tavoite	Tavoite 2025	Tavoite 2024	Mittari	Toteutuma 2024
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toiminnan kehittämisen vastaamaan tilaajan tarpeita muuttuvissa tilanteissa Kustannuskasvun hillitseminen	Toiminnan kehittäminen ja jalkauttaminen, talousarviossa pysyminen	Talousarvio 2024/12 Maarakennuskustannusindeksi/vuosi	Toteutui (Talous pysyi asetetuissa tavoitteissa) Toteutui (+0,2)
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Toiminnan kehittämisen vastaamaan tilaajan tarpeita ja laatukierrokset	Laatukierrokset kaksi kertaa vuodessa yhdessä tilaajan kanssa, 100 % Palvelusopimukset ja –kuvaukset päivitykset, 100 % Palveluiden kehittäminen	Toteuma -% Toteuma -% Fluent- kunnossapidon sovellus tehokkaaseen käyttöön	Toteutui (100 %) Toteutui (100 %) Toteutui
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö	Henkilöstöresurssit vastaavat toiminnan tarvetta Ammattitaitoinen henkilöstö	Työhyvinvointi ja koulutussuunnitelman toteutus, 100 % Tavoitekeskustelut, työkuvien päivittäminen, 100 % Henkilöstöresurssien lisäys +1, mikäli investoinnit kasvavat Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/tt Pitkien sairauspoissaolojen väheneminen Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Toteuma -% Toteuma -% henkilöstön määrä/vuosi poissaolot/vuosi Henkilöstökysely	Toteutui (100 %) Toteutui (100 %) Ei toteutunut (ei lisäystä) Toteutui (6,25 pv/tt) joka toinen vuosi

Maan käyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen sekä riittävä tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite	Tavoite 2025	Tavoite 2024	Mittari	Toteuma 2024
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Tupoksen kaavamutoksen liikennejärjestelyt Kotirannan II vaiheen, Ekokorttelin ja Seppänkankaan katurakentaminen	Tilaajan investointilistan toteutus	Investointien toteutuma %	Toteutui (100 %)
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Rantakylän jalkakävelyn ja pyöräilyn yhteys ja Kurkitie-Kuormatie liikennejärjestelyt tilaajan niin mahdollista-essa.	Traficom hankkeiden edistyminen, kaksoisraiteen huomioiminen suunnittelussa	Investointien toteutuma %	Toteutui (100 %)
	Tupoksen Oikotien liikennejärjestelyt kaavamutoksen edistyessä	Kunnan sisäisten liikenneverkkojen kehittäminen (alueraitit) ja liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus mm. suojatieratkaisut	Peruskorjausohjelman toteutuma %	Toteutui (100 %)
		Katuvalaistuksen kehittäminen: Kirkkokari	Katuvalaistusinvestointien toteutuma %	Toteutui (100 %)
Pohjois-Suomen vetovoimaisin kuntabrandi	Kaksoisraiteen huomioiminen suunnittelussa	Tupoksen liikunta-alueiden kehittäminen, kunnossapitoluokituksen mukaisesti hoidetut viheralueet, leikkipuistot ja katualueet tilaajan tilauksen mukaisesti. Kaksoisraiteen huomioiminen suunnittelussa	Kuntalaisten osallistaminen, asiakaspalaute, huoltokirjan kehittäminen ja käyttäjäkyselyt, oikea-aikainen viestintä	Toteutui (suunnitelman mukaisesti)

Kunnallistekniikka liikelaitos

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	8	8	0
Määräaikaiset, lkm	5	0	-5
Sijaiset, lkm	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	3	0	-3
Henkilöstö yhteensä	16	8	-8

Kunnallistekniikka liikelaitoksessa työskentelee ammattitaitoinen henkilöstö, vakituista henkilöstöä on kahdeksan. Kausityöhön palkattiin viisi työntekijää kunnossapidon eri tehtäviin ja harjoittelu- ja palkkatukityötä tarjottiin kolmelle henkilölle. Kesäsetelityön sai 15 nuorta. Lisäresurssia rakentamisen tehtäviin hankittiin ostopalveluna.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi on järjestetty ratkaisukeskeisen työnohjauksen työpajoja. Työhyvinvoinnin jaksamista on tuettu kannustamalla käyttämään kunnan tarjoamia liikuntapalveluita ja Smartum liikunta- ja kulttuurietuja sekä Asiaa aivoterveystä ja työhyvinvoinnin yhteisillä luennoilla. Työhyvinvointikysely toteutetaan joka toinen vuosi. Päivitetyt henkilöstö- ja hyvinvointisuunnitelmat on hyväksytty kunnanvaltuustossa loppuvuodesta. Lisäksi on ollut turvallisen tilan, hankintalain ja fasilitoinnin koulutusta sekä ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden suunnittelutyöpaja. Työergonomiaan liittyvää ohjausta on tarjottu toimistotyöntekijöille ja työturvallisuuden merkitystä on käsitelty turvapuistovierailulla. Liikelaitosten johtokunta tutustui maaliskuussa liikelaitoksen henkilöstöön ja toimitiloihin. Henkilöstön virkistysiltapäivä pidettiin loppuvuodesta. Kunnallistekniikan oman työn näkyvyyttä on tuotu esiin Kunnallistekniikan toimintakertomus v. 2024 videon avulla.

Liikelaitos on mukana Unicef Lapsiystävällinen kunta ja Kestävä Liminka työryhmissä. Kehityskeskustelut pidettiin henkilöstölle henkilökohtaisina keskusteluina. Kunnan henkilöstöjuhla oli toukokuussa. Perehdytyksen tueksi järjestettiin liikelaitoksen uusien työntekijöiden iltapäiväkahvit. Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 6,25 päivää/työntekijä. Poissaolojen määrä on laskuenut vuodesta 2023 (29,6 päivästä) 6,25 päivään per työntekijä. HTV kunnallistekniikan yksikössä on vähentynyt viimeisen neljän vuoden aikana.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 82 999 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Limingan kunta
Kunnallistekniikka liikelaitos

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

1.1.-31.12.2024

1.1.-31.12.2023

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Liikelyljäämä (-alijäämä)	82 986	63 328
Poistot ja arvonalentumiset	7 997	7 997
Rahoitustuotot ja -kulut	13	-13

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	90 995	71 312
--------------------------------	--------	--------

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0
-------------------------------------	---	---

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset	0	0
------------------------	---	---

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kunnalta	-131 201	-2 396
Saamisten muutos muilta	7 756	96 494
Korott. velkojen muutos kunnalta	94 685	77 543
Korott. velkojen muutos muilta	-62 235	-242 952
Rahoituksen rahavirta	-90 995	-71 312

RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
--------------------	---	---

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

2024

2023

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €

542 309

Investointien tulo-rahoitus, %

0,0 0,0

Lainanhoitokate

0 0

Quick ratio

2 2

Current ratio

2 2

INFORMATIIVINEN TIETO

Yhdystili 31.12.

1 176 095 1 044 894

Yhdystili 1.1.

1 044 894 1 042 498

Yhdystilin muutos

131 201 2 396

LIIKELAITOKSEN TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset hyödykkeet	2 598	10 595
Sijoitukset	0	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 598	10 595
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0	0
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 659	22 437
Muut saamiset	1 255 440	1 117 217
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 263 099	1 139 654
Saamiset yhteensä	1 263 099	1 139 654
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 263 099	1 139 654
VASTAAVAA	1 265 697	1 150 249

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	100 000	100 000
Edell tilikausien yli-/alijäämä	312 939	249 624
Tilikauden yli-/alijäämä	82 999	63 315
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	495 938	412 939

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	0

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	165	165
Ostovelat	251 443	272 643
Muut velat	446 251	355 641
Siirtovelat	71 901	108 861
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	769 760	737 310
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	769 760	737 310

VASTATTAVAA**1 265 697****1 150 249****LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT**

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	39,2	35,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,1	39,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	396	313
Lainakanta 31.12. 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1000 €	0	0

Kunnallistekniikka liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulojen ja menojen kohdistamisessa tilikaudelle on noudatettu suoriteperustetta.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto

	2024	2023
Mittaus ja kartoitus	202 678	174 151
Kunnallistekniikka	1 407 524	1 689 977
<i>Liikevaihto yhteensä</i>	<i>1 610 203</i>	<i>1 864 128</i>

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2024	2023
Yhdyskuntapalvelut	1 633 798	1 867 110
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>1 633 798</i>	<i>1 867 110</i>

Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	815 461	894 536
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>815 461</i>	<i>894 536</i>

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset hyödykkeet

	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 595	10 595
Tilikauden poisto	-7 997	-7 997
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 598	2 598
Arvonkorotukset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 598	2 598
Olennaiset lisäpoistot	0	0
Erittely olennaisista lisäpoistoista		

Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta				
Muut saamiset*	0	1 176 095	0	1 044 894
Yhteensä	0	1 176 095	0	1 044 894
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	16 135
Yhteensä	0	0	0	16 135
Saamiset yhteensä	0	1 176 095	0	1 061 029

*) Muut saamiset kunnalta koostuvat yhdystilistä

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	100 000	100 000
Peruspääoma 31.12.	100 000	100 000
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	312 939	249 624
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	312 939	249 624
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	82 999	63 315
Oma pääoma yhteensä	495 938	412 939

Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat kunnalle				
Muut velat*	0	439 624	0	344 939
Yhteensä	0	439 624	0	344 939
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat	0	1 958	0	39 512
Yhteensä	0	1 958	0	39 512
Vieras pääoma yhteensä	0	441 581	0	384 451

*) Muut velat kunnalle koostuvat yhdystilistä

Muiden velkojen erittely

	2024	2023
Muut velat		
Liittymismaksut	0	0
Muut velat	446 251	355 641
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	446 251	355 641
Muut velat yhteensä	446 251	355 641

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	59 605	85 827
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	0	2 549
Muut menojäämät	12 296	20 485
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	71 901	108 861
Siirtovelat yhteensä	71 901	108 861

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2024	2023
Kunnallistekniikka	8	13
Yhteensä	8	13

Edellisen vuoden vertailutieto on korjattu oikeaksi.

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	357 012	545 662
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	47 390	93 088
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>404 403</i>	<i>638 750</i>

Vakuuksia ja vastuita koskevat liitetiedot

Vuokravastuut

	2024	2023
Leasingvastuut yhteensä	231	219
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	231	219
<i>Yhteensä</i>	<i>231</i>	<i>219</i>

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

9.2 RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tukivat asiakasorganisaatioitaan onnistumaan oman perustehtävän suorittamisessa tarjoamalla maukkaan ja terveellisen, ravitsemussuositusten mukaisen aterian sekä puhtaan ja viihtyisän toimintaympäristön. Liikelaitoksen palvelutuotanto on kustannustehokasta, kestävää ja kannattavaa sekä toiminta on asiakaslähtöisesti täsmällistä ja joustavaa.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut taloudellisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden. Ruokapalvelujen asiakkaista valtaosa on lapsia ja nuoria sekä heidän kanssaan työskentelevää kunnan henkilökuntaa. Päivittäin tarjotaan lähes 3500 annosta lounasta kunnan eri kouluissa ja päiväkodeissa. Ruoanvalmistuksessa suositaan suomalaista lihaa sekä muita kotimaisia elintarvikkeita. Lähellä tuotettuja elintarvikkeita löytyy ruokalistalta muun muassa perunan, juuresten, maidon ja leivän osalta. Ateriat tuotetaan kahdessa valmistuskeittiössä Tupoksen ja Liminganlahden kouluilla. Tehokas valmistusprosessi ja kustannustietoisuus takaavat sen, että tuotetut ruokapalvelut ovat laadukkaita, mutta edullisia. Ruokapalvelut tuotetaan liikelaitoksen omana työnä.

Puhtauspalvelujen siivottavat kohteet ovat kunnan omassa toiminnassa olevia kiinteistöjä. Siivottavaa pinta-alaa 26 eri kiinteistössä on noin 45 000 m². Puhtauspalvelujen tavoitteena on tuottaa palvelu taloudellisesti sekä huolehtia kiinteistön käyttäjille eri tilatyypin ja käyttöasteen mukainen puhtaustaso. Siistit ja puhtaat tilat luovat tilojen käyttäjille viihtyvyyttä, hygieenisyyttä sekä käyttöturvallisuutta. Laitoshuoltajat toimivat kiinteistöhuollon kanssa yhteistyössä huomioiden kiinteistön huolto- ja korjaustarpeita. Puhtauspalvelu tuotetaan omana palvelutuotantona.

Kunnan omistamien kiinteistöjen kerrosala on noin 56 000 m² ja tilavuus n. 275 000 m³. Kiinteistöpalveluiden kunnossapitoon kuuluvat kunnan omistamat rakennukset sekä osa kunnan vuokraamista kohteista. Kiinteistö on jaettu kiinteistönhoitajien kesken vastuurakennuksiin. Kiinteistönhoidon toimintaa ohjaa huoltokirjaohjelma, joka tehostaa kiinteistöjen suunnitelmallista kunnossapitoa. Lisäksi ohjelmassa tehdään kiinteistöjen palvelupyynnöt, jotka kiinteistönhoitajat reagoivat tarpeenmukaisesti. Kiinteistöpalveluiden tehtäviin kuuluu ruoankuljetus kouluille ja päiväkodeille. Kiinteistönhoito toteutetaan liikelaitoksen omana työnä.

Toimintaympäristöanalyysi

Limingan kunnan yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen vuoden 2024 aikana. Omistaja-asiakas odottaa myös liikelaitoksen palvelutuotannossa tehostamistoimenpiteitä kustannuskasvun hillitsemiseksi. Palvelutuotantoa arvioitiin kaikilla liikelaitoksen toiminta-alueilla. Ateriapalveluissa aloitettiin keittiöverkon suunnittelutyö, jonka tavoitteena on ruokatuotannon keskittäminen yhteen valmistuskeittiön malliin vuoden 2025 aikana. Toimintamalli mahdollistaa resurssien tehokkaamman käytön ja kustannusten hallinnan

pidemmällä aikavälillä. Kiinteistöpalveluissa muutokset näkyivät asiakkaan tekeminä toimintojen tiivistämisinä, minkä johdosta osasta vuokrauskohteista luovuttiin, sekä tehtiin omiin kiinteistöihin muutostöitä.

Palvelutuotantoon on lisätty robotiikan käyttöönottoa aktiivisesti sekä kiinteistöhoitoon että puhtauspalveluiden palvelualueilla. Robotiikan ja automatisoinnin avulla pyritään parantamaan toimintojen laatua ja tehokkuutta. Omistajaohjauksen mukaisesti liikelaitos palautti toimintakauden aikana puhtauspalveluiden ulkoistettuja kohteita takaisin omaan palvelutuotantoon.

Limingan kunnalle hyväksyttiin vuoden aikana ilmasto- ja ympäristöohjelma. Kestävän kehityksen edistäminen, sidosryhmien muuttuviin odotuksiin sekä tarpeisiin vastaaminen sekä vastuullisuuteen liittyvät valinnat kuuluvat myös liikelaitoksen arkitoimintaan ohjelman mukaisesti. Limingan kunta kilpailutti sähköntoimittajan vuosille 2025-2027.

Käyttäjäasiakkaan rooli korostuu kiinteistöjen energiankulutuksessa. Yhteistyössä käyttäjien ja kiinteistöpalveluiden kanssa saadaan kiinteistöiden energiatehokkuutta ja kierrättämistä kehitettyä sekä parannettua. Ruokapalveluissa pyritään vähentämään ruokahävikkiä kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Ruokahävikin vähentämisellä on merkittävä ympäristövaikutus. Ravitsemispalvelusektorin osuus koko elintarvikeketjun ruokahävikistä on noin 17 prosenttia. Hävikkiä syntyy eniten tarjoiluhävikistä eli ruoasta, joka ei tulekaan syödyksi.

Palveluiden järjestämisen ja keskeisten toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Palvelu	Arvio palvelu-tarpeesta	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelma-kaudella
Ruokapalvelut	ennallaan	100%		2 valmistuskeittiötä	arviointi
Puhtauspalvelut	ennallaan	n. 95%	5%		Peruspesujen mahdollinen hankinta.
Kiinteistö-palvelut	ennallaan	100%			
Virastomestari-palvelut	ennallaan	100%			Palvelun vakiinnuttaminen

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Ruokapalvelut: Lapsia ja nuoria osallistettiin ruokalistan ja ruokapalveluiden toiminnan kehittämistyöhön kouluruokakyselyn, maisteluraadin ja ruokalatoimikuntien muodossa. Kouluruokakysely pidettiin huhtikuussa 2024, vastauksien pohjalta tehtiin kouluruokalistaan muutoksia tuomalla uusia ruokia ja tarjonta tapoja salaatin raaka-aineille. Ruokalatoimikunnan toiminta on vakiintunut Liminganlahden ja Tupoksen kouluilla. Ojanperän koululla ruokalatoimikunnan perustaminen siirtyi vuodelle 2025.

Ruokapalveluissa otettiin käyttöön hävikin mittaamista varten järjestelmä, jossa hävikkiä mitataan päivittäin kolmessa eri kategoriassa: keittiö-, tarjoilu- ja lautashävikkinä kaikissa ateriapalveluiden kohteissa. Mittauksen ja seuraamisen tarkoituksena saada tietoa muodostuneesta hävikistä ja tiedostaa toimenpiteitä sen vähentämiseksi. Kouluruokailussa hävikkiä muodostuu jokaisena toimintapäivänä 44g / ruokailija ja päiväkotiruokailussa 103g /ruokailija. Ruokahävikin kehitystä seurataan systemaattisesti ja samalla mietitään keinoja sen hallintaan.

Puhtauspalvelut: Linnukan koulun puhtauspalvelut palautettiin liikelaitoksen omaan tuotantoon vuoden alusta. Palvelutuotantoon rekrytoitiin neljä uutta työntekijää. Samalla tarkasteltiin robotiikan hyödyntämistä ja vakiinnutettiin sen käyttö osana puhtauspalveluiden tuottamisessa laadun parantamiseksi sekä henkilöstöresurssien vapauttamiseksi muihin työtehtäviin. Kohteissa, joissa on runsaasti tekstiililattioita, tarkasteltiin puhtaanapidon eri työvaiheita ja mietittiin keinoja, kuinka työ saadaan fyysisesti sekä kevennettyä ja ergonomisemmiksi. Tuloksena kohteisiin hankittiin tarvittavia apuvälineitä- ja koneita, muun muassa varsimureita.

Konekantaa uusittiin ja täydennettiin hankkimalla tekstiililattioiden pesemisiin suunniteltu kone sekä korkeiden ikkunoiden pesuun soveltuva laite, jonka toimintaperiaate perustuu suodatettuun kemikaalittomaan puhtaaseen veteen. Laite on ympäristöystävällinen, sillä sen toiminnassa ei käytetä kemikaaleja, mikä pienentää ympäristön kemikaalikuormaa ja tukee kestävämpää toimintatapaa. Sen avulla voidaan huolehtia kiinteistön ulkopintojen puhtaanapidosta ja korkeiden ikkunoiden pesusta omana työnä ilman ulkopuolisten palveluntarjoajien tarvetta.

Kemikaaliton siivouksen pilotointi aloitettiin loppuvuodesta, tuloksia ja sen hyödyntämistä tarkastellaan vuoden 2025 aikana. Siivousta arvioidaan aistinvaraisesti ja pintapuhtausnäytteillä. Kiinteistöissä on siivoustyönmitoituksia tarkasteltu ja päivitetty. Mitoituksen pohjalta aluejakoja sekä työaikamuutoksia tarkennettiin. Henkilöstöä osallistettiin työalueiden ja -aikojen suunnittelutyössä. Kiinteistöiden peruspesut suoritettiin melkein kokonaan omana työnä, lukuun ottamatta kirjaston tekstiililattian syväpuhdistusta. Puhtauspalveluiden laatua seurattiin ja arvioitiin säännöllisillä yhteistyötapaamisilla, joihin osallistettiin tilaajia, käyttäjiä sekä palveluntuottaja.

Kiinteistöpalvelut: Kiinteistöjen tarkastuskierrokset pidettiin lähes jokaiseen kiinteistöön kevään 2024 aikana. Kierroksille osallistettiin kohteen käyttäjä, kiinteistöhoitaja ja kiinteistöpäällikkö. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointialueelle vuokrattuihin kiinteistöihin osallistettiin alueen kiinteistömanageri. Kierroksilla käytiin läpi kiinteistöjen kunto sekä mahdolliset korjaustarpeet. Isoja korjaustarpeita ei kiinteistökiirroksilla havaittu. Säännöllisesti tehtäviä ilmanvaihtokanavien puhdistuksia ja säätötoita tehtiin Tupoksen ja Liminganlahden kouluilla, Aapin päiväkodissa, Linnukka-hallilla sekä Tupoksen nuorisotalolla.

Energiankulutukseen kiinnitetään huomiota rakennusautomaatiojärjestelmien kautta. Kiinteistöjen sisälämpötilaa, ilmastointia ja energiankulutusta seurataan sekä tehtiin tarvittavia muutoksia, jotta energiankulutusta saatiin hieman vähennettyä. Kunnan omissa toimipisteissä kerätyn jätteen kierrätysaste oli 35,5 %. Sekajätettä kerättiin 146,087 tonnia, ja kierrätysjakeita yhteensä 80,509 tonnia. Kokonaisjättemäärä oli 226,596 tonnia.

Kiinteistöjen huoltokirjan käyttöä tehostetaan. Huoltokirjaa on päivitetty siten, että huoltokirjasta löytyy kaikki tarvittavat ja säännöllistä huoltoa tarvitsevat asiat merkittynä. Kaikki kiinteistönhoidon ylläpitotehtävät sekä säännölliset huollot kirjataan huoltokirjaan. Asiakkaita ohjataan tekemään palvelupyynnöt huoltokirjan

kautta. Asiakkaiden huoltopyynnön tekemisen helpottamiseksi lisättiin QR-koodin käyttöönotto kaikkiin kiinteistöihin.

Talouden toteutuminen 2024

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	TA2024	tot %
LIKEVAIHTO	8 956 668	8 075 414	9 111 800	98 %
Liiketoiminnan muut tuotot	24 410	21 628	0	
Tuet ja avustukset kunnalta	2 651	6 838	0	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2 177 534	-2 085 652	-2 182 350	100 %
Palvelujen ostot	-660 567	-913 970	-712 870	93 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 838 101	-2 999 622	-2 895 220	98 %
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 602 471	-1 429 432	-1 714 886	93 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-311 288	-277 518	-322 312	97 %
Muut henkilösivukulut	-34 188	-54 545	-43 025	79 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 947 947	-1 761 495	-2 080 223	94 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 680 420	-1 629 907	-1 634 400	103 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 456 994	-2 196 161	-2 462 800	100 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	60 267	-483 304	39 157	154 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	992	0	0	
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	61 259	-483 304	39 157	156 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	61 259	-483 304	39 157	156 %
Poistoeron lis. (-)/väh.(+)	439 868	439 868	439 000	100 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	501 127	-43 436	478 157	

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,5	-4,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,5	-4,0
Voitto, %	0,7	-6,0

Analyysi talouden toteutumisesta

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen liikevaihto toteutui talousarviota pienempänä. Liikelaitos hyvitti omistaja-asiakkaalle marras- ja joulukuun vuokra- sekä ateriapalvelumaksuja osittaisesti, koska suunnitellut palvelutuotannon toimintakulut toteutuivat talousarvioita alhaisimpina. Liikevaihtoa kertyi yhteensä 8,956 milj. euroa toteuman ollessa 98,4%.

Materiaalien ja palvelujen kokonaismenot alittuivat noin 57 t euroa talousarvioon nähden. Alitus johtui ostojen suunnitellusta kehittämisestä sekä tehdyistä tuotevalinnoista ja hävikin hallinnan tehostamisesta mittaamisen avulla. Henkilöstökulut muodostuivat 132 000 euroa pienemmäksi toimintakaudella tehtyjen palvelun tuottamiseen tehtyjen muutosten sekä robotiikan lisäämisen ansiosta. Lisäksi virastomestaripalveluissa oli avoin tehtävä täyttämättä suurimman osan toimintakautta.

Liikelaitoksen tuotot kattoivat kauden tilikauden toteutuneet kulut ja liikeylijäämäksi muodostui + 61 259 euroa. Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu poistoeron lisäämisen (investointivarausten purkamisen) jälkeen 501 127 euroa.

Liikelaitoksen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen toimintavuoden 2024 aikana

Liikelaitoksen palvelutuotannon toimintaa arvioitiin ja käynnistettiin uudelleen organisoitumista yhteistoiminta neuvotteluiden pohjalta. Puhtauspalveluissa palautettiin omistajan ohjauksen mukaisesti ulkoistettuja kohteita omantuotantoon. Henkilöstöä rekrytoitiin palvelutuotannon järjestämiseen.

Kiinteistöpalveluiden palvelualueella kehitettiin omistaja-asiakkaan virastomestaripalveluita osalta ja tarkasteltiin kuljetuksien optimointia ruokapalveluiden kuljetuksissa. Ympäristövaikutusten vähentämisen painopisteinä ovat olleet ruokahävikin hallinta ja palvelutuotannon organisointi energiaa, raaka-aika-aineita ja kemikaaleja säästävällä tavalla. Ruokahävikin kehitystä seurataan systemaattisesti.

Liikelaitoksen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoivat kuntalaiset

Tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Tavoite 2026	Toteutuminen 2024
Hyvinvointiker- tomuksen ta- voitteiden to- teuttaminen	Koululounaan ruokailevien % osuus kasvaa	Tilanne paranee kouluterveysky- selyssä 2024	Tilanne paranee kouluterveysky- selyssä 2026	Kouluterveyskysely toteutetaan, joka toinen vuosi. Seu- raava toteutumi- nen vuonna 2025.

Talouden tasapaino ja johtaminen

Tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Tavoite 2026	Toteutuminen 2024
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Liikelyljäämä	Liikelyljäämä toteutuu talousarvion mukaisesti	Liikelyljäämä toteutuu talousarvion mukaisesti	Toteutui
	Palvelusopimusten ylläpitäminen	Sopimuksen mukainen palvelu		Ei toteutunut (Sopimusten loppuun saattaminen kesken / sopimusten mukainen palvelu toteutui)
Palveluiden digitalisaatio ja automatisointi	Sisäisen laskutuksen automatisointi	Toiminnan ohjausjärjestelmän hyödyntäminen	Palvelut ja prosessit on mahdollisimman pitkälle digitalisoitu ja automatisoitu	Ei toteutunut (Palveluiden automatisointia suunnittelutyö käynnistetty järjestelmätoimittajien vertailulla)
Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät /työntekijä	Sairauspoissaolosten määrä < 15 pv/tt		Toteutui (14,3 päivää/ työntekijä)
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 64 vuotta		Toteutui (64,9 vuotta)
	Henkilöstökysely	Henkilöstön työhyvinvointi paranee		Kysely toteutetaan vuonna 2025
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Julkaisujen määrä eri kanavissa	Jokainen yksikkö viestii toiminnastaan vähintään 1 x / viikko		Ei toteutunut (Ruokalistajulkaisut 1/vko)

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

Henkilöstömäärä 31.12.2024	TA 2024	TP 2024	Erotus TP2024-TA2024
Vakinaiset, lkm.	49	44	-5
Määräaikaiset, lkm	3	6	3
Sijaiset, lkm	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	52	50	-2

Liikelaitoksessa panostetaan suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan tutkintoon johtaviin koulutuksiin osallistumalla esimerkiksi oppisopimuksella oman ammattialansa tutkinnon suorittamiseen. Henkilöstön kouluttaminen on edennyt koulutussuunnitelman mukaisesti. Liikelaitoksen kaikilla palvelualueilla suoritettiin työn ohella ammatillisia perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkintoja yhteensä seitsemän tutkintoa.

Kesäkuussa pidettiin seutukoulutuspäivä yhteistyössä ympäristökuntien kanssa ateria- ja puhtauspalveluiden henkilöstölle. Koulutuspäivän aiheina olivat ammatillinen kehittyminen, työhyvinvointi ja työstä palautuminen. Esihenkilöiden osaamista on kehitetty johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnolla. Vuonna 2024 kaksi henkilöä valmistui ja kaksi aloitti tutkinnon suorittamisen alkuvuodesta. Lisäksi työntekijöille, että esihenkilöille oli tarjolla osaamisen kehittämistä kohdennetusti työtehtävien mukaan.

Vakituiselle henkilöstölle pidettiin kehityskeskustelut 100%:sti. Kehityskeskustelut pidettiin henkilöstölle henkilökohtaisina tai ryhmäkeskusteluina.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitoksessa työskentelee vuoden aikana keskimäärin 55 työntekijää, joista vakinaisia oli 78,57%. Naisten osuus henkilöstöstä oli 79,3%. Keski-ikä oli 49 vuotta. Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 14,3 päivää/ työntekijä. Poissaolojen määrä laski vuoden 2023 (900 päivästä) 783 päivään.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 501 127 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli- /alijäämätileille.

Limingan kunta**Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos****LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA****1.1.-31.12.2024****1.1.-31.12.2023****TOIMINNAN RAHAVIRTA**

Liikelyljäämä (-alijäämä)	60 267	-483 304
Poistot ja arvonalentumiset	1 680 420	1 629 907
Rahoitustuotot ja -kulut	992	0

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	-108 641	-979 430
Rah.osuudet inv.menoihin	6 000	127 050
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	1 639 037	294 223

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**Antolainauksen muutokset**

Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0
-------------------------------------	---	---

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset	0	0
------------------------	---	---

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kunnalta	-94 685	-77 543
Saamisten muutos muilta	7 184	47 536
Korott. velkojen muutos kunnalta	-1 354 209	-426 457
Korott. velkojen muutos muilta	-197 328	162 240
Rahoituksen rahavirta	-1 639 037	-294 223

RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
--------------------	---	---

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT**2024****2023**Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,
1000 €

3 181

1 768

Investointien tulorahoitus, %

1 695,9

134,5

Lainanhoitokate

0

0

Quick ratio

0

0

Current ratio

0

0

INFORMATIIVINEN TIETO

Yhdystili 31.12.

439 624

344 939

Yhdystili 1.1.

344 939

267 396

Yhdystilin muutos

94 685

77 543

LIIKELAITOKSEN TASE **31.12.2024** **31.12.2023**

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet 0 0

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet 57 517 57 517

Rakennukset 36 144 600 37 622 551

Kiinteät rakenteet ja laitteet 414 694 468 158

Koneet ja kalusto 0 156

Keskeneräiset hankinnat 0 54 613

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 36 616 811 38 202 997

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ **36 616 811** **38 202 997**

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus 0 0

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset 21 682 8 436

Muut saamiset 572 760 496 670

Siirtosaamiset 0 1 835

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 594 442 506 941

Saamiset yhteensä 594 442 506 941

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ **594 442** **506 941**

VASTAAVAA **37 211 252,41** **38 709 937,37**

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	300 000	300 000
Edell tilikausien yli-/alijäämä	878 633	922 069
Tilikauden yli-/alijäämä	501 127	-43 436
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 679 760	1 178 633
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	10 119 395	10 559 263
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	0
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0	20
Ostovelat	395 500	466 280
Muut velat	24 711 660	26 075 318
Siirtovelat	304 937	430 423
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	25 412 098	26 972 041
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	25 412 098	26 972 041
VASTATTAVAA	37 211 252	38 709 937

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	31,7	30,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	282,9	332,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 380	879
Lainakanta 31.12. 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	12	5
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	1	0
Lainasaamiset, 1000 €	0	0

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulojen ja menojen kohdistamisessa tilikaudelle on noudatettu suoriteperustetta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liikevaihto

	2024	2023
Ruokapalvelut	1 730 737	1 856 324
Puhtauspalvelut	1 013 375	1 026 087
Kiinteistöpalvelut	6 212 557	5 193 003
<i>Liikevaihto yhteensä</i>	<i>8 956 668</i>	<i>8 075 414</i>

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2024	2023
Yhdyskuntapalvelut	8 983 729	8 103 880
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>8 983 729</i>	<i>8 103 880</i>

Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	8 310	5 940
Muiden palvelujen ostot	652 257	908 030
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>660 567</i>	<i>913 970</i>

Erittely poistoeron muutoksista

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	439 868	439 868
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0	0
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	<i>439 868</i>	<i>439 868</i>

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja kesk.er.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	57 517	37 622 551	468 158	156	54 613	38 202 996
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	100 234	100 234
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	-6 000	-6 000
Siirrot erien välillä	0	148 848	0	0	-148 848	0
Tilikauden poisto	0	-1 626 800	-53 464	-156	0	-1 680 420
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 517	36 144 600	414 694	0	0	36 616 811
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	57 517	36 144 600	414 694	0	0	36 616 811
Olennaiset lisäpoistot	0	0	0	0	0	0
Erittely olennaisista lisäpoistoista						

Maa- ja vesialueet erittely

	2024	2023
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	57 517	57 517
Muut maa- ja vesialueet	0	0
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>57 517</i>	<i>57 517</i>

Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta				
Muut saamiset*	0	439 624	0	344 939
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>439 624</i>	<i>0</i>	<i>344 939</i>
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	4 312	0	4 127
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>4 312</i>	<i>0</i>	<i>4 127</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>443 935</i>	<i>0</i>	<i>349 066</i>

*) Muut saamiset kunnalta koostuvat yhdystilistä

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Muut tulojäämät	0	1 835
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	0	1 835
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0	1 835

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Oman pääoman erittely**

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	300 000	300 000
Peruspääoma 31.12.	300 000	300 000
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	878 633	922 069
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	878 633	922 069
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	501 127	-43 436
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	1 679 760	1 178 633

Erittely poistoerosta

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	10 119 395	10 559 263
Verotuspoistoihin liittyvät poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	10 119 395	10 559 263

Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat kunnalle				
Muut velat*	0	24 688 290	0	26 050 906
<i>Yhteensä</i>	0	24 688 290	0	26 050 906
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat	0	27 004	0	11 836
Siirtovelat	0	0	0	142 330
<i>Yhteensä</i>	0	27 004	0	154 166
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0	24 715 294	0	26 205 071

*) Muut velat kunnalle koostuvat yhdystilistä

Muiden velkojen erittely

	2024	2023
Muut velat		
Liittymismaksut	0	0
Muut velat	24 711 660	26 075 318
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	24 711 660	26 075 318
<i>Muut velat yhteensä</i>	24 711 660	26 075 318

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	267 851	258 162
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	1 297	1 615
Muut menojäämät	35 789	170 646
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	304 937	430 423
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	304 937	430 423

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	2023
Ruokapalvelut	17	18
Puhtauspalvelut	25	23
Kiinteistöpalvelut	8	8
<i>Yhteensä</i>	50	49

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 947 947	1 761 495
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	1 947 947	1 761 495

Vakuuksia ja vastuita koskevat liitetiedot

Vuokravastuut

	2024	2023
Leasingvastuut yhteensä	11 777	4 784
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 926	3 520
<i>Yhteensä</i>	<i>11 777</i>	<i>4 784</i>

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

LIMINGAN KUNTA

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Limingassa 31. päivänä maaliskuuta 2025

Pekka Rajala, kunnanjohtaja

Asko Laukkanen, kunnanhallituksen varapj.

Tiina Hintikka, kunnanhallituksen jäsen

Jukka Kemppainen, kunnanhallituksen varajäsen

Arja Porkka, kunnanhallituksen jäsen

Juho Pakaslahti, kunnanhallituksen puheenjohtaja

Marko Pietilä, kunnanhallituksen jäsen

Senja Kovaniemi, kunnanhallituksen jäsen

Minna Rautio, kunnanhallituksen jäsen

Teemu Sanaksenaho, kunnanhallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Limingassa ____päivänä _____kuuta 2025

KPMG Oy

Matti Keskitalo, KHT, JHT, HT

LIMINGAN KUNTA

Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpito-aineistoista

päiväkirja MonetArkisto sähköinen arkisto

pääkirja MonetArkisto sähköinen arkisto

tasekirja erikseen sidottuna

palkka-aineisto atk-listoina

tase-erittelyt atk-tulosteena

10	Kirjaston kassa
30	Pankkitositteet
32	Ostolaskut P2P
34	Hyvitysten kohdistus OSRE
35	Ostolaskujen maksut
40	Myren viitesuoritukset
41	Myre käsintallennetut suoritukset
42	Intime yleislaskutus
44	Intime Web-laskutus heti
46	Suoritukset/Perintätsto
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu
48	Sopimuslaskutus
49	Korkolaskut
52	Effica päivähoito
53	Koki tontinvuokrat
55	Hellewi kansalaisopist.laskutu
63	eMemo Payment
75	Sisäiset laskut JAMIX
80	Web-muistiotosite
81	Käsinkirjatut muistiotositteet
82	Matkalaskut
84	Palkkatositteet
85	Luottotappiot
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
87	Sumu-poistot
88	Käyttöomaisuuden luovutukset
89	Poistoeron muutokset
91	KP laskennalliset
93	SL Laskennalliset
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennallis
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos laske
T2	Avaustaseen muutos

Kunnan tasekirja, tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätös-asiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä siten, että kirjanpito-kirjat ja tililuettelo säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tilikauden tositteet, liike-tapahtumia koskeva kirjeenvaihto, tase-erittelyt ja muu kirjanpitoaineisto säilytetään vähintään 6 vuotta.

Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Eu-hankkeiden tositteet säilytetään vähintään 10 vuotta ohjelmakauden viimeisestä maksatuksesta tai hankepäättösten määräämän ajan.

LIMINGAN KUNTA

Tilikartta

TILIKARTTA 2023

TOIMINTATUOTOT

Myyntituotot

Myyntituottoihin kuuluvat tuotot palveluista ja tavaroista, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset peittävään hintaan sekä liiketoiminnan suoritteista perityt korvaukset.

3001 Vesi- ja jätevesimaksut

3003 Vesihuollon liittymismaksut

3010 Myyntituotot muilta. Yksityishenkilöt, yritykset, seurakunnat jne.

3015 Myyntituotot kunnilta

3017 Energiahuollon liittymismaksut

3020 Myyntituotot kuntayhtymiltä

3025 Myyntituotot valtiolta

3030 Puhelinlaitoksen myyntituotot

3037 Puhelinlaitoksen liittymämaksu

3040 Joukkoliikenteen myyntituotot

3050 Jätteen kulj. ja käsitt. myyntituotot

3060 Muut liiketoiminnan tuotot

KORVAUKSET VALTIOLTA

3080 Amm.koul.rahoitus valtiolta

3087 Lomituspalvelukorvaukset

3089 Eläinlääkintähuollon valv.korv

3099 Muut korvaukset

KORVAUKSET KUNNILTA JA KUNTAYHTYMILTÄ

3100 Kotikuntakorvaukset: Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaustulot (valtionosuudet). Tuottaminen ei perustu kuntien keskinäiseen sopimukseen yhteistoiminnasta.

3105 Aikaisemman kotikunnan korvaukset

3110 Jäsenkuntien maksuosuudet ja korvaukset. Sopimusperusteisen yhteistoiminnan perusteella kunnan toiselta kunnalta saamat korvaukset

3115 Muut yhteistoimintakorvaukset: Perustuvat keskinäiseen sopimukseen

MUUT MYYNTITUOTOT

Ateriamaksut, julkaisujen sekä karttojen myyntitulot, lippupalvelutulot, työterveyshuollon maksut, oppisopimuskoulutuksesta saadut tulot koulutuksen järjestäjältä (kuntayhtymä/ oppilaitos).

3130 Työterveyshuollon myyntituotot

3132 Täyskustannuskorvaukset pakollisista vakuutuksista

3135 Oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvaus

3139 Myyntituotot henkilökunnan aterioista

3140 Muut myyntituotot: Esim. julkaisujen ja karttojen myyntitulot yms

31519 SIS Hallintopalvelut

31529 SIS It-palvelut

Maksutuotot

Maksutuottoja ovat asiakasmaksut ja muut maksut niistä palveluista ja tavaroista, joiden hinnoittelussa ei ole pyritty kattamaan kaikkia tuotantokustannuksia tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyn mukaan. Usein maksujen perusteista säädetään laissa tai asetuksessa.

3200 Yleishallinnon maksut

ASIAKASMAKSUT

3261 Muut sosiaalitoimen maksut: Esim. varhaiskasvatusmaksut

3270 Lukukausimaksut

3275 Muut opetus- ja kult.t.maks.: Esim. liikuntatilojen käyttömaksut

3280 Suunnittelu- ja mitt.t.maks

3285 Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut

3286 Maankäyttö ja kehittämiskorv.

3287 Muut yhdyskuntap.maksut

3290 Pysäköintimaksut

3293 Lomituspalvelumaksut

3294 Muut palvelumaksut

Tuet ja avustukset

Tulonsiirtoja, jotka eivät ole korvausta suoritteen myynnistä eivätkä rahoitusosuutta investointimenoon.

3300 Työllistämistuki

3310 Maakunnan kehittämisraha

3315 EU-tuki kunnan kehittämisprojekteihin: Vain suoraan EU:sta tai koordinaattorilta tulevat suoritukset

3320 Yhdistymisavustukset

3325 Koulumatkatuki: Lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaan koulumatkatuki niissä tapauksissa, kun KELA hakemuksesta maksaa korvauksen ylläpitäjälle

3326 Tuet ja avustukset Kelalta: Esim. korvaukset työterveyshuollon järjestämisestä

3327 Valtion korvaus kuntouttavasta työtoiminnasta

3330 Muut tuet ja avustukset: Hakemuksesta myönnetty avustukset

3332 Muut tuet ja avustukset valtio

3334 Palkkatuki

Muut toimintatuotot

VUOKRATUOTOT

- 3410** Asuntojen vuokrat
- 3420** Muiden rakennusten vuokrat
- 3430** Maa- ja vesialueiden vuokrat
- 3450** Koneiden ja laitteiden vuokrat
- 3460** Muut vuokratuotot

MUUT TOIMINTATUOTOT

- 3501** Pysäköintivirhemaksut
- 3510** Käyttöomaisuuden myyntivoitot: Myyntivoitto ja -tappio -tilille tehdään kirjauksia ainoastaan käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelmassa. Myydessään käyttöomaisuuttaan osastojen tulee ilmoittaa myydyn hyödykkeen tunnistetiedot talousjohtajalle, jotta käyttöomaisuuskirjanpito voidaan pitää ajan tasalla ja syntyneet myyntivoitot ja -tappiot voidaan laskea.
- 3520** Oppilaan omavastuu matkakustannuksista
- 3526** Tarvehark ja enn.ehk toim.takp
- 3530** Muut tuotot
- 3531** Muut tuotot liikelaitoksilta
- 3540** Perintämaksu

Valmistus omaan käyttöön

- 3600** Valmisteverastojen muutos: Varastojen muutos -tiliä käytetään ainoastaan vaihto-omaisuuden tasetilejä vastaan. Käytetään vain tilinpäätösvienneissä tai inventaarissa.
- 3700** Valmistus omaan käyttöön: Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan silloin, kun käyttöomaisuuden valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin. Aktivoitu hankintameno ei saa sisältää olennaista sisäistä katetta.

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

PALKAT JA PALKKIOT

- 4000** Vakinaisten palkat ja palkkiot: Vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevien peruspalkat, kokemus-/ palvelulisät, määrävuosilisät/ -korotukset ja henkilökohtaiset lisät sekä lomakorvaukset ja loma-ajan palkka, sairaus-, äitiys- ja tapaturma-ajan palkat
- 4001** Sijaisten palkat ja palkkiot: Palkallisella virkavapaalla/ työlomalla olevien viranhaltijoiden/ työsopimussuhteisten sijaisten palkat. Avoimen viran ja toimen hoitajien palkat. Viranhaltijoiden/ työsopimussuhteisten sijaisten palkat, jos vakinainen viran-/ toimenhaltija on palkattomalla virkavapaalla/ työlomalla.

- 4002** Määräaikaisten palkat ja palkkiot: Erilliseen määräaikaiseen tehtävään palkattujen palkat, muut kuin sijaisten palkat esim. kausiluonteiset työt ja projektitehtävät
- 4003** Työllistämistuella palkatut
- 4030** Erilliskorvaukset: Kuukausipalkkaisten työaika korvaukset, vuosiloma- ja sairauslomalisät, asunnon ja työpaikan väliset verolliset matkakorvaukset
- 4040** Tunti- ja urakkapalkat
- 4051** Sosiaalipalkkalisät
- 4070** Luottamushenkilöiden palkkiot
- 4075** Kokouspalkkiot
- 4085** Muut palkkiot ulkopuolisille: Siviilipalvelusmiehille maksettavat päivärahat, ateriakorvaukset, vuokrat ym. korvaukset. Ko. korvauksista ei suoriteta ennakonpidätyksiä eikä sotu-maksuja
- 4090** Jaksotetut palkat ja palkkiot: Sisältää lomapalkkajaksotuksen ja tuntipalkkojen jaksotukset ao. tilikausille
- 4095** Aktivoidut palkat
- 4999** Palkkojen virhetili

HENKILÖSIVUKULUT

Henkilöstökuluihin ei merkitä henkilöstölle sellaisenaan luovutettuja tavaroita ja ostopalveluina hankittuja lopputuotteita kuten merkkipäivä- ja kannustelahjoja, osanotto- ja kilpailumaksuja, pääsy- ja alennuslippuja liikuntahalleihin ja kulttuuritilaisuuksiin. Ne kirjataan luonteensa mukaiseen kululajiin.

ELÄKEKULUT

- 4100** KuEL -palkkaperusteinen maksu: Eläkevakuutuslaitoksille maksettava varsinainen työnantajan palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu, joka määräytyy työntekijän ansioiden perusteella sekä vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
- 4101** KuEL -eläkemenoperusteinen maksu
- 4102** KuEL -VARHE maksu
- 4103** KuEL -tasausmaksu
- 4110** Muut työeläkemaksut
- 4111** VaEL -maksu
- 4112** TyEL -maksu
- 4130** Jaksotetut eläkekulut
- 4135** Aktivoidut eläkekulut

MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT

- 4151** Työnantajan sosiaaliturvamaksu
- 4160** Työttömyysvakuutusmaksut
- 4170** Tapaturmavakuutusmaksut
- 4180** Muut sosiaalivakuutusmaksut
- 4185** Taloudellinen tuki
- 4190** Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut
- 4200** Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut

HENKILÖSTÖKORVAUKSET JA MUUT HENKILÖSTÖMENOJEN KORJAUSERÄT

Henkilöstökorvauksen tilit ovat menonoikaisutilejä, jotka oikaisevat tuloslaskelmassa Palkat ja palkkiot – tiliryhmää.

4230 Sairausvakuutuskorvaukset

4240 Tapaturmakorvaukset

4250 Muut kansaneläkelait. korvaukset

4260 Muut henkilöstömenojen korj.er

Palvelujen ostot

ASIAKASPALVELUJEN OSTOT

Asiakaspalvelut ovat kuntalaisille tarkoitettuja lopputuotepalveluja, joita kunta ostaa muilta palvelujen tuottajilta. Asiakaspalveluista maksetaan täysi korvaus joko sopimukseen perustuen, maksuosuutena kuntayhtymälle tai ns. kotikuntakorvauksena.

4300 Asiakaspalvelujen ostot valtiolta: Esim. Valteri koulu

4301 Asiakaspalvelujen ostot valinnanvapaus

4310 Asiakaspalvelujen ostot kunnilta: Esim. sairaalakoulu, terveydensuojelun maksut, elintarvikevalvonnan maksut

4320 Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä: Jäsenkunnan maksuosuudet kuntayhtymän käyttömenoihin

4330 Asiakaspalveluiden ostot muilta

4338 Päivähoidon palvelusetelit: Yksityiselle palveluntuottajalle maksettavat päivähoidon palvelusetelimenot

4339 Kotikuntakorvaukset

MUIDEN PALVELUJEN OSTOT

Kunnan suoritetuotannossaan käyttämiä palveluja. Henkilöstölle hankitut sosiaali- ja terveys-, opetus- ja kulttuuripalvelut.

4340 Toimisto- ja pankkipalvelut: Esim. tekstinkäsittely-, monistus-, postitus-, ja lähetti-, ja kuriiri-, lautakunta- ja käännöspalvelut.

4345 IT-palvelut: IT-henkilöstötyö esim. IT-konsulttipalvelut, ohjelmistojen ylläpito- ja tukityö. Palveluna ostettavat ohjelmisto- ja järjestelmäpalvelut. IT-laittevuokrat kirjataan tilille 4840 = Koneiden ja laitteiden vuokrat

4346 Rahoitus- ja pankkipalvelut

4348 Vuokratyövoima

4350 Painatukset ja ilmoitukset: Painatus-, ilmoitus-, mainos- yms. menot

4355 Tiedotustoiminta: Intranet, kuntatiedote

4361 Postipalvelut

4362 Puhelinpalvelut

4370 Vakuutukset

4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut: Puhtaanapitoon kuuluvat viemäri- ja jätevesihuolto (jätevesimaksut), jätehuolto (jätehuoltomaksut), rakennusten puhdistus- ja siivouspalvelut. Pesulapalveluihin kuuluvat esim. vaatteiden pesu ja huolto

4390 Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut: Urakoitsijoille maksetut urakkasummat, rakennusten, kiinteistöjen ja niihin kuuluvien kiinteiden laitteiden korjauksesta ja kunnossapidosta maksetut korvaukset, hissihuolto-, nuohous- yms. maksut

4391 Teiden talvikunnossapito

4400 Koneiden, kaluston, laitteiden ja rakennusten kunnossapito: Koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden kunnossapito-, huolto- ja korjauspalveluiden ostot, kopiokoneiden huoltosopimukset

4410 Majoitus- ja ravitsemuspalvelu: Esim. hotelli- ja ravintolapalvelut, virka- ja työehtosopimusten mukaiset ateriakorvaukset

4415 Henkilöstön matkakulut: Kilometrikorvaukset, juna-, lento- ja muut liput

4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut: Henkilökuljetukset ja oppilaskuljetukset

4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut: Esim. henkilöstön terveydenhuoltopalvelut

4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut: Teatteri- ja orkesteriliput. Kurssi-, osallistumis- ja ilmoittautumismaksut. Ei matkakustannukset ja päivärahat. Myös sellaisten luennoitsijoiden ja opettajien palkkiot, joista ei peritä ennakonpidätystä eikä suoriteta sosiaaliturvamaksua

4460 Muut palvelut: Kaikki ne palveluiden ostosta aiheutuvat menot, jotka eivät kuulu tiliryhmän edellä mainittuihin muihin kohtiin. Mm. pääsymaksut uima- ja liikuntahalleihin, tekijänoikeusmaksut, katsastusmaksut, vartiointipalvelu, asiapapereiden tuhoaminen, vapaaehtoistyö, sovittelun korvaus, murtohälytys, liikuntatukiasia (Smartum)

4480 Aktivoidut palvelujen ostot

4485 Osuus verotuskustannuksiin

4488 Muut yhteistoimintaosuudet: Pohjois-Pohjanmaan liitto, kuntaliitto, kunnallinen työmarkkinalaitos, kuntayhtymien palkolliset jäsen-/ tasausmaksuosuudet ym. osuudet, jotka eivät ole asiakaspalvelujen ostoja ja joita ei voida lukea mihinkään yllä olevaan muiden palvelujen ostot -menolajiin

43459 SIS It-palvelut: Talousosasto kirjaa kerran kuukaudessa sisäisen IT palvelun kulut. Kulu sisältää tietokoneiden leasing vuokrat, verkko-, tuki- ja lisenssimaksut. Kulut kirjataan €/kone. Opetustoimen (oppilaiden) koneilla muita edullisempi hinnoittelu

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

AINE-, TARVIKE- JA TAVARAOSTOT KÄYTTÖÖN

Käytettäessä tätä vaihtoehtoa tapahtuu kirjaaminen suoraan ao. toimintayksikön kuluksi.

4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet: Kirjoitustarvikkeet, lomakkeet, kirjekuoret, arkistokansiot, askarteluvälineet ja -aineet, kopiopaperit

4501 Ateriapalvelutarvikkeet

4510 Kirjallisuus: Kaikki kirjat (myös oppikirjat) ja kirjastoaineisto, sanoma- ja aikakauslehdet, kartat, esitteet, cd-levyt ym.

4520 Elintarvikkeet: Ruoka-aineet ja ruoanlaitossa tarvittavat muut aineet ja pienehköt tarvikkeet, yksityishenkilöltä ostetut marjat, perunat yms.

4530 Vaatteisto: Esim. kengät, sisustustekstiilit, liinavaatteisto, suojavaatteet, kertakäyttövaatteet ja muut tekstiilivalmisteet, langat, kankaat, myös opetusmateriaalina käytetyt tekstiilivalmisteet

4540 Lääkkeet

4541 Hoitotarvikkeet: Mm. kertakäyttökäsineet, ensiapukaapin tavarat

4550 Siivous- ja puhdistusaineet: Siivous- ja puhdistusvälineet ja -tarvikkeet kuten pesu- ja puhdistus- ja kiillotusaineet, saniteettitarvikkeet

- 4560** Poltto- ja voiteluaineet: Ajoneuvojen, koneiden jne. poltto- ja voiteluaineet, ei lämmitykseen kuuluvia poltto- ja voiteluaineita
- 4570** Lämmitys: Lämmön hankinta, lämmitysaineet apuaineineen, lämmitystarvikkeet
- 4571** Sähkö: Sähkö ja sähkön käyttöön liittyvät tarvikkeet kuten lamput, sulakkeet yms.
- 4572** Vesi: Jätevesimaksut kuuluvat tilille 4380 = puhtaanapito- ja pesulapalvelut
- 4580** Kalusto: Kertapoistoksen kaluston ja välineistön hankinta. Esim. irtokalusteet, lelut, pelit, puhelimet, kuulokkeet
- 4590** Rakennusmateriaali: Rakennusaineet ja -tarvikkeet kuten sora, sementti, puuaines, tiilet, naulat, tapetit, maalit, lakat, lvi-tarvikkeet ym.
- 4600** Muu materiaali: Kaikki ne menot aineiden ja tarvikkeiden ostoista, joita ei voida kirjata muihin edellä oleviin materiaalin ostojen alakohtiin
- 4690** Aktivoidut aineet ja tarv.

Avustukset

- 4700** Lasten kotihoidon tuki: Lasten kotihoidon tuella tarkoitetaan lasten kotihoidon järjestämiseksi vanhemmalle tai muulle huoltajalle suoritettava tukea, johon voi kuulua hoitoraha ja hoitolisä. Tehtävää hoitaa KELA ja kunta korvaa lain nojalla maksetusta tuesta KELA:lle aiheutuneet kustannukset.
- 4701** Kuntouttavan työtoiminnan toimintaraha
- 4705** Yksityisen hoidon tuki
- 4707** Yksityishoidon kuntalisä
- 4729** Koulumatkatuki: Lukion tai ammattioppilaitoksen oppilaalle koulumatkakustannusten rahana maksettu oppilaan omavastuuosuus
- 4739** Muut avustukset kotitalouksille: Kotitalouksille maksetut muut avustukset esim. erilaiset apurahat tai korvaus itse järjestetystä maatalouslomituksista
- 4740** Avustukset yhteisöille: Erilaisille yhdistyksille, seuroille yms. maksettavat toiminta-avustukset
- 4745** Työmarkkinatuen kuntaosuus

Muut toimintakulut

VUOKRAT

- 4800** Maa- ja vesialueiden vuokrat
- 4820** Rakennusten ja huoneistojen vuokrat
- 4840** Koneiden ja laitteiden vuokrat: Esim. kopiokonevuokrat, leasing sopimuksella hankitut laitteet
- 4860** Muut vuokrat

VÄLILLISET VEROT

- 4900** Välilliset verot: Ajoneuvovero, dieselvero, leimavero, arvonnäkövero omasta käytöstä tai luontoiseturvatoimista jne.

VÄLITTÖMÄT VEROT

4910 Välittömät verot: Muut välittömät verot esim. toiselle kunnalle maksettava kiinteistövero ja metsänhoitomaksu

MUUT KULUT

4901 Myyntisaamisten luottotappiot

4930 Takaustappiot

4940 Muut kulut

4941 Jäsenmaksut

4945 Työosuusraha

4960 Pysyvien vastaavien myyntitappiot

4970 Myyntisaamisten luottotappiot: Myynti- ja maksutuottoihin liittyvät luottotappiot

4990 Aktivoidut muut kulut

VEROTULOT

5000 Kunnan tulovero

5100 Kiinteistövero

5200 Osuus yhteisöveron tuotosta

VALTIONOSUUDET

5501 Kunnan peruspalveluiden valtionosuus

5502 Verotulojen tasaus

5503 Järjestelmämuutoksen tasaus

5701 Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet

5801 Harkinnanvarainen valt.os.kor.

5850 Muut valtionosuudet

RAHOITUSOSA

Rahoitustuotot

KORKOTUOTOT

Korkotuotoissa ilmoitetaan lainasaamisista sekä muista sijoituksista ja talletuksista saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

6000 Korkotuotot antolainoista ulko

6040 Korkotuotot sij. ja tall.

6080 Maksuliikennetilien korot

OSINKOTUOTOT

6100 Osinkotuotot ja osuusp.om.kor.

6120 Verotilityst.korot ja korotuks

6130 Viivästyskorot

6170 Muut rahoitustuotot

Rahoituskulut

KORKOKULUT

6210 Korkokulut lainoista ulkop

Muut rahoituskulut

6310 Verotilitysten korot

6320 Viivästyskorot ja korotukset

6380 Muut rahoituskulut

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

POISTOT

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Lisäpoisto, joka tehdään sen takia, että hyödykkeen tulonodotukset tai palvelutuotantokyky ovat heikentyneet olennaisesti, merkitään suunnitelman mukaiseksi poistoksi. Olennainen lisäpoisto on eriteltävä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

7100 Poistot aineettomista oikeuksista

7110 Poistot tietokoneohjelmista

7120 Poistot muista pitkävaikutteisista menoista

7130 Poistot rakennuksista

7140 Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista

7150 Poistot koneista ja kalustosta

7160 Poistot muista aineellisista hyödykkeistä

KERTALUONTEISET POISTOT

7210 Muut lisäpoistot

ARVONALENTUMISET

7230 Pys.vast.arvonalentumiset

7250 Arvonalentumisten palautumiset

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Aiheutuvat ei-säännönmukaisesta toiminnasta, ei hallintokuntien käytössä. Satunnaisia eriä ovat: tavanomaisesta poikkeavat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, tytär- ja osakkuusyhteisöjen omistussuoksien luovuttamisesta tai näiden yhteisöjen purkamisesta aiheutuneet tuotot ja kulut, saadut ja annetut akordit, sekä konserniavustukset, vahingonkorvaukset, sopimussakot sekä vakuutusturvan ylittäneet kertaluonteiset vahingot.

8000 Käyttöomaisuuden myyntivoitot

8010 Omistussuoksien luovutus.

8020 Vah.korv.takauskorv.sop.sakot

8030 Saadut akordit ja konserniav.

8040 Kirj.käyt.muut.aih.oikaisut

8050 Muut satunnaiset tuotot

8100 Käyttöomaisuuden myyntitappiot

8110 Omistussos. luovutukset

8120 Vah.korv.tak.korv.sop.sakot

8130 Annetut akordit ja kons.avustu

8140 Kirj.käyt.muut.aih.oik.

8150 Muut satunnaiset kulut

POISTOERON MUUTOKSET

8500 Poistoeron lisäys (-)

8510 Verotuksen poistoeron lisäys (-)

8550 Poistoeron vähennys (+)

8560 Verotuksen poistoeron vähennys (+)

VARAUSTEN MUUTOS

8600 Varausten lisäys (-)

8650 Varausten vähennys (+)

RAHASTOJEN MUUTOS

8700 Rahastojen lisäys (-)

8750 Rahastojen vähennys (+)

Arvonlisävero (ALV)

Arvonlisävero eli lyhyemmin alv (voidaan lyhentää myös ALV tai alv.) on kulutusvero, jonka maksaa aina tuotteen tai palvelun ostaja. Sen avulla verotetaan tuotteiden ja palveluiden tuottamiseen käytettyjen välituotteiden ja valmiin tuotteen myyntihinnan erotusta, eli arvonlisäystä. Kunnat ja kuntayhtymät ovat julkisyhteisöjä, joiden arvonlisäverotus poikkeaa osin muiden verovelvollisten arvonlisäverotuksesta. Kun ratkaistaan kuntien arvonlisäverokysymyksiä, on usein ensin tarkasteltava kuntien lakisääteistä asemaa palvelujen järjestäjänä. Merkitystä kuntien arvonlisäverotuksessa on myös sillä, kuinka palvelujen järjestäminen on toteutettu.

Arvonlisäverokoodit

OSTOT:

ALV-ryhmät 124, 114, 110, 100, 105

- käytetään, kun kunnalla on menon sisältämään arvonlisäveroon vähennysoikeus (verollinen toiminta)

124 = vähennyskelpoinen alv 24 % (verollinen toiminta). Yleinen verokanta.

- Tämä on useimpien tavaroiden ja palveluiden verokanta.

114 = vähennyskelpoinen alv 14 % (verollinen toiminta). Alennettu verokanta:

- elintarvikkeet
- rehut
- ravintola- ja ateriapalvelut. Huomaa, että alempi 14 %:n verokanta ei koske alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden myyntiä eikä tarjoilua.

110 = vähennyskelpoinen alv 10 % (verollinen toiminta). Alennettu verokanta:

- kirjat
- sanoma- ja aikakauslehdet
- lääkkeet
- liikuntapalvelut
- elokuvanäytökset
- kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsymaksut
- henkilökuljetukset
- majoituspalvelut
- televisio- ja yleisradiotoiminnasta saadut korvaukset

100 = alv 0 % käytetään vain P2P:ssä ostolaskuja tiliöitäessä, kun

- meno ei sisällä arvonlisäveroa
- kyseessä toiminta, jonka arvonlisäveroon kunnalla ei ole palautus- eikä vähennysoikeutta (eli palautus/vähennysrajoituksen alainen toiminta tai palautus-/vähennyskiellon alainen toiminta)

Arvonlisäverotonta toimintaa ovat muun muassa:

- terveyden- ja sairaanhoitoalan toiminta
- sosiaalihuollon palvelut
- yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut
- rahoitus- ja vakuutuspalvelut
- arpajais- ja rahapelipalvelut

Lisäksi tietyt esiintymispalkkiot, tekijänoikeudet, jotkut vesialukset sekä kansainvälisen lentoliikenteen ilma-alukset jäävät alv-velvollisuuden ulkopuolelle.

ALV-ryhmä 105 (Verohallinto 130a§)

- sosiaali- ja terveydenhuollon arvonlisäverottomana hankittujen palvelujen ostojen ja tarvikkeiden hankintojen laskennallinen palautus on 5 % hankintahinnasta. Palautus koskee yksityisiltä palvelujen tuottajilta ja valtiolta hankittavia palveluja esim. Valteri koulun palvelut, yksityisen päiväkodin palvelut. Laskennallista palautusta ei saa kunnilta tai kuntayhtymiltä ostetuista palveluista.

ALV-ryhmät 224, 214, 210

- Kuntapalautusjärjestelmä on arvonlisäverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolinen rahoitusjärjestely valtion ja kunnan välillä (arvonlisäverolain 130, 130 a ja 133 §). Kuntapalautusjärjestelmän avulla on pyritty ratkaisemaan kunnan itse tuottamien ja ulkopuolisilta ostettujen palvelujen välinen hankintaneutraalisuus.

224 = palautuskelpoinen alv 24 % (veroton toiminta)

214 = palautuskelpoinen alv 14 % (veroton toiminta)

210 = palautuskelpoinen alv 10 % (veroton toiminta)

105 = laskennallinen alv-palautus 5 %

MYNNIT:

ALV-ryhmät 324, 314, 310, 300 (käytetään myyntilaskuissa)

- käytetään, kun kunnan on maksettava tulostaan arvonlisäveroa (verollinen toiminta)

324 = myynnistä maksettava alv 24 %

314 = myynnistä maksettava alv 14 %

310 = myynnistä maksettava alv 10 %

300 = alv 0 % (veroton viranomaistoiminta). Viranomaistoiminta ei ole liiketoiminnan muodossa harjoitettua eikä kunnan tule suorittaa viranomaistoiminnassa perimistään maksuista arvonlisäveroa.